

Pagbangon aron Moalagad

Ruhi Institute

Libro 2

Pagbangon aron Moalagad

Ruhi Institute

Mga Libro sa Serye:

Sa ubos mao ang bag-ong mga ulohan sa serye nga hinikay sa Ruhi Institute. Ang mga libro giandam aron magamit isip maoy pinakatamong sa nagsunodsunod nga mga kurso diha sa mahan-ayong paningkamot aron sa pagdugang sa kapasidad sa kabatan-onan ug mga hamtong aron sa pag-alagad sa ilang mga komunidad. Ang Ruhi Institute nag-ugmad usab og hut-ong sa mga kurso nga misanga gikan sa ikatulo nga libro diha sa mga serye alang sa pagbansaybansay sa mga magtutudlo sa Bahá'í children's class, sama usab sa laing mga hut-ong gikan sa Libro 5 alang sa pagpadaghan sa mga animator sa mga junior youth group. Kini, usab, gipakita diha sa listahan sa ubos. Angay mahibaloan nga ang listahan mamahimong mag-agi ug kausaban samtang ang mga kasinatian nagauswag, ug dugang nga mga ulohan ang mahadugang samtang ang pipila ka kurikular nga elemento nagapadayon sa pag-uswag nga makaabot sa ang-ang kanus-a sila magamit sa kadaghanan.

- Libro 1 *Mga Pamalandong sa Kinabuhi sa Espiritu.*
- Libro 2 *Nagabangon aron Mag-alagad*
- Libro 3 *Pagtudlo sa mga Bata Unang Grado 1*
Pagtudlo sa mga Bata Grado 2 (sanga nga kurso)
Pagtudlo sa mga Bata Grado 3 (sanga nga kurso)
Pagtudlo sa mga Bata Grado 4 (sanga nga kurso)
- Libro 4 *Ang Magkaluhang mga Tigpadayag*
- Libro 5 *Pagbuhi sa mga Gahum sa Junior Youth*
Pasiunang Kalagmitan: ng unang sanga sa kurso sa Libro 5
Pagpalapad sa Likong: Ang ikaduhang sanga sa kurso sa Libro 5
- Libro 6 *Pagtudlo sa Kawsa*
- Libro 7 *Dungan nga Maglakaw sa Dalan sa Pag-alagad*
- Libro 8 *Ang Kasabotan ni Bahá'u'lláh*
- Libro 9 *Mag-angkon og Makasaysayong Panglantaw*
- Libro 10 *Magtukod sa Maabtikong mga Komunidad*
- Libro 11 *Materyal nga Kahinguhaan*
- Libro 12 (umaabot pa)
- Libro 13 *Moapil sa Lihok Sosyal*
- Libro 14 (umaabot pa)

Copyright © 2007, 2026 by the Ruhi Foundation, Colombia
All rights reserved. Edition 2.1.1.PE published in March 2026
Printed in Philippines

Originally published in Spanish as *Levantémonos a servir*
Copyright © 1987, 1996, 2020 by the Ruhi Foundation, Colombia
ISBN 978-958-52941-0-3

Permission for a limited printing of this book in Cebuano has been granted to Bahá'í Publishing Trust of the Philippines by the Ruhi Institute.

Ruhi Institute
Cali, Colombia
Email: instituto@ruhi.org
Website: www.ruhi.org

Bahá'í Publishing Trust of the Philippines
25 Sangley St., Greenheights Village
Barangay San Isidro, Parañaque
(02)70014572
Email: nsa@bahai.org.ph
Website: nsa.bahai.org.ph

Mga Sulod

Mga Pipila ka Hunahuna alang sa Tutor	v
Ang Kalipay sa Pagtudlo	1
Makapabayaw nga mga Panag-istoryahanay	17
Pagpalawom nga mga Tema	41

Pipila ka mga Hunahuna alang sa Tutor

Kini nga libro, ang ikaduha sa nag-unang han-ay sa mga kurso nga gitanyag sa Ruhi Institute, adunay kalabotan sa mga kapabilidad nga makahimo kanato nga makasalmot sa makahuloganon ug makapabayaw nga mga panag-istoryahanay. Ang buhat sa pag-alagad nga mao ang gihatagan og pagtagad niini nga libro gihulagway sa ikatulo nga yunit. Sa usa ka kalibotan diin ang mga makusganong puwersa gigun-ob ang mga bugkos sa komunidad, ang kinaiya sa pagbisita sa kahigalaan ug kasilinganan diha sa ilang mga panimalay aron pagsusi sa mga tema nga sentro sa kinabuhi sa katilingban makahimo, kon kini nga kinaiya mahimong usa na ka inila nga bahin sa kultura, sa pagtambal sa pipila ka mga sakit nga gipakuyanap sa nag-anam kadako nga panag-inusara. Gisugyot sa yunit nga ang mga bugkos sa panag-uban nga gimugna niini nag-alagad aron lig-onon ang proseso sa pagtukod og madasigon ug nagkauyonay nga mga komunidad.

Ang usa ka nagpadayon nga programa sa mga pagbisita sa mga panimalay diha sa kasilinganang balay o balangay nanginghanglan og usa ka ang-ang sa kahikayan, nga naglambigit sa nucleus o sinugdanang grupo sa maunungong kahigalaan nga gitabangan sa gikinahanglan nga mga nagdumalang mga institusyon ug mga ahensiya. Sa paggiya sa grupo sa pagtuon sa libro, kinahanglan hinumdoman sa tutor nga ang mga sumasalmot giandam aron pag-apil sa maong padayon nga paningkamot. Ang mga pagbisita nga gihan-ay alang kanila isip usa ka bahin sa ilang pagtuon kinahanglan nga modala ngadto sa usa ka pasalig sa pag-apil niini nga paningkamot matag tuig, nga usa ka importante nga aspeto sa usa ka kinabuhi sa pag-alagad.

Ang kinaiya nga mobisita sa mga panimalay alang sa tin-aw nga katuyoan sa pagsusi sa mga tema nga adunay espirituhanon ug katilingbanong kahulogan dayag nga makapalambo sa kultura sa usa ka komunidad. Pareho ka mahinungdanon ang daghang panaghigot nga dili pormal nga nahitabo sa panimalay ug sa trabahoan, sa eskuylahan ug sa merkado. Ang pagpaila sa mga espirituhanong baruganan ngadto sa matag adlaw nga panag-istoryahanay matag karon ug unya, sa ato pa, maoy usa ka abilidad nga angayan mahatagan og pagtagad. Ang pagpalambo niini mao ang gipunting sa ikaduhang yunit, ug sa niini nga paagi ilatad ang usa ka patukoranan alang sa pagtuon nga pagahimoon sa ikatulo nga yunit.

Aron makapabayaw ang atong mga panag-istoryahanay sa atong kahigalaan ug kasilinganan, gikinahanglan malipayon ang atong panag-uban kanila. Mao kini ang hilisgotan nga gitumong sa unang yunit, “Ang Kalipay sa Pagtudlo”. Sa kinauyokan niini, ang tanang buhat sa pag-alagad nga gisugyot sa Ruhi Institute mao ang pagpaambit sa uban sa mga perlas sa balaanong kaalam nga atong nakaplagan sa kadagatan sa Gipadayag ni Bahá’u’lláh. Gitinguha sa pagtuon sa unang yunit ang pagpataas sa kahibalo sa kalipay nga natural nga anaa niini nga buluhaton. Gihangyo ang mga sumasalmot sa sulod sa pipila ka mga bahin sa paghunahuna mahitungod sa Pulong sa Diyos ug ang dakong panalangin diha sa pagpaambit niini sa uban. Gisugyot sa yunit nga gikan sa maong paglihok mitungha ang kalipay nga nagpadali sa atong mga lakang samtang kita naglakaw sa dalan sa pag-alagad. Apan bisan pa

kita bug-os mituo sa halawom nga espirituhanong kalipay niini, mahimong mawala kanato ang kalipay sa pagtudlo kon dili nato hunahunaon ang mga kinaiya ug mga batasan nga kinahanglan magpalahi sa pag-alagad. Mao kini ang mga tema sa panaghisgotanay sa daghang sunodsunod nga mga libro sa serye, ug pipila lamang ang gisusi dinhi, nga nagsugod sa pagkawalay-kawili sa Ikapito nga Bahin. Ang pinili nga mga kinutlo gikan sa mga Bahá'í nga Kasulatan nagmugna og basehan sa pagpamalandong sa kinaiya niini, usa ka kinaiya nga kinahanglan dili mawala aron dili makulangan ang kalipay sa pagtudlo tungod sa gawasnong mga kahimtang. Ang importante mao nga ang mga sumasalmot, paghuman sa ilang pagtuon, dili magbaton og usa ka sayop nga panghunahuna nga ang pagkawalay-kawili nagpasabot og walay pagtagad o kulang sa pagbati. Kinahanglan kitang magpadayon nga maningkamot aron pakusgon pa ang atong mga paninguha ug aron palamboon pa ang kaepektibo sa atong pag-alagad samtang nanlimbasog kita sa pagkab-ot sa mas maayo ug hilabi pang maayo nga mga bunga. Nanginahanglan kini og igo nga pagsabot sa kinaiya sa paningkamot, ang hilisgotan nga gitino sa Ikawalo nga Bahin. Ang pakamalaomon ug ang pagkamapasalamaton, duha ka mga kinaiya nga labing mahinungdanon sa dalan sa pag-alagad, gihisgotan kadiyot sa sunod ug kataposang bahin.

Ang ikaduhang yunit sa libro, ang “Makapabayaw nga mga Panag-istoryahanay”, naghatag og pagtagad sa abilidad sa pagpataas sa ang-ang sa dili pormal nga panag-istoryahanay pinaagi sa paghisgot sa mga espirituhanong baroganan kon adunay kahigayonan. Naglangkob kini og pipila ka mga hamubong pahayag sa nagkalainlaing hilisgotan, nga bisan dili tukma nga mga kinutlo, gibasi sa mga paglitok ni ‘Abdu’l-Bahá, ug lakip ang daghan mismong pulong ug hugpong sa mga pulong nga Iyang gigamit. Makapadani sa tanan, kining mga pulong nagtubag sa mga pangandoy ug mga kabalaka sa mga tawo kang kinsang mga kaagi nagkalainlain. Gilaoman nga sa pagtuon niining mga pahayag ang mga sumasalmot makakabig og inspirasyon gikan sa pamaagi sa pagpasabot ni ‘Abdu’l-Bahá sa mga espirituhanong baroganan ug makabaton sa batasan sa pagtutok ngadto Kaniya samtang naningkamot sila sa pagkaplag sa mga perlas nga nahimutang sa kalaworan sa Rebelasyon ni Bahá’u’lláh, sabton ang kahulogan ug mga gipakita sa mga pagtulun-an sa Iyang Amahan, ug madagayaon nilang ipaambit ngadto sa uban.

Aron makab-ot ang tumong sa yunit, ang mga sumasalmot kinahanglan hatagan og kahigayonan nga balikan sa makadaghang higayon ang matag pahayag, timan-an ang pagkasunodsunod sa mga ideya, ug magbansaybansay sa pagsulti niini hangtod anaa na sa ilang kasingkasing ang mga ideya ug mahimo na kini nilang isulti nga natural. Ang uban, sa sinugdanan, sag-ulohon ang mga pahayag ug sublion kini sa makadaghan sa samang paagi nga kini makita diha sa yunit. Dili kini katingalahan. Sa dihang molawom ang ilang kahibalo sa Tinuohan ug mouswag ang ilang kasinatian, makasulod sila sa mas halapad nga luna sa mga unod niini ug makagamit sa mas daghang bokabularyo, ug kini makita diha sa ilang pagkukabildo sa uban. Kinahanglan mahibloan sa tutor nga sa niini nga kahimtang duha lamang ka butang ang gipangita: unsa ka sayon ang pagpasabot sa mga pagtulun-an ug ang pagpahiangay ngadto sa hunahuna ni ‘Abdu’l-Bahá.

Human makakat-on ang mga sakop sa grupo sa pagpahayag sa ideya sa matag pahayag mopadayon na sila sa lain nga kalihokan diin gidasig sila nga ihaom ang mga ideya nga ilang natun-an sa mga hilisgotan diha uban sa ilang mga pamilya, kahigalaan, ug mga kauban sa trabaho. Sa niini nga katuyoan, gihangyo sila sa paghunahuna sa pipila ka mga hilisgotan ug mga pangutana nga namugna diha sa panag-istoryahanay ug mopili kon asa niini ang mohatag kanila og higayon sa pagpaila sa mga ideya ngadto sa usa ka panaghisgotanay. Alang sa pipila ka mga pahayag, ang usa o duha ka pananglitan gihisgotan aron ipakita kon giunsa sa mga

espirituhanong baroganan nga gipahayag ni ‘Abdu’l-Bahá nakatabang sa pagpasabot sa mga butang nga gikabalak-an sa mga tawo sa tanang dapit. Kini nga pamansay makahatag og mas maayong bunga kon, samtang nagtuon pa sa libro, tabangan sa tutor ang matag sumasalmot mopili og usa sa mga pahayag ug duha ka tawo nga mahimong iyang kaestorya kabahin sa mga ideya nga naglangkob niini. Niining paagiha, mahimong magahin og panahon sa matag tigom sa grupo aron isaysay sa usag-usa ang nahitabo sa mga panag-istoryahanay nga ilang nahimo.

Sa matag pahayag nga anaa sa yunit, ang pipila ka mga kinutlo gikan sa mga Kasulatan ni Bahá’u’lláh nahilakip aron sila masaulo. Ang paghatag og gibug-aton sa Ruhi Institute sa pagsag-ulo, nga nahimo nang dayag diha sa unang libro sa serye, nahimong mas labaw pang gipatin-aw sa ikaduha nga libro. Gituohan nga nahibaloan na karon sa mga sumasalmot ang espirituhanong pagkaon nga madawat nila sa makadaghang higayon sa paghinumdom sa mga kinutlo gikan sa mga Kasulatan. Niini nga libro, unya, sila mamalandong og dugang mahitungod sa mga epekto sa Pulong sa Diyos sa kasingkasing sa tawo, ug sa ikatulo nga yunit, sama sa ikaduha, sila makakat-on sa pagpahayag sa mga prinsipyo ug mga ideya nga makaplagan sa mga Kasulatan diha sa ilang pamulong ug, kon tukma, direkta nga maglitok og mga kinutlo. Ang tukmang ipasabot ang mga pagtulun-an, ang ipaabot kini ngadto sa uban sa putli niini nga kinaiya, mao ang lakip sa mga kapabilidad nga gipaningkamotan natong palamboon samtang naglakaw kita sa dalan sa pag-alagad. Nga ang usang labing maayo nga dapit magsugod mao ang pagtuon sa mga katin-awan ni ‘Abdu’l-Bahá ug sa pagpaningkamot nga atong maipadayag kini sa paagi nga Iyang gigamit mao ang pasikaran sa gambalay sa ikaduha nga yunit.

Sama sa gipakita sa naunang mga parapo, ang ikatulo nga yunit, nga nag-ulohan og “Mga Tema sa Pagpalawom”, naghubit sa mga buhat sa pag-alagad nga gipalambo niini nga libro—mao ang pagduaw sa kahigalaan ug kasilinganan alang sa tin-aw nga katuyoan sa pag-apil sa mga panaghisgotanay nga mahinungdanon sa kinabuhi sa komunidad. Tulo ka matang sa panag-istoryahanay ang gilantaw sa yunit ug, alang sa matag usa, gisugyot ang piho nga unod niini. Ang unang matang naglibot sa usa ka nagsunodsunod nga mga tema nga kinahanglan susihon kauban ang mga nagpuyo sa usa ka balangay o kasilinganan diha sa usa ka programa sa masistemang pagbisita. Bisan pa og ang istoryahonon nga gilangkob dinhi mahimong ipaambit sa mga interesadong maminaw sa lainlaing paagi, ang orihinal nga tuyo sa mga tema—sa paghatag sa mga myembro sa panimalay sa kahigayonan nga mapalawom ang ilang kahibalo sa Tinuohan—nagpabilin nga labing importante nga tuyo. Kini nga matang sa panag-istoryahanay ang gihatagan og labing dako nga bahin sa yunit.

Apan ang buluhaton sa pagbisita sa mga panimalay milambo ngadto sa mga bag-ong kahimtang sulod niining mga bag-o lang milabay nga katuigan, hilabi na nganha sa nagkagagmay nga mga dapit, hangtod sa balangay ug sa kasilinganan sulod sa lungsod, diin nasaksihan ang pagdaghan sa mga tawo nga mahimong molihok isip mga tutor, mga animator sa mga grupo sa junior youth, ug mga magtutudlo sa mga klase alang sa mga bata. Napamatud-an nga ang maong buluhaton gikinahanglan gayod dili lamang alang sa tumong sa pagpakaylap sa kahibalo sa Tinuohan; kinahanglan usab kini alang sa malampusong pag-usbaw sa mga programa alang sa paghatag og espirituhanong gahom sa mga junior youth ug alang sa espirituhanong edukasyon sa mga bata. Kabahin niini nahimong tataw nga ang mga kanunayong pagbisita kinahanglan himoon sa mga animator ug mga magtutudlo ngadto sa mga ginikanan sa mga batan-on nga anaa sa duha ka mga programa aron hisgotan ang mga konsepto ug mga paagi nga nag-umol niining mga programa. Ang maong mga hisgotanay naglangkob sa ikaduhang matang sa panag-istoryahanay, nga gisusi sa Bahin 14 ug 15. Ang hilisgotan nga gisakop niining mga bahin dili pa masangkaron, tungod kay sa sunod pa nga mga kurso ang

mga sumasalmot mamahimong mas sinati sa duha ka mga programa sa edukasyon. Apan alang kanila ang makahibalo sa kamahinungdanon niining matang sa panag-istoryahanay ug pagkuyog sa mga magtutudlo sa mga bata ug mga animator sa mga grupo sa junior youth sa ilang mga pagbisita ngadto sa mga ginikanan mahimong lubos nga mabungahon niining sayo nga yugto.

Ang ikatulo nga matang sa kukabildo nga gitan-aw sa yunit makatabang sa usang talagsaong tumong. Daghan kaayong batan-ong lalaki ug babaye ang nangita og mga pamaagi nga diin ilang mapadayag ang ilang mainitong tinguha nga makatampo ngadto sa kaayohan sa kalibotan. Sila maingon nato nga usa ka dako kaayo nga tipiganan sa kapasidad alang sa kabagohan sa katilingban nga naghulat, dili lamang kana, nangandoy nga magamit. Ang usa ka panag-istoryahanay taliwala sa mga kaedad, nga diin sila mamalandong sa mga kahigayonan ug mga tulubagon nga anaa lamang sa panahon sa pagkabatan-on, sa tanang niyang kusog ug kapasidad nga dili ordinaryo apan nakatago pa sa kanila, kasagaran mosangpot ngadto sa hisgotanay mahitungod sa pag-alagad ug mopukaw sa pagtagad sa buluhatong gibuhat karon diha sa mga balangay ug kasilinganan sa tibuok kalibotan. Daghan sa kanila ang modawat sa usang pagdapit nga moapil sa mga kurso sa institute isip usa ka paagi sa pag-angkon og kapasidad aron sila makahatag og espirituhanong edukasyon ngadto sa mga umaabot nga mga henerasyon isip magtutudlo sa mga klase alang sa mga bata ug animator sa mga grupo sa junior youth. Gipahimutang sa Bahin 9 ug 10 ang pipila ka mga ideya nga mahimong susihon mahitungod niining matang sa panag-istoryahanay.

Aron palig-onon ang mga kapabilidad nga makahimo sa mga indibiduwal sa pagsugod ug pagpadayon sa makahulogang kukabildo, ang yunit kinahanglan, siyempre, molapas pa sa pagsugyot og halapad nga mga tema ug katugbang nga hisgotanan. Gawas sa abilidad sa pagsulti nga klaro sa mga ideya, kinahanglan nga palamboon sa mga sumasalmot ang gikinahanglang mga taras ug espirituhanong hiyas. Kini ang napailawom sa dakong bahin sa istorya nga gibuklad sa yunit, apan ang kamahinungdanon niini ngadto sa mga gihisgotan nga kapabilidad gitin-aw sa Bahin 4, diin ang mga sumasalmot maghunahuna kon unsang klaseng mga pagbati ug mga hunahuna ang kinahanglan nga mopuno sa ilang mga kasingkasing ug hunahuna sa ilang pagpangandam sa pagbisita, ug sa Bahin 5, diin sila mamalandong sa hiyas sa pagpaubos. Gustong seguraduhon sa tutor nga kining mga bahin makadawat og paigo nga pagtagad sa mga sumasalmot, tungod kay, bisan unsa pa man kadaghan nga kahibalo ang atong naangkon, bisan maayo pa kita mosulti sa mga ideya, ang pagkaepektibo sa atong mga panag-istoryahanay mag-agad sa mga hiyas ug mga kinaiya nga atong ipakita.

Kinahanglan nga hinumdoman nga ang mga buhat sa pag-alagad nga gihulagway niining nagsunodsunod nga mga libro, bisan pa man anaa sa tunga sa pagtubo ug pagpalambo sa usa ka komunidad, maoy, labaw sa tanan, mga elemento sa usa ka proseso nga nagtinguha sa pagpataas sa kapasidad sa indibiduwal pinaagi sa pagtuon ug pagbuhat. Ang kinahanglan mahibaloan sa matag tutor mao nga kining mga buhat ihulma ibabaw sa mga kadtong naangkon na, nga nagkakuti gikan sa usa ngadto sa mosunod nga libro. Ang pagkat-on unsaon nga mapatuman nga epektibo ang matag buhat sa pag-alagad napamatud-an nga mahinungdanon kaayo kini alang sa kapasidad nga gikinahanglan aron mahimo ang mosunod. Ang pagpadayon sa nahitabong panag-istoryahanay sulod sa pipila nga mga pagbisita sa panimalay, sama sa gisugyot niini nga libro, tataw nga mas lisod buhaton kaysa kadtong gipahimo sa Libro 1, nga mao ang pagpahigayon sa usa ka regular nga panagtigom aron mag-ampo, bisan siya ra usa o kaha sa pagtinabangay sa pipila nga uban pa. Ug dali makita, nga aron mapahigayon ang mas kuti nga mga buhat sa pag-alagad sa umaabot, kinahanglanon sa mga sumasalmot nga mag-uswag sa mga kapasidad nga gitumong diri.

Sama sa nahisgotan sa pasiunang pamahayag sa Libro 1, ang mga sumasalmot sa mga kurso sa institute sa tibuok kalibotan adunay nagkalainlaing kaagi, ug sa sinugdanan nagkalainlaing mga ang-ang sa ilang kahibalo mahitungod sa mga pagtulon-ang Bahá'í. Sa pagtuon nila niining Libro 2, sila tanan sa kamatuoran nagsugod na sa paglakaw sa dalan sa pag-alagad nga ginaablihan sa mga kurso. Apan sa gihapon nagpabilin ang pipila ka mga kalainan. Pananglitan, sa kaso sa mga batan-on, gawas kon sila nakaagi sa mga programa sa edukasyon para sa mga bata ug mga junior youth, ang kadaghanan sa mga pahayag ug mga tema nga gitanyag diha sa libro mahimong bag-o para kanila, ug ang pagtuon niini magsilbi nga pamaagi aron mapalawom nila ang ilang kaugalingong kahibalo sa Tinouhan. Ang tutor kinahanglan nga andam niining bahina ug ipakita ang pagkamakiangayon ug pagkamamugnaon nga kinahanglan aron amumahon ang pagsabot sa matag miyembro sa grupo, samtang gisigurado nga nakab-ot ang nag-unang tumong sa kurso—nga mahimo sa mga sumasalmot ang pag-apil sa makahuloganon ug makapabayaw nga panag-istoryahanay. Labaw pa niini, diha sa libolibo ka lokalidad diin gigamit ang libro, ang proseso sa pagtukod og komunidad nga gipankingamotang tabangan niining tulo ka yunit wala sa parehong kahimtang sa paglambo. Ang pagpadapat sa mga nakat-onan, kon mao kana, mahimong makabaton og medyo lahi nga panagway sa matag lokalidad, ug kini usab naghatag sa tutor og timailhan sa pag-amping ug kahingpitan sa iyang pagtubag sa mga panginahanglanon sa matag miyembro samtang giubanan niya ang grupo sa niining mga panid.

Ang Kalipay sa Pagtudlo

Tumong

Aron masabtan nga ang kalipay sa pagtudlo
anaa sa buhat sa pagpaambit ngadto sa uban
sa mga Pulong sa Diyos

BAHIN 1

Ang *Pagbangon Aron Mag-alagad* mao ang ikaduha sa han-ay nga mga kurso nga gitanyag sa Ruhi Institute nga nagtinguha sa paghiusa sa pagtuon ug pagbuhat. Ang tumong niini mao ang pagtabang kanimo nga mouswag pa sa dalan sa pag-alagad nga imong gisudlan samtang ikaw naningkamot sa pagtuman sa duha ka katuyoan: ang pagpadayon sa imong espirituhanon ug intelektuwal nga paglambo ug sa pagtampo sa pagbag-o sa katilingban. Gikan sa imong pagsalmot sa unang kurso, imo nang naamgohan nga ang dalan nga atong gipasabot gihubit pinaagi sa usa ka serye sa mga buhat sa pag-alagad, mga buhat nga atong himoon santang ang atong mga mata nakapunting sa katuyoan sa usa ka bag-ong kahusay sa kalibotan nga gipadayag sa mga Kasulatan ni Bahá'u'lláh. Busa, daghan sa atong gitawag nga "paglakaw sa dalan sa pag-alagad" naglangkob sa atong mga paningkamot sa pagbuhat sa Iyang mga pagtulon-an ngadto sa atong kaugalingong kinabuhi ug sa kinabuhi sa katawhan. Siya mismo nagsulti sa Iyang Pagpadayag pinaagi niining mga pulong:

“O Akong mga alagad! Ang Akong balaan, ang Akong Pagpadayag nga gimando sa Ginoo mapakasama sa usa ka lawod kansang giladmon nagpahipi ang dili-maihap nga mga perlas nga adunay talagsaong bili, ug dili-malabwang kasanag. Katungdanan sa matag usa nga nangita sa pagdasig sa kaugalingon ug pagpaningkamot sa pag-abot sa kabaybayonan niining maong lawod, nga siya, segun sa gikusgon sa iyang kadasig sa pagpangita ug sa mga panglimbasog nga iyang gihimo, makaambit sa mga kaayohan nga gimbut-an sa kaniadto pa diha sa dili-mausab ug linilong nga mga Tabla.”¹

Niining unang yunit, ang atong mga hunahuna moadto ngadto sa kalipay nga mipuno sa atong mga kasingkasing sa atong pagkaplag sa mga perlas sa kaalam nga anaa sa kadagatan sa Pinadayag ni Bahá'u'lláh ug sa atong pamahin niini ngadto sa uban. Gikan sa inyong pagtuon sa unang libro, nakita ninyo kon unsa kaanindot ang mga perlas sa balaang giya nga makita sa Iyang mga Kasulatan. Pamalandongon pa nato ang pipila ka mga kinutlo:

“Ang pagpamulong sa Diyos usa ka lampara, kansang kahayag mao kini nga mga pulong: Kamo mga bunga sa usa ka kahoy, ug mga dahon sa usa ka sanga.”²

“Ang labing gihigugma sa tanang butang sa Akong panan-aw mao ang Hustisya; talikdi ayaw kini kon ikaw nagtinguha Kanako, ug pasagdi ayaw kini nga Ako mosalig kanimo.”³

“Kabalak-i og maayo ang mga panginahanglanon sa panahon nga inyong gipuyan, ug ipunting ang inyong mga hunahuna sa iyang mga angayan ug kinahanglanong buhaton.”⁴

“Ang tanang katawhan gilalang aron modala sa padayong nagkauswag nga sibilisasyon.”⁵

“Ang kalibotan lumalabay, ug ang dumalayon mao lamang ang gugma sa Diyos.”⁶

“Ikaw ang Akong suga ug ang Akong kahayag anaa kanimo. Kuhaa gikan niini ang imong kasanag ug pangita ug walay lain gawas Kanako. Tungod kay gilalang Ko ikaw nga adunahan ug buhong nga gibubo diha kanimo ang Akong paghatag.”⁷

Mahimo ninyong isag-ulo kining mga hamubo nga mga kinutlo.

BAHIN 2

Aron masugdan ang inyong pagtuki sa nahaunang tema niining yunit, basahon pag-usab ang unang kinutlo sa nahaunang bahin ug himoon ang pagbansaybansay nga anaa sa ubos.

1. Kompletaha ang mosunod nga pahayag:
  - a. Atong katungdanan ang _____ a atong mga kaugalingon ug _____ nga _____ sa kadagatan sa Pagpadayag ni Bahá'u'lláh.
  - b. Kinahanglan atong paningkamotan nga makaabot sa baybayon sa kadagatan sa Pagpadayag ni Bahá'u'lláh aron kita mamahimong makaambit sa kadtong mga _____ nga gimbut-an sa dili-mausab ug nagpahipi nga mga Tableta sa Diyos.
  - c. Ang atong mga mapuslanong pag-ambit sa adtong gikan sa kadagatan sa Pagpadayag ni Bahá'u'lláh mahitabo segun sa _____
_____
_____.
2. Unsa ang buot ipasabot sa “pagdasig” sa kaugalingon? _____
_____
3. Unsa ang buot ipasabot sa “paningkamotan nga makaabot” ang usa ka butang? _____
_____
4. Unsa ang angayan nga paningkamotan nga maabot sa matag nagapangita? _____
_____
5. Unsa ang buot ipasabot sa “segun sa gikusgon” sa usa ka butang sa uban? _____
_____
6. Giingon ni Bahá'u'lláh kanato nga kita makadawat og mga kaayohan sa kadagatan sa Iyang Pagpadayag segun sa mga pagpaningkamot nga atong gihimo.
  - a. Maghatag og mga pananglitan sa mga pagpaningkamot sa maong paagi nga kita mahimong tigdawat niining mga kaayohan: _____
_____
_____

---

b. Maghatag og mga pananglitan sa mga kaayohan nga atong madawat: _____

BAHIN 3

Tungod kay atong nahibalo-an nga ang Pinadayag ni Bahá'u'lláh mahisama sa usa ka dagat kansang kahiladman nahimutang ang mga perlas nga dili masukod ang bili, labing dako nga pagpaningkamot ang atong himoon aron makaambit sa mga kaayohan niini ug matabangan ang uban nga makaabot sa iyang mga baybayon. Apan unsa ba ka halayo, mahimo natong ipangutana sa atong kaugalingon, ang maong baybayon sa kadagatan gikan kanato? Giingon ni Bahá'u'lláh:

“O Akong mga alagad! Ang usang matuod nga Diyos mao ang Akong saksi! Kining labing dako, kining dili-matugkad ug nagabul-og nga Lawod haduol, makapahinganghang haduol kaayo, kaninyo. Tan-awa kini mas haduol pa kaninyo kon itandi sa inyong kaugatan. Dali sama sa pagpilot sa mata, kamo, kon buoton lang ninyo, makaabot ug makaambit niining walay-pagkahanaw nga mga paghatag, kining grasya nga gipadala sa Diyos, kining walay-pagkadugta nga gasa, kining makagagahom ug dili-mabatbat nga mahimayaong pabuya.”⁸

1. Unsa ang gitumong sa hugpong sa mga pulong nga “kining labing dako, kining dili-matugkad ug nagabul-og nga Lawod?”

---

2. Unsa ka haduol kanato kining lawod? _____

---

3. Unsa ka dali natong maabot kini nga lawod? _____

---

4. Kompletaha ang mosunod nga mga pahayag:

a. Haduol ra kaayo ang labing dako ug dili matugkad sa Pagpadayag ni Bahá'u'lláh, _____, kanato.

- b. Ang lawod sa Pagpadayag ni Bahá'u'lláh _____ kaysa sa atong kaugatan.
- c. Dali sama sa _____ kon buot lang nato, kita _____ ug _____ sa lawod sa Iyang Pagpadayag.
- d. Dali sama sa pagpilok sa mata, kita, _____, makaabot ug makaambit sa lawod sa Iyang Pagpadayag.

BAHIN 4

Karon nga kita nakaabot na sa baybayon sa lawod sa Pagpadayag ni Bahá'u'lláh, kita mokuha sa mga bahandi niini ug ipaambit sa uban sa paaging manggihatagon ug walay kondisyon ang iyang mga perlas sa balaanong pag-agak, nga padayon natong makaplagaan sa atong kaugalingong pagtuon, pag-ampo, ug pagpamalandong ug gikan sa atong mga paningkamot sa pag-alagad sa Iyang Kawsa ug sa katawhan. Tingali gusto ninyo mohatag og panahon alang sa pagsag-ulo sa mosunod nga kinutlo, usa ka makanunayong pagpahinumdom sa kabalaan niining katungdanan:

“O magpapanaw diha sa dalan sa Diyos! Kuhaa ang imong pahat gikan sa lawod sa Iyang grasya, ug hikawi ayaw ang imong kaugalingon niadtong nagpahipi sa iyang giladmon. Pahilakip kanilang nakadawat sa iyang mga bahandi. Usa ka yamog gikan niining lawod, kon isabwag sa tanan nga anaa sa mga langit ug yuta, paigo nga makapaadunahan kanila sa mga paghatag sa Diyos, ang Makagagahom sa Tanan, ang Nahibalo sa Tanan, ang Labawng Maalam. Inubanan sa mga kamot sa pagkawalay-kawili, pagkalos gikan sa iyang mga makapabuhing tubig, ug bisbisi gikan niini ang tanang linalang butang, nga sila mahinloan gikan sa tanang tawhanong kakulangan ug mamahimong makaduol sa gamhanang lingkoranan sa Diyos, kining balaan ug masanag nga Dapit.”⁹

BAHIN 5

Samtang nagpadayon kita sa mga kurso sa institute ug nagtuman sa gikinahanglan niini nga pagtuon ug pagbuhat, ang atong kapasidad moalagad mouswag, ug kita makahimo sa mga buluhaton sa pag-alagad nga maoy mohatag sa atong mga kasingkasing og hilabihan ka dakong kalipay ug mobulig kanato sa pagtuman sa duha ka aspeto sa atong katuyoan—ang mga buhat sama sa pagtudlo sa klase para sa espirituhanong edukasyon sa mga bata, pagdasig sa mga junior youth nga mosalmot sa programa nga mohatag kanila ug espirituhanong kusog, ug ang pagtabang sa usa ka grupo sa mga higala aron ilang tun-an ang mga libro sa punoang serye. Sa tibuok niining pagpanaw, ang Pulong sa Diyos, nga atong ipaambit sa uban, bata man o hamtong, mao ang atong kanunayng tinubdan sa atong kadasig. Angayan lamang, kon mao, nga atong pamalandongan kanunay ang bahin sa Iyang gahom ug ang epekto niini sa kasingkasing sa tawo. Sa mosunod nga kinutlo, gihisgotan ni Bahá'u'lláh ang mahitungod sa maong gahom:

“Ang pulong sa Diyos mahimong maitandi sa usa ka linghod nga kahoy kansang mga gamot gitisok sa mga kasingkasing sa katawhan. Angayan kaninyo nga momatuto sa iyang pagtubo pinaagi sa mga buhing tubig sa kaalam, sa mga maputli ug balaang pulong nga ang iyang gamot lig-ong mapahimutang ug ang iyang mga sanga mosalingsing pataas ngadto sa mga langit ug lapas pa.”¹⁰

1. Asa maitandi ang Pulong sa Diyos? _____
_____
2. Asa gitisok ang mga gamot sa linghod nga kahoy sa Pulong sa Diyos? _____
_____
3. Unsaon nato pagmatuto ang pagtubo sa linghod nga kahoy? _____
_____
4. Unsa kataas mosalingsing kining linghod nga kahoy? _____
_____
5. Ipasabot sa pipila ka pahayag kon ngano ang pagpaambit sa uban sa Pulong sa Diyos labawng kamahinundanon.
_____
_____
_____
_____
_____

BAHIN 6

Atong hunahunaon ang nagkadaiyang kalihokan nga gihimo sa inadlaw natong kinabuhi. Atong pakaonon ang atong mga lawas. Kita magtuon aron makabaton og bag-ong kahibalo ug aron mapalapad ang kapasidad sa atong panghunahuna. Kita magtrabaho ug magpalambo og mga kahanas aron kita mahimong mapuslanong miyembro sa katilingban. Mosalmot kita sa mga dula ug kalingawan. Daghang kalihokan sama niini, tanan mahinungdanon alang sa atong intelektuwal nga pag-uswag ug materyal nga kaayohan, nagkuha og dako nga bahin sa atong panahon. Apan unya anaa sa matag adlaw kadtong talagsaong mga gutlo, nga maespirituhanon, anus-a kita mag-ampo; anus-a kita, nag-inusara o uban sa mga higala, mopalawom sa atong kahibalo sa mga balaanong pagtulon-an; o anus-a, diha sa usa sa daghang paagi, nga kita motabang nila nga anaa sa atong palibot sa pagkaplag sa mga perlas nga nagpahipi sa lawod sa Pagpahayag ni Bahá’u’lláh. Dili ba kining mga higayon ang dili masukod sa pagkamabililhon? Aduna pa bay mas molabaw nga kalipay kaysa kadtong mabati tungod sa atong pag-ambit sa niining mga langitnong grasya?

Gikinahanglan natong hunahunaon kon giunsa kita gipadasig ni ‘Abdu’l-Bahá nga ihalad ang atong kaugalingon sa pagpausbaw sa katawhan:

“Kita tanan nahiusa sa usa ka Diyosnong tumong, walay kalibotanong tinguha ang anaa kanato, ug ang atong hamiling kagustohan mao ang pagsabwag sa Gugma sa Diyos sa tibuok kalibotan!”¹¹

Ibutang nato nga ikaw nakabaton ug kahigayonang mahisgot sa usa ka higala ang usa mga kinutlo gikan sa Bahin 1 nga nasag-ulo na nimo. Asa man mogikan ang kalipay nga imong bation sa imong kasingkasing? Natural lang nga ikaw maglaom nga ang imong higala makabati og kadasig usab tungod sa mga pulong ni Bahá'u'lláh. Apan unsa man karon kon siya dili magpakita og kadasig nga imong gilaoman? Ang kalipay ba sa imong kasingkasing mawala na lang? Nganong dili man?

BAHIN 7

Sa panahon atong maamgohan nga sa tanang butang nga atong gihimo sa atong kinabuhi ang mga kahigayonan nga atong gigahin sa pagpamahin ngadto sa uban sa mga pulong sa Diyos nagbaton og talagsaong mga grasya, moabot kita sa usa ka mahinungdanong konklusyon: nga ang kalipay nga makuha nato gikan sa pag-alagad anaa mismo sa pagbuhat niini. Naglaom kita siyempre nga ang atong pag-alagad nga gihimo magbunga og mga dalayegong sangpotanan, apan kon mohupot kita og pag-ayo sa mga sangpotanan, kon apektado kaayo kita sa pagdalayeg o mga panaway, mawad-an kita sa kalipay sa pagtudlo. Ang kinahanglan modasig kanato aron mag-alagad mao ang paghigugma sa Diyos, dili ang pangandoy nga makab-ot ang kalamposan, nga makadawat sa mga benepisyo, o nga kita mahimong ilado. Ang pagsalikway gikan niining tanan mao ang gikinahanglan sa usa ka malipayong pag-alagad. Ang pagtuon sa mosunod nga mga kinutlo mao ang makatabang kaninyo sa pagpamalandong niini nga tema.

“O Tawo nga adunay Duha ka Panan-aw! Ipiyong ang usa ug ablihi ang ikaduha. Ipiyong ang usa ngadto sa kalibotan ug sa tanan nga anaa niini, ug ibuka ang ikaduha ngadto sa balaanong katahom sa Gihigugma.”¹²

“O mga Kahigalaan! Biya-i ayaw ang dumalayong katahom alang sa katahoman nga mamatay, ug ibutang ayaw ang inyong mga pagbati niining madugta nga kalibotan sa abog.”¹³

“O Anak sa Pagpamulong! Ilingi ang imong nawong padulong sa Akong Nawong ug isalikway ang tanan gawas Kanako; tungod kay ang Akong kaharian molungtad ug ang Akong kamandoan dili gayod mahanaw. Kon ikaw mangita og lain gawas Kanako, ug dugang pa, kon ikaw mosuhid sa kapunawpunawan hangtod sa kahangtoran, ang imong pagpangaplag makawang lamang.”¹⁴

“O Nahigala nga Langyaw! Ang kandila sa imong kasingkasing nadagkotan sa kamot sa Akong gahom; palonga kini ayaw sa mga mabatokong unos sa kaugalingon ug tawhanong pagbati. Ang makaalim sa tanan nimong kasakitan mao ang paghinumdom Kanako, kalimti kini ayaw. Himoa ang Akong gugma nga maimong bahandi ug pangгаа kini sama sa imong kaugalingong panan-aw ug kinabuhi.”¹⁵

“Ang pagkawalay-kawili susama sa adlaw; sa kang bisan kinsang kasingkasing nga kini mosanag kini mopalong sa kalayo sa kahakog ug kaugalingon. Siya kansang panan-aw nalamdagan sa kahayag sa pagsabot sa walay-duhaduha mobulag sa iyang kaugalingon gikan sa kalibotan ug sa mga walay-pulos nga pangaggpas nga anaa niini.... Tugoti ayaw nga ang kalibotan ug ang iyang kadaotan makapasubo kaninyo. Bulahan siya kansang mga bahandi wala makahimo kaniyang mapagarbohon, o kansang kakabos nakahatag kaniyang kagul-anan.”¹⁶

1. Ang pagkawalay-kawili ba sa kalibotan nagpasabot nga kita magpuyo sama sa usang ermitanyo? _____
2. Mahimo ba nga mahimulag gikan sa kalibotan ug magbaton usab og mga kabtangan? _____
3. Ang tawong nagtagana og halos matag oras sa iyang kinabuhi sa trabaho bulag gikan sa mga butang sa kalibotan? _____
4. Ang tawong motrabaho nga paigo lang sa iyang mga kinahanglanon aron mabuhi ug, sa nahabilin niyang panahon, wala na siya’y buhaton, siya ba’y bulag gikan sa kalibotan? _____
5. Ang tawo nga dili kaya antuson ang pagkakulang sa kaharuhay samtang siya anaa sa natad sa pag-alagad, siya ba’y maingon nga bulag gikan sa kalibotan? _____
6. Daghang butang gawas sa materyal nga mga kabtangan nga kita mahimong nikapot. Sa unsang butang kaha kita nawili kon ikaw usa ka tawong
  - gusto nang mobiya kon siya mobuhat og pag-alagd ug walay bisan kinsa ang naghatag og pagtagad sa iyang pagbuhat niini? _____
  - nawad-an og kadasig tungod kay dihay usa nga wala mouyon sa iyang gipaambit nga mga ideya? _____
  - gitago lang niya ang iyang mga pagtuo tungod sa iyang kahadlok na dili dawaton kini sila sa ubang tawo? __________

7. Ang pagkahamulag dili nagpasabot og kawalay-pagtagad og nagkulang sa kabalaka. Asa sa mga mosunod ang mahimong ilhanan sa wala nahamulag?
- _____ Malipay nga makita ang kauswagan sa uban
- _____ Undangon ang pagtudlo sa klase tungod kay badlongon na ang mga bat
- _____ Nanghambog sa iyang mga nabuhat
- _____ Nagtuon pag-ayo ug karon siya’y malipayon sa kauswagan nga nahitabo
- _____ Naningkamot pag-ayo aron mapalambo ang iyang kapasidad nga mag-alagad para sa kaayohan sa tanan
- _____ Magkugi aron mahingpit ang iyang trabaho
- _____ Magpabilin nga kanunayng limpyo ug apil na sa pinuy-anan
- _____ Moatiman sa kaugalingong mga gamit
- _____ Moatiman sa maayong kahimtang sa uban
- _____ Maglain ang buot kon dili dayegon ang iyang mga pagpaningkamot
8. Mahinungdanon kaayo sa pagkawalay-kawili alang sa matag usa kanato nga gisugyot isag-ulo ninyo ang tanang kinutlo niining bahin.

BAHIN 8

Aron makadawat sa mga grasya sa usa ka malipayong kinabuhi sa pag-alagad sa katawhan gikinahanglan andam kita maningkamot, ug kini magkinahanglan og sakrepisyo. Kanunay natong gamiton ang pulong “pagsakrepisyo” sa atong adlaw-adlaw nga kinabuhi. Kon ang usa nga higala mouli gikan sa usa ka biyahe sa kaadlawon, mahimo tang mobangon og sayo aron sugaton siya. Mahimo kita moingon nga atong gisakrepisyo ang pipila ka oras sa pagkatulog. Ang usa sa atong gimahal nasakit; biyaan nato ang pila ka oras sa atong paboritong kalingawan aron atimanon siya. Adunay mga higayon sa kinabuhi nga gikinahanglan natong motrabaho og hilabihan, ug tingali maghunahuna ta nga gisakrepisyo ang kaharuhay aron makab-ot ang usa ka tumong.

Kitang tanan adunay labing dako nga tinguha sa pag-alagad sa Kawsa, nga manggihatagon sa atong paghatag sa panahon og kusog ug, kutob sa mahimo, usa ka bahin sa atong materyal nga kabtangan. Kon ato kining buhaton, gikinahanglan natong hinumdoman nga, diha sa dalan sa pagserbisyo, mahimo natong ihatag ang mga butang niining kalibotan, apan, ang atong madawat naman mao ang tinuod nga kalipay samtang ang atong espiritu naglambo. Makahigayon kita sa dugang pagpamalandong sa kinaiya sa sakrepisyo sa mga mosunod nga mga kurso. Ang mahinungdanon nga mahibaloan nato gikan pa sa sinugdanan mao nga kini naglakip sa pagsalikway sa mas ubos alang sa mas taas, sama nga ang binhi nagsakrepisyo sa iyang kaugalingon aron ang usa ka kahoy mogitib. Ang pagsakrepisyo mao ang nagdala sa kalipay, ug kini nga kalipay dili maangkon gawas kon kita andam kanunay nga maningkamot.

Giingon ni Bahá’u’lláh:

“Ang paninguha gikinahanglan, kon kita mangita Kaniya; ang kadasig gikinahanglan, kon kita buot moinom sa nektar sa panaghiusa uban Kaniya; ug kon atong matilawan kini nga kopa, atong isalikway ang kalibotan.”¹⁷

Ug gitambagan kita ni ‘Abdu’l-Bahá:

“... pahulay ayaw, pangitaa ayaw ang kaharuhay, dikit kamo ayaw sa mga kahilayan niining lumalabay nga kalibotan, ilingkawas ang inyong kaugalingon gikan sa matag usa nga kawili, ug panlimbasog sa kasingkasing ug kalag nga kamo hingpit nga makapuyo sa Gingharian sa Diyos. Angkona ang mga langitnong bahandi. Sa matag-adlaw himoa ang inyong kaugalingon nga mamahimong malamdagan; pagpaduol pa ug maayo ngadto sa hawanan sa kahiusahan.”¹⁸

Kitang tanan nagtuo nga aron makab-ot ang atong mga tumong kinahanglan kitang maningkamot. Apan kining yano nga pagtuo adunay piho nga mga gipasabot sa paghimo nga dili angay kalimtan. Usa niini, gikinahanglan nga hinumdoman nga adunay panag-uyon tali sa sukod sa kusog nga gikinahanglan ug ang kalisod sa tumong o buluhaton. Gilimbong lang nato ang atong kaugalingon kon atong gihunahuna nga mahimo kini nga tahas gamit ang mas diyotay. Apan ang kadako sa paningkamot dili lamang ang hunahunaon. Kinahanglan anaa usab ang pagkakanunayon ug katubayan. Ang pagtutok gikinahanglan. Ang pamatasang humanon ang mga gipangsugdan, ug dili maglukso-lukso gikan sa usa ngadto sa usa pa ug pagbiya sa trabaho nga wala nahuman, mahinungdanon kaayo. Ang alang-alang nga paningkamot dili mobunga. Hunahunaa ang isa ka sinemana nga klase para sa espirituhanong edukasyon sa mga bata. Kinahanglan mogahin ang magtutudlo og pipila ka oras sa pagpangandam para sa matag klase, magpabiling bug-os nga nakatutok sa tibuok nga panahon niini sa pagtabang sa mga bata aron masabtan ang unod sa mga leksiyon, kanunay nga mobisita sa mga ginikanan sa mga bata, ug mosunod sa ilang indibiduwal nga pag-uswag, sulod sa sunodsunod nga mga semana. Unsa na lang ang dangatan sa usa ka klase kon ang magtutudlo panagsa ra mangandam, humanon nga sayo ug kalit ang klase kay gikapoy siya, ug napakyas sa paghatag og gikinahanglan nga panahon sa paghunahuna mahitungod sa matag bata ug sa paghisgot ngadto sa iyang mga ginikanan kabahin sa iyang pag-uswag? Ug unsa kaha kon kanselahon na lang ang klase kon adunay laing adtoan ang magtutudlo, sama pananglit, aron mouban sa usa niyang higala nga nibisita gikan sa gawas sa lungsod?

Kining pipila ka mga pulong gipadayag aron atong tuohan nga kinahanglan natong hatagan og pagtagad kining duha—ang kadak-on ug ang kalidad sa pagpaningkamot ug ang mga tinguha nga gikinahanglan. Kini tinuod dili lang sa mga buluhaton sa pag-alagad nga atong gihimo; tinuod usab kini mahitungod sa atong kaugalingong pag-uswag. Bisan ang mga pamatasang espirituhanon nga atong gihatagan og pagtagad sa Libro 1 niining serye—ang kasagarang pag-ampo, ang pagbasa sa mga Kasulatan adlaw-adlaw, ang pagpamalandong kon unsaon nato sa pagbuhat sa mga natun-an nga mouyon sa mga gitudlo, ang kinakasingkasing nga pagsalmot sa mga panagtigom aron mag-ampo—nagasalig sa nagpadayong pagpaningkamot. Ang mosunod nga mga pahayag anaay kalabot sa pagpaningkamot. Ang paghukom kon asa sa kanila ang tinuod makatabang kaninyo aron mahunahunaan pa ang kabahin sa paningkamot:

_____ Kon ikaw utokan, dili ka na kinahanglan maningkamot pag-ayo.

_____ Nganong sa layo ka moagi; kanunay pangitaa ang laktod.

- _____ Kon walay luha, walay makuha.
- _____ Padak-a ang imong damgo; ang imong mga pangandoy mahitabo ra.
- _____ Kon dako ang premyo, dako pod ang pagpaningkamot.
- _____ Kon dako ang pagpaningkamot, mas tam-is ang ibalos.
- _____ Kon sa una wala ka molampos, sulay ug sulay pa'g usab.
- _____ Nganong kinahanglan pa man magtrabaho kon puydi naman diay ipabuhat kana sa uban alang kanimo?
- _____ Kon gikinahanglan kini og sobra nga pagpaningkamot, dili siguro angay kini buhaton.
- _____ Ginagmay nga mga lakang — kon padayon lang — makaabot og layo.
- _____ Dili sayon abton ang unsa mang butang nga takos angkonon.
- _____ Ang kinamaayohan nanginahanglan og kinakasingkasing nga dedikasyon.
- _____ Ang panaw nga usa ka libong milya mosugod sa usa ka lakang.
- _____ Basta lang makapasa, dili kini paigo.
- _____ Dili kita mohulat sa mga butang nga mahitabo; ato silang gukdon hangtod kini mahitabo.
- _____ Ang kalamposan usa ka butang nga bunga sa suwerte.
- _____ Dili nato makab-ot ang duhang aspeto sa atong tumong pinaagi sa madyik.
- _____ Kinahanglan dad-on ang atong kaugalingon sa usang pagsusi matag adlaw

Kita naglakaw sa dalan sa pag-alagad, naninguha aron matuman ang atong kaugalingong epirituhanon ug panghunahunang pag-uswag ug aron makatabang sa kausaban sa katilingban. Tataw nga ang paggukod sa duha ka aspeto sa atong tumong nanginahanglan og dakong pagkugi gikan sa atong mga kaugalingon. Giingon ni Bahá'u'lláh kanato:

“Ang dili-maitandi nga Magbubuhat milalang sa tanang katawhan gikan sa usa lamang ka uyok, ug mibayaw sa ilang kinaiyahan ibabaw sa tanan Niyang mga linalang. Ang kalamposan o kapakyasan, ang kauswagan o kapildihan mag-agad sa paninguha sa matag usa ka tawo. Kon labaw ang paninguha mas dako ang iyang pag-uswag.”¹⁹

Mahimong gustohon ninyong isag-ulo ang kinutlo nga anaa sa ibabaw kon wala pa ninyo kini nahimo.

BAHIN 9

Aron atong makuha ang kalipay gikan sa pag-alagad, kinahanglan atong palamboon ang atong mga panlantaw sulod sa atong kaugalingon. Sama pananglit, kinahanglan magpasalamat sa grasya sa pag-alagad nga gihatag kanato sa Diyos; dili mahimong maisip nga kita naghatag og pabor sa Diyos kon kita nag-alagad sa Iyang Kawsa. Kinahanglan usab nga kita makat-on sa paglikay sa mga negatibong panghunahuna ug atubangon ang kinabuhi nga

adunay usa nga malaomon nga panlantaw sa kalibotan. Ang mga babag sa dalan sa pag-alagad mahimong mga sukaranan sa dugang nga pag-uswag. Bisan sa taliwala sa mga kalisdanan, lantawon nato ang umaabot gamit ang mga mata sa pagtuo. Ang mosunod nga mga pulong ni ‘Abdu’l-Bahá nagtudlo kanato ngadto sa usang paglaom ug pagtuo sa umaabot nga kaayohan nga kinahanglan mahimong kinaiya sa atong mga pagkugi:

“ Sa sinugdanan, unsa ka gamay ang liso, apan sa kataposan dako na kini nga kahoy. Tan-awa ayaw ang liso, hinunua tan-awa hinuon ang kahoy, ang iyang mga bulak, iyang mga dahon ug ang iyang mga bunga.”²⁰

“Hibalo-i ang kamahinungdanon niining gamay nga liso nga gitisok sa matuod nga Mag-uuma, ug inubanan sa mga kamot sa Iyang kaluoy, diha sa naugmad na nga kabasakan sa Ginoo, ug natubigan sa ulan sa mga paghatag og mga pagtuga ug karon nagtubo na ubos sa kainit ug kahayag sa Adlaw sa Kabuntagon sa Kamatuoran.”²¹

“Kon makakita kamo og kahoy nga mitubo ug milambo, pagmalaomon sa iyang sangpotanan. Kini mamulak ug mamunga sa umaabot. Kon makakita kamo og uga nga lipak o karaan na kaayo nga kahoy, kini wala nay paglaom pa nga mamunga.”²²

“Busa ang mga hinigugma sa Diyos, maninguha, pinaagi sa mga tubig sa ilang panlimbasog, sa pagmatuto ug pagpatubo ug pagpalambo niining kahoy sa paglaom.”²³

“Kon ang kasingkasing motalikod sa mga panalangin nga gitanyag sa Diyos unsaon man niini pagkaplag og kalipay? Kon kini dili mobutang sa iyang paglaom ug pagsalig diha sa kaluoy sa Diyos, asa kini mangitag pahulayanan?”²⁴

Aron mapamalandongan ang mga kinutlo sa ibabaw, kompletoha ang mosunod nga mga pahayag:

1. Sa sinugdan, usa kini ka gamay nga liso, apan sa kataposan _____
_____
_____.
2. Ayaw tan-awa ang gamay nga liso apan ngadto sa _____
_____
_____.
3. Kinahanglan natong ilhon ang kamahinungdanon sa gamay nga liso nga gitanom sa Diyos, gamit ang mga kamot sa Iyang kaluoy , _____
_____
_____.

4. Kon anaa kitay makita nga punoan nga nagdako ug naglambo, kinahanglan kitang _____
_____.
5. Kon anaa kitay makita nga punoan nga nagdako ug naglambo, kinahanglan kita makabaton og paglaom nga kini mahimong _____
_____.
6. Gamit ang mga tubig sa atong panlimbasog, kinahanglan natong _____
_____.
7. Kon motalikod ang kasingkasing sa mga grasya nga gitagana sa Diyos _____
_____.
8. Kon dili itugyan sa kasingkasing ang iyang paglaom ug pagsalig sa Kaluoy sa Diyos, _____?

Karon, pagpamalandong og diyotay: Mouyon ka ba nga ang atong malipayong ug malaomong espiritu, inubanan og mapailobong pagkamapasalamat, maoy usang tinubdan sa kalipay sa uban? Ug atong timan-an kanunay, na sa atong pagbangon aron moalagad sa Kawsa, atong gidala ang maayong balita sa pagsubang sa bag-ong Adlaw, ang Adlaw sa panagtipon sa tibuok katawhan. Molanog unta sa atong mga kasingkasing ang mga pulong ni Bahá'u'lláh:

“ Bulahan silang mobuhat, bulahan silang nakasabot, bulahan ang tawo nga nangupot sa kamatuoran, ug mibulag sa tanan nga anaa sa kalangitan ug tanan nga anaa sa kayutaan.”²⁵

REFERENCES

1. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1983, 2017 printing), CLIII, par. 5, p. 369.
2. *Ibid.*, CXXXII, par. 3, p. 326.
3. Bahá'u'lláh, *The Hidden Words* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2003, 2012 printing), Arabic no. 2, p. 3.
4. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CVI, par. 1, p. 241.
5. *Ibid.*, CIX, par. 2, p. 243.
6. Bahá'u'lláh, in *Women: Extracts from the Writings of Bahá'u'lláh, 'Abdu'l-Bahá, Shoghi Effendi and the Universal House of Justice*, compiled by the Research Department of the Universal House of Justice (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1986, 1997 printing), no. 53, p. 26.
7. *The Hidden Words*, Arabic no. 11, p. 6.
8. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CLIII, par. 5, p. 370.
9. *Ibid.*, CXXIX, par. 1, p. 316.
10. *Ibid.*, XLIII, par. 9, p. 109.
11. From a talk given on 19 November 1911, published in *Paris Talks: Addresses Given by 'Abdu'l-Bahá in 1911* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2006, 2016 printing), no. 32.2, p. 121.
12. *The Hidden Words*, Persian no. 12, p. 26.
13. *Ibid.*, Persian no. 14, p. 26.
14. *Ibid.*, Arabic no. 15, p. 7.
15. *Ibid.*, Persian no. 32, p. 33.
16. Bahá'u'lláh, in *The Bahá'í World: Volume One, 1925–1926* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1926, 1980 printing), p. 42.
17. *The Call of the Divine Beloved: Selected Mystical Works of Bahá'u'lláh* (Haifa: Bahá'í World Centre, 2018), no. 2.12, p. 17.
18. *Tablets of the Divine Plan: Revealed by 'Abdu'l-Bahá to the North American Bahá'ís* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1993, 2006 printing), no. 13.6, pp. 95–96.
19. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, XXXIV, par. 8, p. 91.

20. *Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2010, 2015 printing), no. 40.3, pp. 118–19.
21. *Ibid.*, no. 40.3, p. 119.
22. From a talk given on 11 May 1912, published in *The Promulgation of Universal Peace: Talks Delivered by 'Abdu'l-Bahá during His Visit to the United States and Canada in 1912* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2012), par. 2, p. 153.
23. *Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá*, no. 206.13, pp. 356–57.
24. From a talk given by 'Abdu'l-Bahá on 21 November 1911, published in *Paris Talks*, no. 34.8, p. 133.
25. Bahá'u'lláh, *Epistle to the Son of the Wolf* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1988, 2016 printing), p. 139.

Makapabayaw nga mga Panag-istoryahanay

Tumong

Aron maangkong kahanas sa pagpaila
sa mga espirituhanong prinsipyo
sa usa ka panag-istoryahanay

BAHIN 1

Sa unang yunit niini nga libro, naghisgot kita sa mga dili-masukod nga kalipay nga atong makuha gikan sa atong pagpaambit sa Pulong sa Diyos sa uban. Samtang naglakaw kita sa dalan sa pag-alagad, daghang kahigayonan ang moabot kanato aron hisgotan uban sa mga higala ug mga kaila ang mga panabot nga atong makuha gikan sa Rebelasyon ni Bahá'u'lláh. Lakip sa labing mahinungdanong mga kapabilidad nga kinahanglan natong palamboon mao kadtong makapahimo kanato sa pagtampo ngadto sa makahuluganon ug makapabayaw nga panag-istoryahanay. Ang katuyoan niini nga yunit ug sa sunod mao ang pagtabang kanimo sa niining bahina. Dinhi ang imong kalabotan mao kon unsaon sa pagpataas sa ang-ang sa panag-istoryahanay pinaagi sa paghisgot sa espirituhanong mga prinsipyo, sa hiyagyon kini gikinahanglan. Sa sunod nga yunit, maghunahuna ka kon unsaon pagsugod ug pagpadayon sa usa ka serye sa mga panaghisgotanay mahitungod sa pipila nga mga tema isip usa ka bahin sa sistematikong paningkamot sa pagtukod og usa ka madasigong komunidad nganha sa imong barangay o kasilinganan.

Ang atong buhaton sa mosunod nga mga bahin mao ang pagtan-aw sa pipila ka mga pahayag mahitungod sa lainlaing hilisgotan nga, bisan dili ensakto nga mga kinutlo, ang tanan gibase sa mga pamulong ug mga Tabla ni 'Abdu'l-Bahá ug naglakip og daghang mga hugpong sa mga pulong nga Iyang gigamit. Kinahanglan basahon nimo ang matag pahayag sa makadaghang higayon, ilha ang mga pagkahan-ay sa mga ideya, ug magpulipuli sa ubang mga miyembro sa imong grupo sa pagsulti niining mga pahayag sa paaging madungog hangtod imo kining mapahayag sa paaging natural. Kini nga pagbansaybansay makatabang sa pag-andam kanimo sa pagsulti uban ang kasayon anus-a imong makitaan nga angayan ang paggamit sa mga pagtulon-an sa Pagtuo aron mapasulong ang usang panaghisgotan.

Magpadayon ka niining yunit, siyempre, sa pagsag-ulo sa mga sinulat gikan sa Kasulatan, kay kini adunay usa ka talagsaong gahom nga motuhop sa kasingkasing sa tawo ug, kon kini itahi sa imong sinultihan, adunay halawom nga epekto sa mga naminaw. Bisan pa, ang pagkutlo gikan sa mga Kasulatan sa usa ka panag-istoryahanay nanginahanglan og kaalam. Ang gikinahanglan mao ang pagkamasaranganon, balanse tali sa diritso nga pagkutlo gikan sa Kasulatan ug paggamit sa kaugalingong mga pulong sa pagpasabot sa mga pagtulon-an sa Pagtuo. Aron makab-ot kini nga balanse, kinahanglan ikaw mogahin og taas nga panahon ug kadasig sa pagtuon sa mga Kasulatan ug motugot nga kini sila mohulma sa imong mga panghunahuna ug pagbati.

BAHIN 2

Ang unang pahayag nga nagsugyot kanimo nga pagatun-an naghisgot mahitungod sa panginahanglan sa katawhan sa usang Magtutudlo:

Kon atong tan-awon ang tanang anaa sa kalibotan, atong mailhan nga ang kalibotan sa mineral, tanom, hayop ug tawo, tanan ug matag-usa, nagkinahanglan sa usa ka magtutudlo. Ang usa ka tanaman nagkinahanglan og usa ka mag-uuma. Aron makab-ot ang daghang ani, ang yuta nagkinahanglan sa usa ka mag-uuma. Kon ang usa ka tawo biyaan sa lasang, siya mosunod sa paagi sa hayop. Kon siya nahimong edukado, mahimo niyang maabot ang labing taas nga kalamposan. Kon walay mga magtutudlo, walay mahimong sibilisasyon.

Ang edukasyon adunay tulo ka matang: materyal, pangtawo, ug espirituwal. Ang materyal nga edukasyon naglakip sa pagpalambo sa lawas. Ang tawhanong edukasyon maoy kabahin sa sibilisasyon ug kalamboan. Kini anaay kalabotan sa panggobyerno, sosyal nga kahintang, kaayohan sa tawo, komersiyo ug industriya, arte ug siyensiya, dakong mga diskobre, ug dagkong mga proyekto. Ang espirituwal nga edukasyon naglakip sa pag-angkon sa balaang mga kahingpitan. Kini mao ang tinuod nga edukasyon, tungod kay pinaagi niini, ang espirituwal nga kinaiya, ang mas taas nga kinaiya, sa tawo naugmad.

Aron mouswag, magkinahanglan ang katawhan og usa ka magtutudlo nga adunay klarong gahom isip usa ka materyal, pangtawo, ug espirituhanong magtutudlo. Kon adunay moingon, “Gihatagan ako og lantip nga kinaadman, ug wala ko magkinahanglan og magtutudlo,” siya nagdumili sa tin-aw nga kamatuoran. Sama kini sa bata nga moingon, “Wala ko nagkinahanglan sa edukasyon; mobuhat ako base sa akong kaugalingong paghunahuna ug salabotan ug kab-oton nako ang pagkamaayo nga ako ra.”

Ang katawhan kanunay nga nagkinahanglan og ingon niini nga hingpit nga magtutudlo, usa nga makatabang niini sa paghan-ay sa mga butang nga may kalabotan sa nutrisyon ug kahimsog sa lawas, makapadasig niini aron mouswag sa kahibalo, imbensiyon ug pagdiskobre, ug labaw sa tanan, makahatag niini sa kinabuhi sa espiritu. Wala bisan usa ka ordinaryong tawo ang makahimo niini nga lisod kaayo nga mga buluhaton. Ang mga Tigpadayag sa Diyos lamang ang adunay gahom sa pagbuhat niini. Kini Sila ang mga gipiling Kalag nga gipadala sa Diyos gikan sa panahon ngadto sa usa pang panahon aron mahimong mga pangkalibotang Magtutudlo sa katawhan.

1. Basahon og daghang beses ang pahayag sa inyong grupo ug magtinabangay sa pagkat-on pag-ayo ang sulod niini. Kinahanglan mo mangutana sa usag-usa kabahin sa mga ideya nga gidalit niini ug magbansay sa pagpadayag niini sa paaging natural ug sayon.
2. Sunod, hisgoti sa inyong grupo kon unsaon pagpaila nganha sa usang kukabildo ang mga ideya nga inyong gitun-an nga ipadayag. Klaro nga dili ninyo kalit lang isulti ngadto sa inyong mga higala nga anaay tulo ka matang ang edukasyon. Busa, angay nga hunahunaon ninyo ang mga klase sa binayloay diin ang mga ideya nga gisulti sa ibabaw mahimong mapuslanon. Tingali ang isyu nga gihisgotan mao ang moral nga pagkunhod sa katilingban o unsaon ang pagtrabaho alang sa kaayohan sa kalibotan. Pamalandongi ang nagkalainlaing hisgotanan nga inyong naapilan uban sa mga higala, miyembro sa banay, ug mga kaila. Sa mga isyu nga nangibabaw sa ilang hunahuna, aduna bay hisgotanay diin moangay ang pagpaila sa mga gisulti niini nga pahayag?

---

3. Kasagaran mogawas ang mga pangutana kabahin sa mga hilisgotan sama sa imong natun-an bag-o lang. Unsa man ang imong matubag kon anaay mangutana: “Kinsa ang pipila sa imong giingon nga mga Magtutudlo?”

---

4. Sa ubos mao ang pipila ka mga kinutlo gikan sa mga Sinulat ni Bahá’u’lláh nga may kalabotan sa panginahanglan sa katawhan og Magtutudlo. Pamalandonga kini ug isag-ulo labing minos usa ka kinutlo. Sa ingon niini, mahimo nimo ang pagtahi og mga gipang-ingon sa mga Sinulat ngadto sa imong pakigpulong anus-a kini angay.

“ Ang tanang katawhan gilalang aron modala sa usa ka padayong nagauswag nga sibilisasyon.”¹

“Ang Katuyoan sa usang matuod nga Diyos, dalayegon ang Iyang himaya, sa pagpadayag sa Iyang Kaugalingon diha sa katawhan mao ang pagpakita sa mga mutya nga nagpahipi ilawom sa mina sa ilang matuod ug kinasulorang mga kaugalingon.”²

“Ang tumong sa Diyos sa pagpadala sa Iyang mga Propeta diha sa katawhan duha. Ang una mao ang paghaw-as sa mga anak sa katawhan gikan sa kangitngit sa pagkawalay-alamag, ug sa pag-agak kanila ngadto sa kahayag sa matuod nga pagsabot. Ang ikaduha mao ang pagsiguro sa kalinaw ug kahusay sa katawhan ug ang paghatag sa tanang pamaagi diin kini silang tanan matukod.”³

“Ang katawhan sa tanang panahon ug ubos sa tanang kahimtang nangingahanglan gayod og usa nga motambag kanila, moagak kanila ug mopakita ug motudlo kanila.”⁴

BAHIN 3

Ang mosunod nga mga parapo naghulagway kon giunsa nga ang Diyos mailhan pinaagi lamang sa Iyang mga Tigpadayag ug kining paghulagway makatabang kanimo sa imong pakig-istorya sa mga higala:

Hunahunaa ang walay-kinutobang uniberso. Posible ba nga kana nahimo nga walay Magbubuhat? O nga ang kamatuoran sa Magbubuhat masabtan bisan anus-a sa Iyang gibuhat? Kon atong susihon ang tibuok paglalang, makita nato nga ang unsa man ang anaa sa mas ubos dili makasabot sa gahom sa kadtong anaa sa mas taas. Busa ang bato ug ang kahoy, bisan pa halayo man ang ilang pag-uswag, dili gihapon nila maisip ang gahom nga anaa sa panan-aw ug pandungog. Ang hayop dili gayod makasabot sa kamatuoran sa tawo ug makaamgo sa gahom sa espiritu sa tawo. Busa, unsaon nato, kita nga mga binuhat, pagsabot sa kamatuoran sa atong Magbubuhat?

Bisan pa nga ang atong pagsabot dili gayod makaabot sa Diyos, wala kita gihikawan sa pag-ila Kaniya. Panahon sa panahon, usa ka tinuyo nga Binuhat magpakita sa yuta nga mao ang Tigpadayag sa Diyos. Ang tanang kahingpitan, panalangin, ug kahalangdon nga mahitungod sa Diyos makita diha sa mga Balaang Tigpadayag, sama sa mga sidlak sa adlaw nga makita sa tataw ug limpiyo nga salamin. Ang pagsulti nga ang salamin nagpakita sa adlaw dili nagpasabot nga ang adlaw mikanaog gikan sa kahitas-an ug nahimo nga kabahin sa salamin. Sa samang paagi, ang Diyos wala mikanaog gikan sa langit sa pagkabalaan ngadto niining kalibotan. Ang gipasabot niini mao: Ang tanang nasayran, nahibal-an ug nasabtan sa tawo bahin sa mga ngalan, kinaiya, ug kahingpitan sa Diyos nagtumong sa Iyang mga Balaang Tigpadayag.

1. Paghuman basahon og pipila ka beses kini nga pahayag sa inyong grupo ug tubagon ang mga pangutana sa usag-usa bahin sa sulod niini, kinahanglan bansayon nimo ang pagsulti sa mga ideya hangtod adunay kasayon ang pagbuhat niini.
2. Karon hisgoti sa inyong grupo kon unsaon ninyo sa natural nga paagi pag-apil sa hisgotanan ang mga ideya nga inyo lang natun-an dinhi. Dili kini lisod buhaton, pananglitan, kon ang gihisgotan bahin sa pagkaanaa sa Diyos o bahin sa katuyoan sa kinabuhi. Unsa man ang uban pang mga hilisgotan ug mga pangutana nga nigawas gikan sa pagkukabildo tali sa inyong pamilya ug mga higala nga maghatag kaninyo og kahigayonan sa pagpaambit niini nga mga ideya?

---

3. Pananglit lang, sa panaghisgot sa imong mga higala, aduna kay higayon nga ipaila ang mga ideya nga bag-o nimong nahibaloan. Unsaon man nimo pagtubag kon ang usa kanila mangutana niini nga pangutana: “Unsa ang pipila sa mga butang nga atong nahibaw-an bahin sa Diyos pinaagi sa Iyang mga Tigpadayag?”

---

4. Mahimo nimo nga isag-ulo ang usa o sobra pa sa mosunod nga mga pahayag gikan sa mga Sinulat ni Bahá’u’lláh aron mahimo nimo kini ikutlo ngadto sa imong mga higala sa inyong pakigsulti bahin niini nga hilisgotan:

“Ang pagkahibalo Kaniya, nga Mao ang Tinubdan sa tanang butang, ug ang pagkab-ot Kaniya, dili gayod mahimo gawas lamang sa pagkahibalo ug pagkab-ot ngadto Kanila nga Mao ang mga masanag nga Kaugalingon nga nagagikan sa Adlaw sa Kamatuoran.”⁵

“Ang Pagkatawo sa Tigpadayag sa kaniadto pa mao ang tinugyanan ug tigpamaba sa Diyos. Siya, sa pagkamatuod, mao ang Banagbanag sa mga labing hamili nga hiyas sa Diyos, ug ang Subanganan sa Iyang halandon nga mga Kinaiyahan.”⁶

“Pagmasigurohon kamo, dugang pa, nga ang mga nahimo ug buhat sa matag-usa kanila nga mga Tigpadayag sa Diyos, ug dili lang kana, ang bisan unsa nga mahitungod kanila, ug bisan unsa nga ilang mapadayag sa umaabot, tanan gimbut-an sa Diyos, ug mao ang timailhan sa Iyang Kabubut-on ug Tumong.”⁷

BAHIN 4

Ang pagkausa sa relihiyon usa ka nakaikag nga hilisgotan sa kadaghanan, ug ang mosunod nga mga ideya magtabang kanimo sa daghang higayon:

Kita mahigugmaon sa kahayag bisan pa kini gikan sa bisan unsa nga lampara. Kita mahigugmaon sa rosa bisan pa kon kini mibuswak sa bisan asa nga tanaman. Kita tigpangita sa kamatuoran bisan pa kini nagagikan sa bisan asang tinubdan. Ang pagkapyot nato sa usa ka lampara mahimong makapugong kanato sa pagdalayeg sa kahayag kon kini mosidlak sa ubang tinubdan. Sa pagpangita sa kamatuoran, atong haw-asan ang atong kaugalingon sa mga karaang panghunahuna ug isalikway ang atong mga pagpihig. Kon ang atong kopa puno sa kaugalingon, wala nay luna para sa tubig sa kinabuhi.

Ang relihiyon mao ang kahayag sa kalibotan. Mogiya kini sa atong mga lakang ug moabri sa mga pultahan sa walay-kataposang kalipay. Kanus-a kita nagasusi sa mga gitudlo sa tanang dagko nga relihiyon, bulag gikan sa mga pagdili sa mga dogmatiko nga pagtuo ug buta nga imitasyon, atong maamgohan nga sila nagasukad sa usa lang ka pundasyon. Silang tanan nagapadayag sa Kaalam sa Diyos. Sila nagapangita sa pagsulong sa kalibotan sa tawo.

Adunay, siyempre, kalainan tali sa sosyal nga balaod ug mga regulasyon nga gipakaylap sa matag relihiyon sumala sa mga gikinahanglan sa pahanon ug lugar. Apan sa ilang kauyokan ang tanang relihiyon usa ra. Sila nagaugmad sa pagtuo, kaalam, kasigurohan, hustisya, pagkadiosnon, taas nga panghunahuna, kasaligan, gugma sa Diyos, ug putli nga gugma. Sila nagtudlo sa kaputli, pakabulag sa tanang butang, pagkamapahiubsanon, mapailubon, ug ang pagkamakanunayon. Kani nga mga tawhanong hiyas ginabag-o matag Dispensasyon.

Makaluluoy nga, tungod kay ang pagpihig ug buta nga pagsunod, daghan ang dili makakita sa nagpahipi nga kahiusahan sa relihiyon. Ang giya sa Diyos ngadto sa katawhan mao ang kamatuoran, ug ang kamatuoran walay pagkabahinbahin. Kon kita magtuki sa kamatuoran nga salig sa kaugalingong pagsusi, ug gipadaplin ang karaan nga panghunahuna, ang atong pagpangita mopadulong gayod ngadto sa kahiusahan. Ang relihiyon gikinahanglan mohiusa kanato; kinahanglan itukod niini ang pagbugkos sa gugma tali sa mga katawhan. Kon kini nahimong hinungdan sa pagdumot ug panag-away, ang iyang dili pagtungha mas maayo na lamang.

1. Sama sa niaging bahin, imong basahon ang pahayag sa makadaghan sa imong grupo, maghimo ang matag usa og mga pangutana kabahin sa mga ideya niini, ug pagbansay sa pagsulti usab niana.
2. Paghunahuna sa imong grupo kon unsaon paggamit sa mga ideya nga imong natun-an ngadto sa usang panaghisgot, pananglit, mahitungod sa panagbangi sa mga pagtuo, diin sagad nga anaa sa mga hunahuna sa katawhan. Apan imo usab nga makaplagan ang imong kaugalingon tali sa imong mga higala nga nagahisgot sa kamahinungdanon sa pagsusi sa kamatuoran nga bulag sa manipulasyon sa mga propaganda. Hinuktoki pag usab ang mga bag-ohay lang nga panaghisgot sa mga higala ug mga silingan, mga kauban sa trabaho ug mga bag-ohay lang nga kaila. Unsa man ang mga isyu nga anaa sa ilang mga hunahuna nga ang natun-ang mga ideya makahatag og kaayohan gikan sa paghisgot ani?

---

3. Unsaon nimo pagtubag kon, pagkahuman nimo og paambit sa ideya sa ibabaw nga panaghisgot, adunay usa nga mangutana kanimo, “Unsa man kaha ang mga kamatuoran nga anaa sa tanang relihiyon?”

---

4. Usa ka sugyot nga imong isag-ulo ang usa o duha sa mosunod nga mga kinutlo gikan sa mga Kasulatan ni Bahá'u'lláh:

“Wala gayoy duhaduha nga ang katawhan sa kalibotan, sa bisan unsa nga bulok sa panit o relihiyon, nagadawat sa ilang paglamdag gikan sa usa ka langitnong Tuboran, ug mga alagad sa usa lamang ka Diyos.”⁸

“Panaghugoyhugoy kamo sa mga sumosunod sa tanan nga mga relihiyon sa espiritu sa kamahigalaon ug panagkuyog.”⁹

“Ang sukaranang tumong nga nagpabuhi sa Tinuohan sa Diyos, ug sa Iyang Relihiyon mao ang pagpanalipod sa mga kaayohan ug sa pagpausbaw sa kahiusahan sa banay sa katawhan. . .”¹⁰

“Ang Tinuohan sa Diyos alang sa gugma ug kahiusahan; himoa kini ayaw nga mamahimong tinubdan sa panagdumtanay o panag-awayay.”¹¹

BAHIN 5

Ang relasyon tali sa siyensiya ug relihiyon mao ang sunod nga hilisgotan nga gisugyot nga imong pagatun-an.

Ang relihiyon kinahanglan mohiuyon sa siyensiya. Gitugahan kita sa Diyos og pangisip aron atong masabtan kon unsa ang matuod. Ang siyensiya ug ang relihiyon parehong gihandom nga mosubay sa mga sumbanan sa rason. Busa, sila angayang magkasinabot sa usag-usa. Sila sama sa duha ka pako aron ang tawhanong kahibalo makasaka ngadto sa kahitas-an, ang duha ka pako nga gamiton sa katawhan aron kini makalupad. Ang usa ka pako dili paigo.

Ang siyensiya usa ka grasya alang kanato gikan sa Diyos. Pinaagi niini atong matuki ang mga balaod sa pisikal nga kalibotan ug tungod niani atong mabuntog ang mga limitasyon nga gipahamtang kanato sa kinaiyahan. Sa tabang sa mga kagamitang pangsiyensiya, makita nato ang mga butang nga dili makita sa atong mata ug makakomunikar tabok sa halapad nga gilay-on diha-diha dayon. Kayang isumpay sa siyensiya ang karon ngadto sa niagi ug ituklas ang mga misteryo sa umaabot. Ang pag-uswag sa katawhan nagsalig sa nakab-ot sa siyensiya.

Ang relihiyon sa Diyos mao ang tigsuporta sa kamatuoran, ang tigsuporta sa kahibalo, ang tig-edukar sa kaliwatan sa tawo. Kon wala ang relihiyon, ang siyensiya mahimong kagamitan aron isulong ang materyalismo, padulong sa sangpotanang pagkawalay-paglaom. Kon ang relihiyon mosupak sa siyensiya, mamahimo kining patuo-tuo lamang. Apan kon ang relihiyon ug and siyensiya magkatambayayong, ang tanang kayugot ug kapait karon nga nagdala og kaalaot ngadto sa katawhan mahimong moundang na.

1. Sa kanunay, basahon sa imong grupo ang pahayag sa makadaghan, parapo sa parapo, ug mangutana sa usag-usa hangtod inyong masabtan pag-ayo ang unod niini nga imo ning mapahayag sa paaging natural.
2. Unsaon nimo pagtubag kon adunay moingon: “Ang relihiyon mao ang usang butang sa panahong nilabay; ang siyensiya ang makasulbad sa tanang problema sa katawhan.” Makatabang ba kanimo ang pagtin-aw nga ang relihiyon dili sama sa pagtuo-tuo, apan kana mamahimong pagtuo-tuo kon wala ang siyensiya, ug nga ang siyensiya nga walay relihiyon mosangpot ngadto sa pagkawalay-paglaom nga siyang bunga sa materyalismo? Makahatag ba ikaw og pipila ka mga pananglitan aron masabtan ang paagi kini mahitabo?

---

3. Gisugyot nga ikaw mosag-ulo’g usa o pila pa sa mga mosunod nga kinutlo gikan sa mga Kasulatan ni Bahá’u’lláh:

“Ang labing una ug mahinungdanon niining mga pagtuga, nga gihatag sa Labawng Makagagahom diha sa tawo, mao ang gasa sa pagsabot.... Kini nga gasa naghatag og gahom sa tawo aron siya mamahimong mosuhid sa kamatuoran diha sa tanang butang, mohatod kaniya ngadto sa matuod, ug mobulig kaniya pagkaplag sa mga linilong sa kabinuhatan.”¹²

“Tan-awa ang kalibotan ug hinuktoki kini og maayo. Sa iyang kaugalingon kini moabli og basahon atubangan sa imong mga mata ug mopadayag niadtong nahasulat sa Pluma sa imong Ginoo, ang Mag-uumol, ang Nasayod sa Tanan.”¹³

“Ang kahibalo susama sa mga pako diha sa kinabuhi sa tawo, ug hagdanan alang sa iyang pagsaka. Ang pagkat-on niini gikinahanglan alang sa tanan.”¹⁴

BAHIN 6

Ang kahiusahan sa katawhan mao ang hisgotanan nga molanog diha sa mga kasingkasing sa katawhan bisan asa karon, ug daghan ang ganahan makighisgot uban kanimo sa mga ideya nga gipahayag sa ubos.

Ang tanaman nga diin ang mga bulak nga nagkalainlain ang kolor ug kahumot nagtupad nga mitubo makapahimuot kon tan-awon. Ug bisan man silay nagkalainlain, ang matag bulak napalab-as tungod sa samang ulan ug nakadawat sa kainit sa usa ka adlaw. Sama niini ang kahimtang sa katawhan. Nagagikan sila sa daghang kaliwatan ug kolor. Apan ang tanan nagagikan sa samang Diyos, ug ang tanan gikan sa samang gigikanan. Ang pagkadaiya sa tawhanong pamilya kinahanglan maoy tuboran sa panag-uyon, sama kana sa musika diin ang nagkalainlain nga nota magduyog aron mamugna ang hingpit nga taludtod.

Ang kahiusahan gikinahanglan mabuhi ang tanan. Ang gugma mao ang mismong hinungdan sa kinabuhi. Sa materyal nga kalibotan, ang mga elemento sa tanang butang nahiusa pinaagi sa balaod sa pagdani. Pinag-uban sa balaod sa pagdani ang mga elemento aron kini makahulma og maanindot nga bulak. Apan kon wagtangon ang maong pagdani, ang bulak madunot ug maundang na ang iyang kinabuhi. Mao usab ang katawhan. Ang pagdani, pagkauyon, ug panaghiusa mao ang mga puwersa nga nagkupot sa katawhan aron kini mabuhi.

Si Bahá'u'lláh naghimo og disenyo para sa kahiusahan sa tanang katawhan sa kalibotan. Maningkamot kita aron sila madani nganhi sa sirkulo sa kahiusahan. Kon atong mahimamat ang mga kaliwat sa katawhan, nasyonalidad, pagtuo, ug mga hunahuna nga lahi sa kadtong sa atong kaugalingon, kita kinahanglang dili mosugot nga ang kalahian mahimong babag tali kanato. Gikinahanglan atong hunahunaon nga sila sama sa nagkalainlaing kolor sa rosa nga nagtubo diha sa maanindot nga tanaman sa katawhan ug malipayon kita nga makig-uban kanila.

1. Human nimo natun-an ang pahayag sa ibabaw sama sa imong gihimo sa milabay, hinumdomi ang daghang panaghisgot nga nagbuklad diha sa imong palibot. Unsa man ang uban pang mga isyu sa mga hunahuna sa katawhan nga moabri sa posibilidad aron mapaambit nato sa ilaha ang pipila niining mga ideya?

---

2. Ang panaghisgot sa kahiusahan sa katawhan mahimong mosangpot ngadto sa paghisgot mahitungod sa kahalangdon sa panaghiusa sa atong komunidad. Mahimo ka bang mosulti og pipila ka mga pulong mahitungod kon unsaon sa matag usa kanato makatabang niining paghiusa sa komunidad?

---

3. Mahimo nimong isag-ulo ang usa o pila pa gikan sa mosunod nga mga kinutlo aron imong hunahunaon sila kanus-a ikaw mohisgot kabahin niining hisgotanan sa imong mga higala:

“Ang tabernakulo sa kahiusahan gialsa na; isipa ayaw ninyo ang usag-usa nga mga langyaw. Kamo mga bunga sa usa ka kahoy ug mga dahon sa usa ka sanga.”¹⁵

“Makagagahom kaayo ang kahayag sa kahiusahan nga kini makadan-ag sa tibuok kalibotan.”¹⁶

“Ilingi ang inyong mga nawong ngadto sa kahiusahan, ug itugot ang kasilak sa iyang kahayag nga modan-ag diha kaninyo. Paghugpong kamo, ug alang lamang sa Diyos paninguhaa nga mawagtang ang hinungdan sa panagbangi tali kaninyo.”¹⁷

“Angayan sa tawo nga hugot mokupot niadtong makapalambo sa panagdait, pagkamaayo ug kahiusahan.”¹⁸

BAHIN 7

Ang mosunod nga pahayag makatabang sa imong pagsalmot sa mga kukabildo mahitungod sa katarongan, usa ka butang nga gikabalak-an pag-ayo sa kadaghanan sa katawhan:

Nga nagkalainlain ang kapasidad sa mga tawo maoy usa ka masukarong kamatuoran mahitungod kanila. Busa, dili mahimo nga ang tanang tawo magpatas sa tanang butang. Bisan pa, ang mga kalihokan sa tawo, sa ilang kinatibuk-an, angay magpailawom sa mando sa prinsipyo sa katarongan. Ang katarongan kinahanglan mahimong sagrado, ug ang mga katungod sa matag tawo kinahanglan ampingan.

Ang katarongan walay utlanan; nga kini pangkalibotan maoy usa sa iyang kinaiya. Kinahanglan kini pagasundon sa tanang departamento sa kinabuhi sa tawo. Ang matag

usa nga miyembro sa katilingban kinahanglan makatagamtam sa mga kaayohan sa sibilisasyon, tungod kay kitang tanan nasakop sa usang lawas sa katawhan. Kon ang usa ka sakop niining lawas anaa sa kaguol o kasakit, dili malikayan nga ang tanang ubang mga sakop mag-antos usab. Mahimo ba nga ang usa ka tawo nagkasakit ug ang uban nagpahayahay lamang? Ang katilingban karong adlaw nagkulang sa gikinahanglan nga pagbinayloay ug pagkabagay; wala kini nahan-ay og pag-ayo. Gikinahanglan ang mga balaod ug mga prinsipyo aron masiguro ang kaayohan ug ang kalipay sa tibuok banay sa katawhan.

Ang katarongan gitukod sa mga haligi sa pagganti ug pagsilot. Ang mga gobyerno nga gimandoan sa kadtong mga walay pagtuo, nga mga walay kahadlok sa Balaang panimalos, mopatuman og dili makatarongan nga mga balaod. Ang paglaom sa ganti ug kahadlok sa silot parehong gikinahanglan aron malikayan ang pagpanglupig. Ang mga magbabalaod ug mga magapatuman niining mga balaod kinahanglan nakaamgo nga anaay mga espirituhanong sangpotanan sa ilang mga paghukom. Ang mga tigmando nga nagatuo nga ang sangpotanan sa ilang mga buhat moapas kanila ngadto sa sunod niining yatan-ong kinabuhi ug nga nasayod nga ang ilang mga paghukom pagatimbangon sa balanse sa Balaang hustisya molikay gayod sa panglupig ug panaogdaog.

1. Sa dihang imo nang natun-an ang pagpahayag nianing nasa ibabaw na mga ideya sa paaging natural, hunahunaa kon unsang mga hisgotanan sa kukabildo ang mahatagan og kaayohan gikan sa mga lawom nga panabot nganha sa pahayag.

---

2. Unsaon man nimo pagtubag kon adunay nagtuo nga ang pagkawalay-katarongan walay kahumanan?

---

3. Sa ubos mao ang mga pipila ka mga kinutlo gikan sa mga Kasulatan ni Bahá'u'lláh nga may kalabotan sa katarongan ug ikaw giaghat nga isag-ulo sila.

“Ang kahayag sa katawhan mao ang Hustisya. Palonga kini ayaw sa mga mabatokong unos sa pagpanglupig ug pagdaogdaog. Ang tumong sa hustisya mao ang pagpadayag sa kahiusahan tali sa katawhan.”¹⁹

“Walay kasanag nga maitandi sa kadtong sa hustisya. Ang pag-organisa sa kalibotan ug ang kalinaw sa katawhan mag-agad niini.”²⁰

“Ang kadtong mobansay sa kalibotan mao ang Hustisya, tungod nga kini natukod ibaaw sa duha ka haligi, ang ganti ug silot. Kining duha ka haligi mao ang mga tinubdan sa kinabuhi alang sa kalibotan.”²¹

BAHIN 8

Ang gintang tali sa adunahan ug kabos nagkahaluag sa matag adlaw nga molabay, ug ang pamahayag sa ubos makatabang kanimo sa imong pagkukabildo uban ang mga higala kabahin niining hisgotanan ug uban nga anaay kalabotan niini.

Karong adlawa, tungod sa kakulangan sa pagbinayloay ug maduyogong relasyon, gibati sa pipilang mga miyembro sa katilingban ang katagbawan, nagpuyo sa kaharuhay ug luho, samtang ang ubang tawo nanginahanglan og pagkaon ug silonganan. Ang pipila sa mga tawo hilabihan kaadunahan, ug ang uban nagpuyo sa tumang kakabos.

Ang mga balaod sa katilingban kinahanglan himoon ug ipatuman sa ingon nga paagi nga dili mahitabo nga ang pipila makapugol sa naghinobra nga bahandi ug ang uban magpuyong timawa. Dili kini nagpasabot nga ang tanan kinahanglan himoong patas, kay apil sa kinaiya sa mga nilalang ang pagkalainlain sa ilang kabutang ug kapasidad. Apan kining dili angay nga naghinobrang bahandi nga inubanan og makaluluoy nga kakabos mahimo kining wagtangon. Kon ang usang kapitalista anaay katungod nga moangkon og bahandi, ang trabahante aduna usab nga katungod sa maigong mga paagi aron mabuhi. Kanus-a kita makakita og hilabihang pagkatimawa, atong makita usab nganha nga anaay pagpanlupig.

Ang kinauyokan niining gihisgotan mao nga ang Balaang hustisya kinahanglan madayag sa mga tawhanong kahimtang. Balaan ang kinaiya sa mga sukaranan sa tibuok kahimtang sa ekonomiya ug sila anaay kalabotan sa kalibotan sa kasingkasing ug espiritu. Angay manghatag ang mga dato; kinahanglan lumohon ang ilang mga kasingkasing ug mag-amoma og usang maluloy-ong pang-isip. Kinahanglan mahugpong pag-ayo ang mga kasingkasing, ang gugma kinahanglan maghari ibabaw sa tanan aron ang mga adunahan sa ilang kaugalingong pagbuot mohimo og mga pamaagi ngadto sa pagtukod og maangayon ug permanenteng kausaban sa ekonomiya. Sila sa ilang kaugalingon kinahanglan moamgo nga dili husto ni uyon sa balaod nga sila nanag-iya og nagsobrang bahandi samtang adunay mga timawa diha sa katilingban. Sa niining paagi, sila mismo ang buot mohatag sa ilang bahandi, samtang ibilin nganha sa ilang kaugalingon ang igo nga sila mabuhi nga mahamugaway.

1. Basaha ang tibuok pahayag ug tun-i kana sa imong grupo sa naandan nga pamaagi. Adunay daghang hisgotanan nga anaa sa hunahuna sa mga tawo nga may kalabotan sa pagkadato ug pagkatimawa—pang-empleyo, sahod, kapoy-an nga balay, mao kini ang pipila lamang. Makahunahuna ka ba og uban pang mga hilisgotan nga sa paghisgot kabahin nila makatabangan ang mga ideya gikan sa maong pahayag?

-
-
2. Unsay imong matubag kon adunay usa ka tawo nga nakadungog sa mga ideya sa ibabaw nga imong nasulti ug karon siya nangutana kanimo: “Ang imo bang ipasabot nga ang mga dato mosabot ug mosuporta sa estriktong mga balaod sa buhis, ug nga sila mismo mobuot nga bayaran ang angay nilang bayaran? Unsay imong nahunahunaan nga ikaw karon nagtuo nga kini mahitabo?”
-
-
-

3. Gisugyot nga imo untang saulohon ang usa o duha sa mga kinutlo gikan sa mga Kasulatan ni Bahá'u'lláh:

“... gikinahanglan nga kamo mopakita og maayo ug maanindot nga mga buhat, nga kamo ug ang uban makadawat og kaayohan gikan kanila. Mao nga gikinahanglan nga ang matag-usa makabaton gayod og mga pangita og kabuhian, tungod nga diha kanila nagpahipi ang mga linilong sa bahandi, O katawhan sa pagsabot!”²²

“Kon ipunting mo ang imong mga mata sa kaluoy, kalimti ang makapabulahan kanimo ug pangupot niadtong makapabulahan sa katawhan. Ug kon ang imong mga mata ipunting mo sa hustisya, pilia alang sa imong silingan kadtong buot nimong pilion alang sa imong kaugalingon.”²³

“Bulahan siya nga mopalabi sa iyang igsoon labaw sa iyang kaugalingon.”²⁴

“Walay maayong buhat nga sa kaniadto o sa umaabot pa mawala, tungod kay ang buhat sa kaayohan mao ang mga bahandi nga gitipigan uban sa Diyos alang sa kaayohan nila nga mobuhat niini.”²⁵

“... pagbantay nga kamo dili molapas sa pagbuhat sa angayan lamang, ug nga dili kamo mahilakip sa mga nagpatuyang.”²⁶

BAHIN 9

Sa ubos mao ang pipila ka mga ideya nga makatabang kanimo sa imong pagkigsalmot sa mga hisgotanan mahitunod sa pagpihig.

Ang pagpihig sa tanan niyang hulagway—sa pagtuo, sa kaliwat, sa katawhon, sa panglumad, ekonomikanhon—moguba sa gambalay sa katawhan ug misukwahi sa mga kasugoan sa Ginoo. Sulod sa liboan ka katuigan ang katawhan nag-antos gumikan sa gubat ug pag-ula sa dugo nga gidasig sa usa o lain niining mga pagpihig. Samtang kining mga hinungdan nagapadayon, ang katawhan dili makasinati og kapahulayan.

Ang Diyos nagpadala sa Iyang mga Propeta tungod sa bugtong tumong nga imugna ang gugma ug kahiusahan. Ang gisulat sa tanang langitnong libro mao ang pulong sa gugma. Kon mapamatud-an nga sila nahimong hinungdan sa panagbulag, maingon nga sila nawad-an na og bunga. Mao kana nga ang pagpihig sa relihiyon mao ang labaw nga mikontra sa kabubut-on ug kasugoan sa Diyos.

Ang nasodnong pagpihig dili, sa kinatibuk-an, madawat nga makatarongan. Ang kalibotan isa lang ka yuta, isa lang ka nasod. Ang mga linya ug mga utlanan nga nagbulag sa mga nasod imahinaryo lamang; sila wala gibuhat sa Diyos. Ang mga tawo ang nagdeklara nga ang usang suba mao ang utlanang linya tali sa duha ka nasod, ug iyahay silang naghatag og kaugalingong ngalan sa matag kilid sa suba, samtang ang maong suba gimugna alang sa ilang duha ug nagsilbing natural nga ugat sa tubig alang sa tanan. Dili ba kana handurawan ug kaburong nga gamiton sa mga tawo ang mga grasya sa kinabuhi isip hinungdan sa gubat ug kalaglagaan?

Ang pagpihig sa kaliwat maoy usa ka tuo-tuo lamang. Ang bulok sa panit sa usa ka tawo maoy resulta sa pagpahiangay sa klima ug sa palibot sa iyang mga katigulangan sa paglabay sa panahon. Ang batasan mao ang matuod nga sukdanan sa katawhan. Ang pagkahingpit wala nagasalig sa kaliwat ug bulok sa panit. Ang pagtuo, kaputli sa kasingkasing, mga maayong buhat ug dalayegon nga mga pulong mao ang madawat didto sa tugkaran sa Diyos.

Sa labing dugay nga panahon, ang kababayenhan gihimong ubos sa mga kalalakin-an ug sila gidaogdaog. Ang kalainan tali sa lalaki ug babaye gikinahanglan sa pisikal nga kalibotan; nganha sa kalibotan sa espiritu sila nagmanagsama. Diha sa panan-aw sa Diyos, walay kalainan ang mga lalaki ug babaye. Ang tanang tawo Iyang gitugahan sa panghunahuna ug pagsabot. Ug ang tanan adunay kapasidad nga moangkon og mga hiyas. Walay kahimtang karon diin ang sekso sa tawo maghatag og hinungdan aron maghimo og pagpihig.

Matod pa sa mga pulong sa Karaang Testamento, ang Diyos nag-ingon, “Himoon nato ang tawo sama sa atong hulagway, ug sama kanato.” Tataw nga kining mga pulong maingon usab mahitungod sa mga babaye. Ang tawo gimugna nga sama sa hulagway sa Diyos; sa laing pagkasulti, ang mga balaang hiyas masalamin ug madayag sa reyalidad sa tawo. Matuod kini kabahin sa tanang tawo. Bisan unsaon dili gayod madawat isip tinuod ang pinulongan nga silang anaa sa usang bulok sa panit, kaliwat, o nasyonalidad lamang ang gibuhat nga susama sa dagway sa Diyos. Unsa ka binuang ang pagpasabot nga ang mga adunahan lamang ang gihimo sama sa Iyang hulagway o hunahunaon nga ang sukdanan sa kahaduol sa Diyos mao ang hataas nga ranggo sa katilingban. Ang katawhan dili makaabot sa kahayag gawas sa pagsalikway sa pagpihig ug paghupot sa mga pagtulon-an sa Gingharian.

1. Tun-i kining pahayag sama sa imong nahimo kaniadto ug unya hunahunaa ang pipila ka mga hagit nga gisaysay sa imong mga higala ug mga silingan sulod sa mga kukabildo nga nagtawag sa pagsalikway sa pagpihig.

-
-
2. Unsay imong itubag kon adunay usa ka tawo nga nakadungog sa imong gipaambit nga mga ideya sa ibabaw ug nangutana kanimo: “Mahitabo ba nga kita aduna diay pagpihig ug kita wala makahibalo niani?”
-
-
-

3. Anaay mga kahigayonan sa imong giapilan nga mga hisgotanan anus-a mahimo nimong ilabot ang usa o lain man sa mga sumunod nga mga kinutlo gikan sa mga Kasulatan ni Bahá'u'lláh:

“Ang kalibotan usa lamang ka nasod, ug ang katawhan ang mga lumolupyo niini.”²⁷

“Ang tanang linghod nga kahoy sa kalibotan gikan lamang sa usa ka Kahoy, ug ang tanang mga tulo gikan sa usa ka Lawod, ug ang tanang binuhat gilalang sa usa ka Magbubuhat.”²⁸

“Kana siya sa pagkamatuod mao ang tawo kinsa, karon, mohalad sa iyang kaugalingon alang sa pag-alagad sa tibuok banay sa katawhan.”²⁹

“Ang kahayag sa maayong pamatasan labaw pa sa kahayag sa adlaw ug sa kasilak niini.”³⁰

“Ang kalahian sa tawo dili makita sa dayandayan o sa bahandi, apan sa maayong pamatasan ug sa matuod nga pagsabot.”³¹

“Ang Diyos motugot nga kamo mabuligan ubos sa tanang kahimtang sa pagpusgay sa mga diyos-diyos sa pagkatuotuhon ug sa paggisi sa mga belo sa walay-pulos nga paghanduraw diha sa katawhan.”³²

“Sa tanang tawo ang labing mapasagaron mao siyang makiglalis nga walay kapuslanan ug maninguha nga mopalabaw sa iyang kaugalingon sa uban.”³³

BAHIN 10

Kon maghisgot sa mga higala, kasagaran nimong mahimo ang paggamit sa mga ideya sa mosunod nga pahayag mahitungod sa pagkaparehas sa mga lalaki ug babaye:

Pinaagi sa iyang kahayag ug kainit, ang pisikal nga adlaw makapadayag sa kamatuoran sa tanang butang nga anaa sa yuta. Ang bunga nga nakatago sa kahoy mopakita diha sa iyang sanga isip tubag ngadto sa gahom sa adlaw. Sa samang paagi, and Adlaw sa Kamatuoran, nga nagasidlak sa lubosang katahom diha sa espirituhanong kalangitan,

nagpadayag og mga reyalidad nga sa kaniadto wala pa nabutyag. Mao nga, sa niining panahon, ang prinsipyo sa pagkaparehas sa lalaki ug babaye lubos nga giila ug karon usa na kini nga kamatuoran nga dili madudahan.

Si Bahá'u'lláh nag-ingon sa labing tataw nga pagsulti nga sa panan-aw sa Diyos walay kalainan tali sa lalaki ug babaye. Ang kahintang sa dili pagkapatas nga nahitabo sulod sa niaging mga katuigan dili kini tungod kay ang kalalakin-an mas maayo kompara sa kababayen-an; kini tungod lamang kay ang mga kababayen-an wala nahatagan sa samang higayon nga mapauswag ang tanan nilang mahimo. Bisan pa sa pagpihig batok kanila, nasulat gihapon sa kasaysayan ang bahin sa kinabuhi sa daghang kakabayen-an nga niabot sa labing hataas nga kalamposan.

Usa sa ingon niani nga babaye mao ang Persiyanong magbabalak, nga si Táhiri. Siya gipanganak sa naunang mga tuig sa siglong 1800 sa usa ka nasod diin ang mga babaye napailawom sa kabubot-on sa mga kalalakin-an. Siya ang unang babaye nga midawat sa kamatuoran sa bag-ong Pagpadayag sa Diyos. Samtang nagsaksi sa kaadlawon sa usang bag-ong Adlaw, siya nahimong kombinsido nga niabot na ang panahon nga angay ilhon ang kamatuoran nga ang kalalakin-an ug kababayen-an magkaparehas. Gipahinungod niya ang iyang mga kusog aron imantala kini nga kamatuoran. Ang iyang kahibalo ug kabatid sa pagsulti nakapalibog sa mga maalam nga mga kalalakin-an sa iyang panahon. Bisan pa ang tanang kusog sa usang malupigong hari ug mga walay kahibalo ug mga mapahitas-ong mga klero nagkontra kaniya, wala siya niantahay bisan sa usa ka higayon sa pagsulti sa kamatuoran. Ug sa kataposn, iyang gihatag ang iyang kinabuhi alang sa Kawsa nga iyang lig-ong gihangop.

Ang pagtuo niana nga butang nga wala gituyo sa Diyos usa kini ka pagkawalay-alamag ug pagkamatuotuhon. Karong adlawa ang mga kababayen-an gikinahanglan mahatagan og tanang higayon aron sila makadawat og edukasyon ug makahupot og mga katungdanan susama sa mga kalalakin-an sa tanang natad sa tawhanong paningkamot. Hangtod nga ang pagkapareha sa mga kalalakin-an ug kababayen-an mahimong usa ka reyalidad niining kalibotan, sama sa espirituhanong gingharian, ang matuod nga pag-uswag sa katawhan dili gayod pa mamahimo.

1. Sa kanunay, tun-an kini nga pahayag sa imong grupo ug magbansay sa pagsaysay sa iyang mga ideya. Aduna bay bag-ohay lang nga mga panaghisgot kauban ang imong mga higala nga matabangan unta sa mga ideyang gikan niining mga panabot? Unsa man ba ang mga isyu sulod niining hisgotanan?

---

2. Unsa ang pipilang mga pagtuo ug mga taras nga mikaylap sa katilingban karon nga angay usabon aron ang mga kababayen-an makakupot og kapareha nga katungdanan uban ang mga kalalakin-an sa tanang natad sa paningkamot?

-
-
-
3. Sa ubos mao ang mga pipila ka mga kinutlo gikan sa Kasulatan ni Bahá'u'lláh nga lagmit gusto nimong saulohon:

“Ang mga babaye ug lalaki sa kaniadto pa ug hangtod sa kahangtoran padayong susama sa panan-aw sa Diyos.”³⁴

“Wala na ninyo mahibaloi ngano nga Kami milalang kaninyo sa usa lamang ka abog? Nga walay usa nga mopalabaw sa iyang kaugalingon ngadto sa uban.”³⁵

“Niining Adlaw, ang Kamot sa Diyosnong kaluoy mipapas na sa tanang kalahian. Ang mga alagad nga lalaki sa Diyos ug ang Iyang mga alagad nga babaye pagaisipon na nga sama.”³⁶

BAHIN 11

Ang kataposang pahayag nga imo karong tun-an mao ang hisgotanan mahitungod sa edukasyon alang sa tanan:

Ang pagpauswag sa edukasyon maoy usa ka labing dinalian nga kinahanglanon sa atong panahon. Walay nasod ang makaaabot sa katunhayan gawas kon ang edukasyon himoong usa sa mga labing mahinungdanong kabalak-an. Ang nag-una nga hinungdan sa pagkaunlod sa usa ka nasod mao ang pagkakulang sa pamaagi aron makaabot sa kahibalo.

Ang edukasyon kinahanglan magsugod sa labing sayo sa kinabuhi sa tawo. Katungdanan sa amahan ug inahan ang pagbuhat sa tanang mahimo aron maedukar ang ilang mga bata, mapino sa ilang batasan uyon ngadto sa epirituhanon ug mga moral nga balaod, ug masiguro nga sila mabansay diha sa mga arte ug siyensiya. Ang mga inahan mao ang unang tig-edukar sa katawhan; sila mao ang moatiman sa ilang mga anak diha sa dughan sa kahibalo. Ang matag bata angay makadawat og edukasyon; kini dili usa ka butang nga mahimong mapasagdan. Kon kaya sa mga ginikanan ang pag-atubang sa kinahanglanong mga gastohon, angay nilang ihatag kini. Apan kon dili, ang katilingban mao ang angay mohatag sa mga kinahanglanon alang sa pag-edukar sa mga kabataan.

Kinahanglang ipalambo sa edukasyon diha sa matag tawo ang paninguha nga makabot ang pagkamaayo. Kinahanglan kita madani sa tawhanong kahingpitan ug atong gukoron kini uban ang mainitong pagbati. Kita kinahanglang mangindahay ngadto sa epirituhanong pagkalahi, mamahimong ilado tungod sa mga hiyas niining tawhanong kalibotan—sa pagkatim-os, pagkaunongon, pag-alagad sa katawhan, gugma ug hustisya. Atong paningkamotan nga kita malahi pinaagi sa atong mga paninguha sa pag-uswag sa kalinaw ug kahiusahan ug sa pagsulong sa pagtuon. Ang paggiya sa katawhan sa maong dalan mao ang matuod nga buluhaton sa edukasyon.

1. Paghuman sa pagtuon niining pahayag uban ang imong grupo, magpili og pipila ka mga kabalakhan sa imong mga higala mahitungod sa edukasyon. Sa unsang paagi matubag sa mga ideya sa ibabaw ang ilang mga gikabalakhan?

---

2. Gisugyot nga imong saulohon ang isa o pila pa sa mga mosunod nga mga kinutlo gikan sa mga Kasulatan ni Bahá'u'lláh:

“Dili angayan nga ang tawo mapasagdan nga walay kahibalo o kabatid, kon mao kana siya walay lain kon dili usa ka kahoy nga walay bunga.”³⁷

“Ipatumong ang inyong mga hunahuna ug kabubut-on alang sa edukasyon sa katawhan ug mga kaliwatan sa kalibotan . . .”³⁸

“Ang mga arte, ang mga paghimo og matahom nga mga butang ug ang siyensiya makapauswag sa kalibotan sa paglalang ug makapakusog sa iyang paglambo.”³⁹

“Sa pagkamatuod ang kahibalo mao ang matuod nga bahandi sa tawo ug ang tinubdan sa himaya, sa panalangin, kalipay, kadasig, kasadya ug kamaya ngadto kaniya.”⁴⁰

BAHIN 12

Ang kalinaw ang isyu nga anaa sa hunahuna sa matag tawo. Ang pagtukod niini ang pinakadinalian ug pinakamahinungdanon nga buluhaton. Karon nga imo nang nahatagan og pamalandong ang mga pinsipyo nga gilangkoban sa nahaunang mga pahayag, tingali imong makita usab ang kapuslanan sa paghunahuna mahitungod sa pangutana sa pangkalibotang kalinaw.

Ang dakong bahin sa buluhaton, siyempre, magsalig sa mga gobyerno sa kalibotan. Sila ang mobuhat sa mga praktikal nga lakang aron wagtangon ang gubat. Ang politikanhong pagsabotsabot aron husayon ang mga panaglalis ug mapakunhod ang pag-arma usa kini nga gikinahanglan aron makab-ot ang kalinaw, susama sa daghang paagi sa pangkalibotang pagtinabangay tali sa mga nasod. Apan, bisan pa kining mga lakang mahinungdanon kaayo, dili sila makadala kanato ngadto sa kalinaw nga mohangtod kon ang mga prinsipyo nga nahisgotan bag-o lang wala pa matukod sa tibuok kalibotan. Gawas kon ang katawhan makat-on sa pagtuki sa reyalidad ug ila nang maamgohan nga ang kamatuoran isa ra, dili ba, pangutan-on nato ang atong mga kaugalingon, mopadayon ang mga dugay na kaayong nahitabong panagbingkil? Kitang tanan nagagikan sa samang sinugdanan. Ang Diyos nag-amuma kanato sa tanang panahon ug nagtudlo kanato pinaagi sa Iyang mga Tigpadayag. Ang Ilang mga ginatudlo nagagikan sa usa lamang ka sukaranan sa gugma ug panagdait. Sa panahon lamang nga ang kahiusahan sa mga relihiyon naila na maundang ang relihiyosong panag-away ug ang kahayag sa relihiyon modan-ag sa dalan padulong sa kalinaw. Dili ba gikinahanglan sa

siyensiya ug relihiyon nga manag-uyon, mangutana na usab kita, aron isalikway ang panganod sa walay kahibalo ug sa pagpasundayag sa mga bakak nga anaa sa matag hulagway sa pagpihig, matag usa niini usang gamhanang babag sa kalinaw? Matukod ba ang malinawong kalibotan, usa na usab ka pangutana, kon ang sobrang kalainan karong adlaw tali sa mga adunahan ug kabos dili mahatagan og pagtagad sa tibuok kalibotan? Ug, hangtod sa panahon nga dili itugot ang kababayan-an mosulod diha sa tanang natad sa tawhanong paningkamot sa paagi nga sama sa mga kalalakin-an, dili usab ang kapintasan nga dugay nang kinaiya sa kasaysayan mopadaplin sa dalan paingon sa kalinaw ug tinuod nga kauswagan. Ang nagkadaghan nga bag-ong henerasyon kinahanglan mahatagan og pangkalibotang edukasyon sumala sa maong mga prinsipyo, kon dili, ang matag paglaom para sa kalinaw mabungkag. Lagmit buot nimong saulohon ang mga mosunod nga mga pulong ni Bahá'u'lláh aron imong mapaambit kini sa uban nga nabalaka sa umaabot alang sa katawhan:

“Ang kaayohan sa katawhan, ang iyang kalinaw ug kasigurohan, dili gayod makabot hangtod ug human matukod ang iyang kahiusahan.”⁴¹

REFERENCES

1. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1983, 2017 printing), CIX, par. 2, p. 243.
2. *Ibid.*, CXXXII, par. 1, p. 325.
3. *Ibid.*, XXXIV, par. 5, p. 89.
4. *Tablets of Bahá'u'lláh Revealed after the Kitáb-i-Aqdas* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1988, 2005 printing), no. 11.1, p. 161.
5. Bahá'u'lláh, *The Kitáb-i-Íqán: The Book of Certitude* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2003, 2018 printing), par. 151, p. 131.
6. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, XXVIII, par. 2, p. 77.
7. *Ibid.*, XXIV, par. 1, p. 66.
8. *Ibid.*, CXI, par. 1, p. 246.
9. *Ibid.*, XLIII, par. 6, p. 106.
10. *Ibid.*, CX, par. 1, p. 244.
11. *Tablets of Bahá'u'lláh Revealed after the Kitáb-i-Aqdas*, no. 15.4, p. 220.
12. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, XCV, par. 1, pp. 219–20.
13. *Tablets of Bahá'u'lláh Revealed after the Kitáb-i-Aqdas*, no. 9.13, p. 141.
14. *Ibid.*, no. 5.13, p. 51.
15. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CXII, par. 1, pp. 247–48.
16. *Ibid.*, CXXXII, par. 3, p. 326.
17. *Ibid.*, CXI, par. 1, p. 246.
18. *Tablets of Bahá'u'lláh Revealed after the Kitáb-i-Aqdas*, no. 7.20, p. 90.
19. *Ibid.*, no. 6.25, pp. 66–67.
20. Bahá'u'lláh, cited by Shoghi Effendi, *The Advent of Divine Justice* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2006, 2018 printing), par. 42, p. 41.

21. *Tablets of Bahá'u'lláh Revealed after the Kitáb-i-Aqdas*, no. 3.23, p. 27.
22. Bahá'u'lláh, *The Hidden Words* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2003, 2012 printing), Persian no. 80, p. 51.
23. *Tablets of Bahá'u'lláh Revealed after the Kitáb-i-Aqdas*, no. 6.19, p. 64.
24. *Ibid.*, no. 6.37, p. 71.
25. Bahá'u'lláh, in *Huqúqu'lláh—The Right of God: A Compilation of Extracts from the Writings of Bahá'u'lláh and 'Abdu'l-Bahá and from Letters Written by and on Behalf of Shoghi Effendi and the Universal House of Justice*, compiled by the Research Department of the Universal House of Justice (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2007), no. 16, p. 16.
26. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CXVIII, par. 2, p. 283.
27. *Ibid.*, CXVII, par. 1, p. 282.
28. Bahá'u'lláh, cited by Shoghi Effendi, *The Promised Day Is Come* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1996, 2018 printing), par. 279, p. 187.
29. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CXVII, par. 1, p. 282.
30. *Tablets of Bahá'u'lláh Revealed after the Kitáb-i-Aqdas*, no. 4.11, p. 36.
31. *Ibid.*, no. 6.3, p. 57.
32. *Ibid.*, no. 6.3, p. 58.
33. *The Hidden Words*, Persian no. 5, pp. 23–24.
34. Bahá'u'lláh, in *Women: Extracts from the Writings of Bahá'u'lláh, 'Abdu'l-Bahá, Shoghi Effendi and the Universal House of Justice*, compiled by the Research Department of the Universal House of Justice (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1986, 1997 printing), no. 54, p. 26.
35. *The Hidden Words*, Arabic no. 68, p. 20.
36. Bahá'u'lláh, in the compilation *Women*, no. 3, p. 3.
37. Bahá'u'lláh, in *Excellence in All Things: A Compilation of Extracts from the Bahá'í Writings*, compiled by the Research Department of the Universal House of Justice (London: Bahá'í Publishing Trust, 1981, 1989 printing), no. 5, p. 2.
38. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CLVI, par. 1, p. 378.

39. Bahá'u'lláh, *Epistle to the Son of the Wolf* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1988, 2016 printing), p. 26.
40. *Tablets of Bahá'u'lláh Revealed after the Kitáb-i-Aqdas*, no. 5.13, p. 52.
41. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CXXXI, par. 2, p. 324.

Pagpalawom nga mga Tema

Tumong

Pagpalambo sa batasan
nga mobisita sa mga higala ug mga silingan
aron maghisgot og mga masangpotanon
ug espirituwal nga hisgotanan

BAHIN 1

Kining ikatulong yunit, sama sa nauna, may kalabotan sa mga katakos nga makahimo kanatong mosulod sa makahuloganon ug makapadasig nga kukabildo. Ang atong gitutokan sa ikaduhang yunit mao ang daghang higayon nga nagpakita sa ilang kaugalingon aron atong mapataas ang nibel sa kukabildo pinaagi sa pagpaambit og mga espirituhanong prinsipyo. Dinhi nga yunit ang tutok mobalhin ngadto sa mga pagduaw nga atong pagabuhaton sa mga panimalay sa mga higala ug mga silingan aron mag-uban sa pagsuhid sa mga tema nga labing halangdon sa kinabuhi sa komunidad.

Sa mga balangay ug kasilinganan sa tibuok kalibotan, adunay mga grupo sa mga higala nga madasigong nagsalmot sa usa ka hugpong sa nagsumpaysumpay nga mga kalihokan, ug kalabot niini ang makanunayong devotional meeting, mga klase alang sa espirituwal nga edukasyon sa mga bata, mga panagtigom sa mga junior youth, mga study circle, mga youth camp ug nagkalainlaing pang matang nga kampanya. Samtang ang maong pamaagi sa kalihokan migamot sa usa ka lokalidad ug samtang nagkadaghan ang nagpahinungod sa ilang kaugalingon ngadto sa mga buhat sa pag-alagad, ang nangunang grupo sa mga higala madugangan sa kadaghanon ug kalig-on. Ang sistematikong programa sa pagduaw sa daghang panimalay sa balangay ug kasilinganan maoy usang mahinungdanong bahin sa pamaagi sa pagtukod sa komunidad nga karon nagkakusog ang pagbuhat. Sa maong panahon sa pagduaw nagkadaiyang mga tema ang mahimong hisgotan. Pananglitan, ang magtutudlo sa Bahá'í nga pambatang klase gikinahanglang kanunay nga moduaw sa mga ginikanan sa mga bata aron hisgotan ang mga tema nga adunay kalabotan sa edukasyon. Susamang mga pagduaw ngadto sa mga panimalay sa junior youth ug mga batan-on kinahanglan pagahimoon sa mga nagsilbi nga animator ug tutor aron hisgotan ang mga butang nga adunay kalabotan sa mga hagit ug mga kahigayonan nga kauban niining masaarong mga katuigan sa kinabuhi sa tawo. Ang mga panag-istoryahanay nga gihimo uban sa mga miyembro sa panimalay kabahin sa mga tema nga nagpalawom sa ilang kaamgohan mahitungod sa Pagtuo nagpamatuod usab nga gikinahanglan. Sa kinatibuk-an, ang sangpotanan niining mga pagduaw ngadto sa kultura sa maayong panag-uban nga nagtubo sulod sa komunidad dili malabwan sa iyang pagkahinungdanon.

BAHIN 2

Alang sa katuyoan niining yunit, atong lantawon ang usa ka hinanduraw nga kasilinganan diin ang proseso nga nahisgotan nagauswag, ug gamiton nato kini isip konteksto sa pagsusi sa nagkalainlaing matang sa hilisgotan nga mobuklad gikan sa pagduaw sa usa ka panimalay.

Si Alejandra usa ka batan-ong babaye nga anaa na sa ikatulong tuig sa unibersidad. Siya ug ang usa sa iyang mga igsoong lalaki, usab nga estudyante, nagpuyo uban sa ilang mga ginikanan diha sa kasilinganan nga atong hinanduraw, sa balay nga ilang natawhan ug nadakan. Silang upat ug ang usang magtiayon nga bag-ohay lang nga nahimong ilang silingan nagatigom matag semana aron sila mag-ampo ug magkonsultahan mahitungod sa kalamboan sa mga buluhaton nga gisugdan sa ilang palibot sulod sa usang populasyon nga may mga 8,000 ka tawo. Sa panapanahon, tulo pa ka mga higala ang mosalmot niining taga semanang panagtigom ug sila nagsugod sa paghunahuna bahin sa pamaaging sistematiko dili lamang mahitungod sa ilang kaugalingong mga buhat sa pag-alagad, apan sa tibuok nga proseso sa paghimo og komunidad: usa ka magtutudlo sa usang children's class nga nagsugod unom na ka

bulan nga milabay ug duha ka napulog-pito ka tuig nga batan-on nga naghatag og giya sa usa ka junior youth group sa ilang mga paningkamot uban ang tabang gikan sa magulang nga igsoon ni Alejandra, nga maoy animator sa iyang kaugalinong JY group niadtong sila mga batan-on pa lamang ug karon mobisita kasagaran sa iyang mga ginikanan.

Ang unang hugpong sa mga panaghisgotan nga atong tukion mao ang tali nila Alejandra ug mga Sanchez, usa ka ilado ug tinahod nga pamilya diha sa ilang dapit. Ang magtiayon anaa na sa ilang pangidaron nga mga kan-oman (60), ug tungod kay ila nang napadako ang ilang mga anak nga lalaki ug babaye, nag-inusarang nagapuyo nga pipila lamang ka eskina ang gilay-on gikan sa panimalay ni Alejandra. Sila Mr. ug Mrs. Sanchez makabasa ug makasulat man apan wala sila makadawat og paigong pormal nga edukasyon. Ang dakong pagtahod nga ilang nadawat gikan sa mga tawo nagikan sa ilang kaalam bunga sa ilang kasinatian diha sa ilang kinabuhing manggihatagon ug putling mga buhat. Sa minglabay nga panahon ilang nasayran ang pagtulon-ang Bahá’í, apan bag-o pa lamang nahukman nila ang pagsusi niini sa paaging kinasingsing. Sa semanang milabay, ilang gipahibalo sa mga ginikanan ni Alejandra nga buot silang moapil sa komunidad. Usang panagtigom aron sa maayong pagdawat kanila napagplanohan na, ug dugang pa, napagsabotan nga si Alejandra sa sulod sa pipila ka mga semana moduaw kanila aron ipaambit ngadto kanila ang usang serye nga mga tema nga makatabang kanila sa pagpalawom sa ilang kahibalo sa Pagtuo. Sa imong pagsunod sa asoy sa pagduaw, mamahimo nimong usisahon kining mga tema ug sa samang panahon imong mapamalandongan ang mga pamaagi sa paghisgot sulod sa maong mga okasyon.

BAHIN 3

Giplano ni Alejandra alang sa iyang unang kukabildo uban nila Mr. ug Mrs. Sanchez ang hamubo nga pagpatin-aw sa nag-una nga tema, ang dumalayong kasabotan sa Diyos.

Ang Magbubuhay sa tanang butang mao ang Diyos, ang Usa, ang Dili-ikatandi, ang Nabuhi sa Kaugalingon. Si Bahá’u’lláh nagtudlo kanato nga ang pinakauyok sa Diyos dili maabot sa tawhanong hunahuna, tungod kay ang may kinutoban dili makasabot sa walay kinutoban. Ang mga paghulagway sa mga tawo ngadto Kaniya mga bunga lamang sa ilang kaugalingong paghanduraw. Ang Diyos dili usa ka tawo ug dili usab Siya usa ka yanong pwersa nga ningkuyanap sa tibook kalibotan. Ang mga pulong nga atong gigamit aron mailhan ang Tinubdan sa atong paglalang, sama sa Langitnong Amahan, Langitnong Gahom, ang Bantogang Espiritu, nagpaila lamang sa Iyang mga ngalan ug kinaiya diha sa tawhanong dila ug kini dili gayod paigo aron sa paghulagway Kaniya.

Sa Mga Tinagong Pulong atong mabasa:

“O Anak sa Tawo! Gihigugma Ko ang paglalang kanimo, busa gilalang Ko ikaw. Mao nga higugmaa Ako, nga Ako mohisgot sa imong ngalan ug mopuno sa imong kalag sa espiritu sa kinabuhi.”¹

Niining pahayag, si Bahá’u’lláh nagbutyag kanato nga ang Diyos nahigugma kanato ug kini mao ang hinungdan mismo sa atong kinabuhi. Gikinahanglan nga kita makaamgo niining gugma, nga nagpanalipod kanato, nagsustener kanato, ug nagpuno

kanato sa espiritu sa kinabuhi. Sa higayon nga anaa kita sa kalisod o kahuyang, sa kaguol o kalipay, atong hinumdomon nga ang Iyang gugma sa kanunay anaa nagakos kanato.

Gikan sa Bahá'í nga pagtulon-an atong mahibaloan nga, tungod sa Iyang paglalang kanato isip bunga sa Iyang gugma, ang Diyos naghimo og Kasabotan uban kanato. Ang pulong “kasabotan” nagpasabot ang nauyonan o nasaaran tali sa duha o dugang nga mga tawo. Sumala sa walay-kataposang Kasabotan, ang Labing Manggihatagong Magbubuhay dili gayod mobiya kanato nga kita nag-inusara, apan sa matagpanapanahon ipahibalo Niya kanato ang Iyang Kabubut-on ug Katuyoan pinaagi sa usa sa iyang mga Tigpadayag.

Ang pamulong “mopadayag” nagpasabot nga ibutyag ang mga butang nga wala pa nahibalo sa kaniadto. Ang mga Tigpadayag sa Diyos mao kadtong mga talagsaong Tawo nga nagpadayag sa Pulong sa Diyos ngari kanato. Sila ang mga pangkalibotang Magtutudlo nga motudlo kanato unsaon mabuhi nga nahasubay sa kabubut-on sa Diyos ug unsaon pagkab-ot sa kalipay nga tinuod. Apil sa niining mga Tigpadayag mao sila Abraham, Krishna, Moses, Zoroaster, Buddha, Christ, Muhammad ug, siyempre, ang Báb ug Bahá'u'lláh, ang kaluhang mga Tigpadayag sa Diyos alang sa niining panahon sa tawhanong kasaysayan.

Sa dumalayong Kasabotan sa Diyos, kanunay natuman ang Iyang bahin. Usang masukarong pangutana nga atong ipangutana sa atong kaugalingon mao “Unsaon nako ang pagtuman sa akong bahin sa Kasabotan?” Ang tubag nga atong makaplagan sa tanang kasulatang pangrelihiyon mao kini: pinaagi sa pag-ila sa Tigpadayag sa Diyos ug sa pagsunod sa Iyang mga pagtulon-an. Kini nga tubag nagpunting ngadto sa mismong tumong sa atong kinabuhi, nga mao ang pag-ila ug pagsimba sa Diyos. Sa Mubo nga Obligatory Prayer, kita nagdeklara:

“Saksihan ko O akong Diyos, nga gilalang Mo ako aron pag-ila Kanimo ug pagsimba Kanimo. Ipanghimatuod ko, karon, ang akong pagkawalay-gahom ug sa Imong pagkagamhanan, ang akong kakabos ug sa Imong bahandi.

“Wala nay laing Diyos gawas Kanimo, ang Tabang sa Kalisdanan, ang Nabuhi-sa-Kaugalingon.”²

Tungod sa atong pagkawalay-katakos sa pag-ila sa Diyos mismo gawas sa pinaagi sa Iyang mga Tigpadayag, usa lamang ang dalan alang kanato ang anaa aron atong matuman ang katuyoan sa atong kinabuhi ug kini mao ang pag-ila Kanila ug ang pagsunod sa Ilang mga tudlo. Karong adlaw ang atong mga kasingkasing umaapaw sa pagpasalamat sa grasya nga kita nagpuyo sa panahong gisaad sa tanang Balaang Basahon nga itukod ang kalinaw ug katarongan dinhi sa yuta ug kini karon gipatuman na:

“Kini mao ang Adlaw diin ang labing hamili nga mga paghatag sa Diyos gibubo diha sa katawhan, ang Adlaw diin ang Iyang labing gamhanan nga grasya gihunob diha sa tanang kabinuhatan. Angayan sa tanang katawhan sa kalibotan nga makig-uli gikan sa ilang mga panagbangi, ug, inubanan sa hingpit nga kahiusahan ug kalinaw, mosulod ilawom sa landong sa Kahoy sa Iyang pag-agak ug mahigugmaong-kaluoy.”³

Sa dili pa kita mopadayon sa atong asoy, imo unang basahon ang pagpahayag sa ibabaw ug sabton kini uban ang imong mga kagrupo ang giingon diha sa matag parapo. Magpangutana kamo sa usag-usa ug dungan kamong motubag, hangtod ang matag usa kaninyo makapahayag sa mga ideya sa paaging natural ug adunay kasayon. Ang pagtuon sa mga kinutlo anaay kamahinungdanon, tungod nga ang pagpaambit sa mga pahayag gikan sa mga Kasulatan sa niining matang nga hilisgotan gikinahanglan gayod. Ang mosunod nga mga pagbansaybansay makatabang kanimo sa paghunahuna mahitungod sa mga ideya nga gihulagway niining bahin ug sa kahulogan sa mga kinutlo:

1. Unsaon nimo pagpatin-aw ngadto sa uban nga ang Diyos usa ng uyok ang dili masabtan? Ang unang parapo sa ibabaw maoy makatabang kanimo mahitungod niini.

---

2. Ngano ba kita gihimo sa Diyos? _____

---

3. Unsay buot ipasabot sa pulong nga “kasabotan”? _____

---

4. Unsay gisaad sa Diyos sa Iyang dumalayong Kasabotan uban ang katawhan? _____

---

5. Unsa man ang katuyoan sa atong kinabuhi? _____

---

6. Kon dili gayod masabtan nato ang kinauyokan sa Diyos, unsay buot ipasabot nga ang katuyoan sa atong kinabuhi mao ang pag-ila sa Diyos? _____

---

7. Unsay buot ipasabot sa pulong nga “gipadayag”? _____

---

8. Panganli ang pipila sa mga Tigpadayag sa Diyos: _____

---

9. Unsay atong gikinahanglan aron matuman ang atong bahin sa Kasabotan? _____

---

10. Kompletaha ang sumunod nga mga hugpulong:

- a. Niining Adlawá, ang _____ sa Diyos gibubo ngadto sa katawhan.
- b. Niining Adlawá, ang _____ gihunob sa tanang mga butang nga binuhát.
- c. Niining Adlawá, kita nagkinahanglang _____ sa atong panagbangi, ug, inubanan sa hingpit nga kahiusahan ug kalinaw, _____.

11. Unsay giingon ni Bahá'u'lláh sa katawhan sa tibuok kalibotan nga ilang buhaton? _____
 _____
 _____

BAHIN 4

Ang tema nga giplano ni Alejandra nga ipaambit kanila Mr. ug Mrs. Sanchez dili lamang ang anaa sa iyang hunahuna. Naglaom siya nga usa ka lig-ong bugkos sa panaghigalaay ang iya untang mamugna uban ang magtiayon. Gikan sa kaugalingong kasinatian, siya nasayod mahitungod sa mga daotang epekto sa pagpihig ug pagkamapahitas-on nga pagbati. Walay-duhaduha kining mga pagbati iyang likayan; ang iyang taas nga edukasyon wala makapakunhod sa iyang kamapaubsanon. Walay lain diha sa iyang kasingkasing gawas sa tinuod nga gugma ug pagtahod alang sa mga Sanchez. Samtang ginahunahuna niya kon unsaon ang pagpatin-aw sa nahaunang tema, iyang gipahinumdoman ang iyang kaugalingon nga kini sinugdanan pa lamang sa usang magpadayong kukabildo nga molambo sulod sa daghan pang semana. Iyang nailhan nga, bisan mahinungdanon nga tin-aw ang paghan-ay sa mga sunodsunod nga mga ideya, kinahanglan siya mohunong sa hustong mga panahon aron paminawon ang tubag sa magtiayon. “Angay ako maningkamot nga dili ako makabati og kakulba,” iyang giingon sa iyang kaugalingon, “tungod kay mao kana ang panahon magpadayon lamang ang akong pagsulti, hangtod nga wala nay mahitabong pakigkukabildo.” Sa susamang paagi nagpadayon si Alejandra sa paghunahuna mahitungod sa iyang pagduaw. Kon ikaw anaa sa iyang lugar, asa sa mga sumosunod sa imong panlantaw ang angayan nga imong isipon?

_____ Kini maoy akong trabaho ang pagtudlo sa mga Sanchez mahitungod sa Pagtuo ug pagsiguro nga ilang makat-onan ang tanan sa akong itudlo kanila.

_____ Dakong pribilihiyo gayod ang panahon nga akong igahin uban niining kahibulongang magtiayon aron makapaambit sa kanila sa mga pahayag gikan sa Kasulatan.

_____ Nahibalo ako nga mahinungdanon kining akong pagduaw. Bisan pa, dili unta madugay kini kay aduna pa akoy ubang mga butang nga pagabuhaton.

_____ Malisdan sila kaayo mosabot aning mga kinutlo. Mga yanong mga ideya na lamang ang akong isulti ngadto kanila. Ang mahinungdanon mao ang pagpakita og gugma sa kanila.

_____ Sa ilang pangedaron, ang mga Sanchez dili na makakat-on og daghan.

- _____ Gihidlaw ako nga maduaw sila ug madunggan ang ilang mga panabot sa among pagtuki sa mga tema ug pagpamalandong sa mga kinutlo.
- _____ Kahibalo man sila mobasa. Ako lang sugdan ang paghisgot ang pagtulon-an ug dayon akong ibilin ang pila sa mga kinutlo nga ilang pagatun-an.
- _____ Sa pagpresenta sa mga ideya, kinahanglan ako mohunong makadaghan aron uban-uban namong matun-an ang mga kinutlo ug magkonsulta kabahin nila.
- _____ Hinaot akong masulti ang katibok-an sa tema nga walay hunong ug unya tanawon ko na lang kon sila anaay mga pangutana.

Makaisip ka ba og uban pang mga pagbati nga imo unta o dili ba kaha iapil sa imong hunahuna sa imong pangandam sa ingon niana nga pagduaw?

BAHIN 5

Maayo ang unang pagduaw ni Alejandra sa balay sa mga Sanchez. Namatikdan sa magtiayon ang iyang pagkanerbiyos ug ilang giabiabi siya ug gihatagan og maayong pagtagad hangtod siya nahimutang. Naminaw sila pag-ayo ug hingpit ang ilang pagsalmot sa ilang gihisgotan, labina mahitungod sa mga kinutlo. Ang bugtong higayon nga lisod mao kadtong sa kataposan sa dihang si Mrs. Sanchez nangutana og usa ka pangutana nga nagsorpresa kang Alejandra: “Sa akong pag-apil sa komunidad nga Bahá’í, ako bang gikalimotan si Kristo?” Nasayod si Alejandra sa tubag, apan nanginahanglan pa siya og gamayng higayon aron iyang mahan-ay ang iyang pagsulti niini. Mipahiyom si Mr. Sanchez ug miadto sa iyang tabang: “Sa akong panghunahuna lang ang akong gugma kay Kristo, sa tinuod lang, nilambo sa dihang atong natun-an ang mga pagtulon-ang Bahá’í.” “Ug mao kana usab ang nahitabo sa kadaghanan sa tibuok kalibotan,” si Alejandra nidugang pagsulti, karon nga iya nang naipon ang iyang mga gipanghunahuna. “Nikusog ang ilang gugma kay Moses, Kristo, Krishna, Buddha, Zoroaster, ug Muhammad tungod sa mga panudlo ni Bahá’u’lláh mahitungod sa kahiusahan sa Diyos, kahiusahan sa pagtuo, ug kahiusahan sa katawhan.”

Mahimong mapuslanon alang kanimo ang paggahin og panahon uban ang imong grupo aron hisgotan ang uban pang mga hiyas ug panlantaw nga diha gayod sa maong pagduaw ni Alejandra ug nahimong hinungdan nga mabungahon ang pagduaw. Ang una sa tanan nga inyong hunahunaon mao ang pagpaubos. Ang sukaranan sa tanang pagpaubos mao ang pagpaubos atubangan sa Diyos. Gikan diha mogawas ang pagpaubos atubangan sa Iyang mga binuhat. Sa walay panahon ang pagpaubos mahinungdanon kaayo kaysa panahon nga kita maghisgot mahitungod sa Diyos ug sa Iyang mga Tigpadayag. Pagpamalandongi ang mosunod nga mga pulong ni Bahá’u’lláh ug paningkamoti ang pagsaulo niini:

“Sila nga mga hinigugma sa Diyos, sa bisan asang dapit sila magpundok ug si bisan kinsa ang ilang mahimamat, mopakita, sa ilang pagtamod sa Diyos, ug sa pamaagi sa ilang pagsaulog sa Iyang pagdalayeg ug paghimaya, sa pagkamapaubsanon ug pagkamasunoron nga ang matag usa ka tipik sa abog ilawom sa ilang mga tiil momatuod sa kalawom sa ilang pag-unong. Ang pag-istoryahanay niining mga balaang kalag mahatagan og gahom nga ang mga tipik sa abog mismo madasig sa nahitabo ngadto kanila. Sila mobuhat sa pamaagi nga ang yuta nga ilang gitumban dili makahimo pagsukmat kanila niini nga mga pulong: ‘Ako mas labaw kaninyo. Tungod nga tan-awa, unsa ako ka mapailubong mopas-an sa mga

buluhaton nga gisangon ngari kanako sa mag-uuma. Ako ang kahimanan nga walay-hunong nga naghatag ngadto sa tanang linalang sa mga panalangin nga gituga ngari kanako gikan Niya nga mao ang Tuboran sa tanang paghatag. Ug bisan pa niana nga dungog nga gituga kanako ug sa dili-maihap nga kamatuoran sa akong bahandi—usa ka bahandi nga nagtagbaw sa panginahanglanon sa tanang kabinuhatan—tan-awa ang gidak-on sa akong kamapaubsanon, ug lantawa unsa ka bug-os sa kamasunoron ako mitugot sa akong kaugalingon nga mayatakyatakan ilawom sa mga tiil sa katawhan. . . .”⁴

Sa nahisgotan sa ibabaw, ang pagpaubos atubangan sa atong mga isigkatawo nagagikan sa pagpaubos atubangan sa Diyos. Sama niini nga pagpaubos ang angay anaa kanato uban sa usang maampoong kinaiya samtang nagduaw sa balay sa usang higala o silingan aron sa uban-uban nga pagpalawom sa atong pagsabot sa pihong mga tema. Sa panahon sa panaghisgotay, kanunay natong ipunting ang atong mga hunahuna ngadto sa Diyos, mangamuyo Kaniya aron mahayagan ang atong mga panghunahuna ug kasingkasing ug kadtong sa tanang anaa dinha. Adunay daghang pulongan ug mga kinutlo gikan sa mga pag-ampo nga atong masag-ulo alang niining katuyoan. Kani mao ang pipila lamang:

“ Lamdagi ang among mga kasingkasing, hatagi kamig mga masinabtanong mata ug mga mapatalinghugong dalunggan.”⁵

“ O Ginoo! Hatagi kami sa Imong walay-kataposan paghatag, ug itugot nga mapasiga ang suga sa Imong pag-agak.”⁶

“ Ablihi ang mga ganghaan sa matuod nga pagsabot ug itugot nga ang suga sa pagtuo mapasiga nga masanag.”⁷

“ O Ginoo! Lamdagi ang among mga mata nga makakita unta kami sa Imong kahayag.”⁸

“Bug-os ako midangop Kanimo, mainitong nangaliya Kanimo sa tibuok ko nga kasingkasing, hunahuna ug sinultian, sa pagpanalipod kanako sa tanan nga supak sa Imong kabubut-on niini, ang panahon sa Imong Diyosnong kahiusahan. . . .”⁹

BAHIN 6

Napuno sa kalipay ang kasingkasing ni Alejandra human sa iyang pagduaw sa balay sa mga Sanchez ug sa iyang pakighisgotay uban kanila sa temang walay-kataposang Kasabotan. “Ang sunod nga pagduaw,” iyang gihunahuna, “maoy usa ka maayong higayon alang sa pagpalawom sa ilang kahibalo mahitungod sa kinabuhi ni Bahá’u’lláh.” Gikan sa mosunod nga presentasyon siya mokuha alang sa iyang pahayag:

Natawo si Bahá’u’lláh niadtong 12 Nobyembre 1817 sa Tíhrán, ang kaulohang siyudad sa Persia. Gikan sa iyang pagkabata Siya nagpakita og mga talagsaong hiyas, ug ang Iyang mga ginikanan kumbinsido nga Siya gitaganahan sa kabantogan. Ang amahan ni Bahá’u’lláh, usang halangdong ministro sa korte sa hari, adunay dakong paghigugma sa iyang Anak. Usa ka gabii niana nagdamgo siya nga si Bahá’u’lláh naglangoy sa usang walay-kinutobang dagat, ang Iyang lawas masilakon ug naghatag kahayag sa

halapad nga kadagatan. Palibot sa Iyang ulo mibusilak ang Iyang itom nga buhok, nagalutaw paingon sa lainlaing direksiyon. Daghan kaayong isda ang mipundok palibot Kaniya, ang matag usa migunit sa tumoy sa matag usa sa Iyang buhok. Bisan daghan kaayo ang isda, ni usa nga buhok ang nahulbot gikan sa ulo ni Bahá'u'lláh. Siya milihok nga gawasnon ug walay pagpugong, ug silang tanan misunod lamang Kaniya. Nangutana ang amahan ni Bahá'u'lláh sa usa ka tawong bantogan sa iyang kaalam mahitungod sa kahulogan sa damgo. Gisultihan siya nga ang walay-kinutobang dagat mao ang kalibotan sa katawhan. Nag-inusara ug walay tabang, moabot ang higayon nga si Bahá'u'lláh mag-angkon og kamandoan niini. Ang labaw ka daghan sa isda nagatugyan sa kagubot nga Iyang mapukaw taliwala sa katawhan sa kalibotan. Siya naman adunay walay-kapakyasang panalipod sa Makagagahom sa Tanan; kini nga kagubot dili makadaot Kaniya.

Sa panahon si Bahá'u'lláh niabot sa edad nga napulog-tulo o napulog-upat, bantog na Siya sa korte sa hari tungod sa Iyang kaalam ug kahibalo. Siya nag-edad kawhaan ug duha kanus-a ang Iyang amahan namatay, ug gitanyag sa gobyerno ngadto Kaniya ang mismong katungdanan sa Iyang amahan. Apan wala siyay tuyo nga mogahin og panahon sa pagdumala sa kalibotanong kalihokan. Gibiyaan Niya ang korte ug ang mga ministro niini aron sundon ang dalan nga gitakda alang Kaniya sa Diyos. Iyang gitagana ang Iyang panahon sa pagtabang sa mga dinaogdaog, sa masakiton ug mga kabos, ug sa wala-magdugay Siya nailhan isip usang kampeyon sa hinungdan sa hustisya.

Sa edad kawhaan ug pito, si Bahá'u'lláh nakadawat, pinaagi sa usang pinili nga mensahero, og pipila sa mga sinulat ni Báb nga nagpadayag mahitungod sa pagbanagbanag sa usang bag-ong Adlaw, ang Adlaw kon kanus-a usang bag-ong Tigpadayag sa Diyos magdala ngari sa kalibotan sa kalinaw, panaghiusa ug katarongan nga maoy dugay nang gihulat sa katawhan. Sa gilayon si Bahá'u'lláh midawat sa Mensahe sa Báb ug nahimong usa sa Iyang labing madasigong tagasunod. Apan kadtong nagmamando sa katawhan sa Persia, nga nabuta tungod sa ilang mismong kahakog, ilang gilutos ang mga tagasunod sa Báb sa usang pamaagi nga mabangis kaayo. Si Bahá'u'lláh, bisan tuod Siya tinamod sa Iyang pagkahalangdon, wala nakalingkawas niini. Human sa walo ka tuig sukad sa Deklarasyon sa Báb, ug duha ka tuig human sa adlaw kanus-a ang Báb mismo gimartir, Siya gibilanggo sulod sa usang mangitngit nga bilanggoan nga gitawag og Itom nga Bangag. Ang mga kadena nga gibutang palibot sa Iyang liog bug-at pag-ayo nga dili Niya maalsa ang Iyang ulo. Dinhi si Bahá'u'lláh migugol og upat ka makalilisang nga bulan sa mapig-ot nga kalisdanan. Bisan pa niini, dinha sa mismong bilanggoan ang Espiritu sa Diyos mipuno sa Iyang kalag ug gipadayag ngadto Kaniya ang kamatuoran nga Siya mao ang Usang Gisaad sa tanang katuangan. Gikan sa kangitngit sa bilanggoan, ang Adlaw ni Bahá'u'lláh misubang ug midan-ag ngadto sa tibuok kabinuhatan.

Human sa upat ka bulan didto sa Itom nga Bangag, si Bahá'u'lláh gihukasan sa tanan Niyang kabtangan, ug Siya ug Iyang pamilya gihingilin. Sa mapait nga kabognaw sa pahahong tingtugnaw, sila nagbaktas sa kasadpang kabukiran sa Persia padulong ngadto sa Baghdád, usang siyudad sa Imperyong Ottoman sa maong panahon apan sa karon mao ang kabesera sa 'Irâq. Walay pulong nga makahulagway sa ilang mga pag-antos samtang sila naglakaw sa gatosan ka kilometro sa niyebe ug sa yutang naputos sa yelo padulong sa makapalaran nga dakbayan.

Ang kabantog ni Bahá'u'lláh sa dili-madugay mikuyanap sa tibuok Baghdád ug ubang mga dakbayan sa rehiyon, ug nagkadaghan ang mga katawhan nga niabot sa pultahan niining nahingiling Binilanggo aron makadawat lang sa Iyang mga panalangin. Apan dihay pipila nga nasehos sa Iyang kabantog. Usa sa kanila mao ang hablos ni Bahá'u'lláh nga si Mírzá Yahyá, nga nagpuyo sa ilawom sa Iyang mahigugmaong pag-atiman. Ang paglaraw ni Mírzá Yahyá maoy nahimong hinungdan sa pagkabungkag sa mga tagasunod sa Báb ug naghatag sa dakong kasubo ngadto kay Bahá'u'lláh. Usa ka gabii niana, walay pagpahibalo sa bisan kinsa, si Bahá'u'lláh mibiya sa Iyang panimalay ug miadto sa mga kabukiran sa Kurdistán. Didto Siya nabuhi layo sa katawhan kon diin ang Iyang kasagarang buhat mao ang pag-ampo ug pagpamalandong. Siya nagapuyo sa usang gamay nga langob ug nabuhi sa yano nga mga pagkaon. Walay bisan kinsa diha nga lugar ang nakahibalo kon diin Siya nagagikan, ug walay nakahibalo sa Iyang ngalan. Apan, sa hinayhinay, ang mga tawo diha nga rehiyon nagsugod na paghisgot mahitungod sa “Usang walay Ngalan”, ang dakong Santos nga anaay kahibalo nga gitugyan Kaniya gikan sa Diyos. Sa dihang ang balita kabahin niining Balaang Tawo niabot sa kinamaguwangang anak ni Bahá'u'lláh nga si 'Abdu'l-Bahá, dihaduha dayon Iyang nailhan ang mga timailhan sa Iyang gihigugmang Amahan. Mga sulat ang gipadala pinaagi sa usang tinuyo nga mensahero aron mangamuyo sa atubangan ni Bahá'u'lláh nga mopauli na sa Baghdád. Kini nga pamarayeg Iyang gidawat, ug sa ingon nahuman ang usa ka panahon sa masakit nga pagkabulag nga nilungtad sa duha ka tuig.

Sa maong panahong wala si Bahá'u'lláh sa ilang taliwala, ang kahimtang sa Bábí nga komunidad dalidaling mikunhod. Sukad sa Iyang pagbalik gikan sa kabukiran, sulod sa pito ka tuig sa Iyang pagpuyo sa Baghdád, gihunoban ni Bahá'u'lláh og bag-ong espiritu ang mga gipanglutos ug mga nalibog nga mga tagasunod sa Báb. Bisin wala pa Siya nagpahibalo mahitungod sa Iyang kaugalingong dakong kamatuoran, nagsugod nga nahimong maunungon ang nagkadaghang mga Babi tungod sa gahom ug kaalam sa Iyang mga pulong ug madaog ang pagdalayeg sa mga tawong gikan sa lainlaing kahimtang sa kinabuhi. Pero ang mga panatikong klero nga Muslim dili makaako sa pagtan-aw sa kusog nga impluwensiya ni Bahá'u'lláh sa nagkadaghang mga kalag. Nahimong kanunay ang kanilang mga reklamo ngadto sa mga awtoridad hangtod nga ang kagamhanan sa Persia nakighiusa sa pipila sa mga opisyal sa Imperyong Ottoman aron mabalhin si Bahá'u'lláh ngadto sa mas malayo pa nga dapit gikan sa Iyang yutang natawhan, ug karon ngadto sa dakbayan sa Constantinople.

Abril 1863 mao ang bulan ang mga lumolupyo sa Baghdád nakasinati og dakong kasubo. Ang Usa nga ila nang gihigugma pag-ayo mobiya gikan sa ilang dakbayan, padulong ngadto sa usa ka padulngan nga wala silay nahibaloan. Ayha Siya nibiya, si Bahá'u'lláh miadto sa usa ka tanaman sa gawas apan haduol lang sa siyudad, didto nagtukod sa Iyang tolda ug sulod sa napulog-duha ka adlaw gidawat Niya ang agos sa mga bisita nga nagatigom aron masulti ang ilang panamilit. Ang mga sumosunod sa Báb miadto sa maong tanaman uban ang bug-at nga kasingkasing; ang pipila sa kanila mokuyog kang Bahá'u'lláh sa sunod nga yugto sa Iyang paghingilin, bisin tuod daghan ang kinahanglan mabilin ug mahikawan sa haduol nga pakigdait uban Kaniya. Apan wala ginbut-an sa Diyos nga kini nga okasyon mamahimong usa nga masulob-on. Ang mga pultahan sa Iyang walay-kinutobang grasya gipang-ablihan pag-ayo, ug si Bahá'u'lláh mipadayag ngadto sa kanilang anaa sa Iyang palibot nga Siya mao ang gisaad sa Báb—Siya nga ipadayag sa Diyos. Ang kagul-anan mibalhin ngadto sa kalipay nga walay-kinutoban, naibayaw ang ilang mga kasingkasing ug naduslitan ang

ilang mga kalag sa kalayo sa Iyang gugma. Kining yugto nga napulog-duha ka adlaw sa Abril gisaulog karon sa tanang dapit isip ang Piyesta sa Riḍván, ang anibersaryo sa deklarasyon ni Bahá'u'lláh sa Iyang pangkalibotang misyon.

Ang Constantinople mao ang sukaranan sa Imperyong Ottoman. Dinhi usab, sa kapin lamang sa upat ka bulan, ang dakong kaalam ni Bahá'u'lláh ug Iyang makadani nga pagkatawo nagsugod sa pagdani sa nagkadaghang tawo. “Kinahanglan nga siya dili modugay pa ngari sa Constantinople,” maoy bagulbol sa mga panatikong klero nga Muslim, silang nagsulsol sa mga awtoridad nga hingilin pa Siya ngadto sa lungsod sa Adrianople. Sa Adrianople, diin Siya nagpabilin sa sulod sa upat ug tunga ka tuig, si Bahá'u'lláh misulat og mga Tabla alang sa mga hari ug mga nagmamando sa kalibotan, ug sa maong mga Tabla Iyang gitawag sila nga isalikway ang mga pamaagi sa pagpanglupig ug ihalad ang ilang mga kaugalingon ngadto sa kaayohan sa ilang katawhan. Ang Iyang mga kaaway nakahunahuna og labing mapintas pa nga silot. Siya ug Iyang pamilya pagahingilin ngadto sa ‘Akká, nga nianang panahon mao ang labing gihadlokang bilangoan nga kolonya sa tibuok imperyo. “Siguradong mamatay na Siya dinha sa dili lalim nga kahimtang sulod nianang dakbayan nga bilangoan,” maoy gihunahuna nilang mahuyang mag-isip nga mga tawo nga naghanderaw nga ilang mapugngan ang plano nga ang Diyos mismo ang nagpasiugda.

Ang mga kalisod nga giantos ni Bahá'u'lláh sa ‘Akká labihan ka daghan nga dili na mahimong maisaysay ang tanan. Siya nagkulang sa mga butang nga makahatag Kaniya og kahupayan, ug Siya’y napalibotan sa mga kaaway adlaw ug gabii. Apan hinayhinay ang kahimtang sa pagkabilango nausab. Ang mga lumolupyo sa ‘Akká ug ang kagamhanan niini nakombinsi sa kawalay-sala sa gamayng pundok sa mga Bahá'í nga napahingilin sa ilang siyudad. Ug usab nahitabo nga ang mga tawo nadani sa kaalam ug gugma niining dili-ordinaryong Tawo, bisan pa ang kadaghanan wala pa gayod makasabot sa Iyang dakong kabutangan. Pagkahuman sa siyam ka tuig, ang mga ganghaan sa dakbayan nga bilangoan naablihan alang kang Bahá'u'lláh ug sa Iyang mga sumosunod. Ang Iyang hinigugmang Anak nga si ‘Abdu'l-Bahá nakakuha og maligdong nga lugar alang sa Iyang Amahan aron makapuyo Siya gawas sa mga paril sa maong siyudad, ug sa kataposan nabuhat Niya ang pag-abang sa usa ka balay sa kabaryohan ug dinhi nagugol ni Bahá'u'lláh ang nahabiling napulog-tulo ka tuig sa Iyang kinabuhi sa hustong kahusay ug kalinaw. Nahibaloan nato karon kini nga balay mao ang Mansiyon sa Bahjí, ug dinhi Siya mipanaw niadtong Mayo 1892 sa tugatog sa Iyang kamahalan ug himaya.

Gibayaw ni Bahá'u'lláh ang bandera sa malukpanong kalinaw ug panagdait ug gipadayag Niya ang Pulong sa Diyos. Bisan pa naghugpong ang Iyang mga kaaway sa ilang mga kusog batok Kaniya, Siya nagmadaogon isip katumanan sa gisaad sa Diyos Kaniya sa higayong Siya gikadenahan didto sa mangitngit nga bilangoan sa Ṭíhrán. Sulod sa panahon sa Iyang kaugalingong kinabuhi, ang Iyang Mensahe nakahatag og bag-ong kinabuhi sa liboan ka tawo. Ug karon, ang Iyang mga panudlo nagpadayon pagkuyanap sa tibuok kalibotan. Walay makapugong Kaniya gikan sa pagkab-ot sa Iyang kataposang tumong, ang paghiusa sa katawhan diha sa usa ka pangkalibotang kawasa, diha sa usa ka komun nga Pagtuo.

Ang ibabaw nga pagsaysay mahitungod sa kinabuhi ni Bahá'u'lláh maingon nga taas kumpara sa uban. Sa dili pa mosaylo ngadto sa mga pagbansay sa ubos, kinahanglan nimong basahon ang matag parapo uban sa imong grupo ug human mangutana kamo sa usag-usa hangtod masabtan ninyo pag-ayo ang unod niini ug inyo kining masaysay uban ang kasayon. Ang mosunod nga mapa mogiya kanimo sa paghinumdom sa giagian ni Bahá'u'lláh sa Iyang paghingilin ug aron mabalik sa hunahuna ang mga nahitabo sa mga dapit nga giagian.

1. Imong makita nga makatabang ang pagsulat sa giandam nga espasyo sa ubos ang sunodsunod nga mga nahitabo sa kinabuhi ni Bahá'u'lláh base sa ibabaw nga pagsaysay.

---

2. Diha sa usang paghisgot sa tema kalabot sa kinabuhi ni Bahá'u'lláh, adunay pipila ka mga konsepto nga kinahanglan mahatagan og kabug-aton, dili lamang ang pagsubay sa sunodsunod nga mga panghitabo. Usa sa mahinungdanong hunahunaon mao ang Iyang giantos nga mga kasakit alang-alang sa Iyang paghigugma sa sangkatawhan, ug ang mga kahibulungang kadaogan nga nakab-ot sa Iyang Pagtuo diha sa atubangan sa mga mibatok niini. Togoti kining mga pulong masilsil sa atong mga kaisipan ug kasingkasing:

“Ang Karaang Katahom mitugot nga mahiktan og mga kadena nga ang katawhan malingkawas sa iyang pagkaulipon, ug mitugot nga mamahimong usang binilanggo sulod niining labing malig-ong Kuta nga ang tibuok kalibotan makaabot sa matuod nga kagawasan. Gimititi Niya hangtod sa lawog ang kopa sa kasub-anan, nga ang tanang katawhan sa kalibotan makaabot sa malungtarong kamaya, ug mapuno sa kalipay. Kini mao ang kaluoy sa inyong Ginoo, ang Mapuanguron, ang Labawng Maluluy-on. Gidawat Namo nga mapakaulawan, O mga tumotuo sa Kahiusahan sa Diyos, nga kamo mahimong dalayegon, ug mitugot nga malikosan og nagkadaiyang kasakitan, nga kamo mouswag ug molambo. Siya nga miabot aron bag-ohon sa tibuok kalibotan, tan-awa, giunsa nila nga nakigtandi sa Diyos pagpugos nga Siya mopuyo diha sa labing mamingaw nga siyudad!”¹⁰

3. Kon maghisgot kita mahitungod sa mga pag-antos ni Bahá'u'lláh, kinahanglan mag-amping nga dili mapresenta Siya isip walay-mahimo nga biktima sa Iyang mga kaaway. Siya andam modawat nga makadinahan aron ang katawhan mahimong gawasnon. Ang istorya sa Iyang kanabuhi, bisan pa puno kini sa mga asoy sa dakong pag-antos, anaa sa iyang kinauyokan ang usa ka kadaogan. Sa tabang sa tutor sa imong grupo, makaandam ka ba ug mubo nga pakigpulong bahin sa mga pag-antos ug kadaogan ni Bahá'u'lláh segun sa imong kasamtangang kahibalo sa Iyang kinabuhi? Ang mga pangutana sa ubos mamahimong makatabang kanimo.

a. Nganong gitugutan ni Bahá'u'lláh nga Siya makadenahan? _____

---

b. Nganong gidawat man ni Bahá'u'lláh nga mabilanggo? _____

- c. Nganong giinom ni Bahá'u'lláh ang kopa sa kasub-anan? _____
_____
- d. Nganong gidawat ni Bahá'u'lláh nga mapakaulawan? _____
_____
- e. Nganong giantos si Bahá'u'lláh ang daghang kasakitan? _____
_____
- f. Gidawat ba ni Bahá'u'lláh ang pag-antos tungod kay wala Siya'y gahom nga malikayan kini? _____
_____
- g. Kon si Bahá'u'lláh dili maingon nga walay gahom sa atubangan sa Iyang mga kaaway, ngano man Iyang gidawat ang pag-antos? _____
_____

BAHIN 7

Malipayon ang ikaduhang pagduaw ni Alejandra ngadto sa panimalay sa mga Sanchez sama sa nahaunang pagduaw. Sa una pa lamang si Mr. ug Mrs. Sanchez aduna nay gamay nga nahibaloan mahitungod sa kinabuhi ni Bahá'u'lláh, apan sila nalipay nga nadugangan kini gikan sa gisaysay ni Alejandra, ug tataw nga sila natandog sa mga kasakit ni Bahá'u'lláh. “Maorag,” ingon ni Mrs. Sanchez isip bunga sa iyang paghinuktok, “nga ang mga Tigpadayag sa Diyos sa kanunay nag-antos sa mga kamot niadtong nangandoy nga mahimong lider ug makaangkon og yutan-ong gahom.” Si Alejandra nihukom nga angayan ang pagpaambit ngadto sa kanila sa kinutlo nga iyang nasaulong kinutlo—nga inyo usab nahibaloan gumikan sa inyong pagtuon sa niaging bahin—diin si Bahá'u'lláh nagbungat sa mga kasakitan nga Iyang giagwanta alang sa kaayohan sa katawhan, nga kita unta makalingkawas sa pagpanglupig ug makab-ot ang malungtarong kalipay. Ang tulo ka maghigala nakabati og tumang kalagsik tungod sa ilang gihisgotan nianang adlaw..

Sa Iyang pagpamalandong bahin sa sunod niyang pagduaw, wala magdugay si Alejandra sa paghukom nga ang temang natural nga paghisgotan mao ang estasyon ni ‘Abdu'l-Bahá. Ug kini nga mga punto ang iyang siguradohong malangkob sa ilang paghisgotan:

Ang kinamaguwangang Anak ni Bahá'u'lláh, si ‘Abdu'l-Bahá maoy usang nag-inusara nga tawo sa kasaysayan sa katawhan, ug wala na kitay makitang ingon Kaniya bisan asa sa milabay nga mga relihiyon. Samtang bata pa siya Iya nang nailhan ang balaang estasyon sa Iyang Amahan ug nakaambit sa Iyang pagkahingilin ug mga pag-antos. Ubos sa Iyang pag-amoma ug panalipod gibilin ni Bahá'u'lláh, human sa Iyang pagpanaw, ang komunidad nga Bahá'í. Bisan kanus-a dili nato lubos nga matamod ang kadak-on sa grasya nga gitagana ni Bahá'u'lláh ngadto sa katawhan pinaagi sa Iyang paghatag kanato dili lamang sa Iyang labing halangdong Pagpahayag apan usab sa Iyang Anak, Kansang kahibalo ug kaalam, Siya nag ingon, ang kalibotan mamahimong magiyahan ug madan-agan.

Kon atong matun-an ang kinabuhi ug mga pulong ni ‘Abdu’l-Bahá, madugangan ang atong pagsabot mahitungod sa talagsaong estasyon nga Iyang giokupar niining Dispensasyon. Anaay tulo ka mga aspeto niining estasyon nga kinahanglan natong hinumdomon.

Una, si ‘Abdu’l-Bahá mao ang Sentro sa Kasabotan ni Bahá’u’lláh. Si Bahá’u’lláh naghimog kasabotan uban sa Iyang mga sumosunod diin sila gitawag nga ipunting ang ilang kasingkasing ngadto sa maong sentro ug magpabiling lubos nga maunongon niini. Sa Iyang Kataposang Tugon ug Pulong, si ‘Abdu’l-Bahá nag-ingon nga si Shoghi Effendi ang Guardian sa Pagtuo, nga mao ang sentro kang kinsa ang tanan kinahanglan molingi human sa Iyang pagpanaw. Karon nga adlaw, kini nga sentro mao ang Universal House of Justice, nga gitukod uyon sa matino nga kamandoan ni Bahá’u’lláh ug sa tin-aw nga mga panudlo nga gihatag ni ‘Abdu’l-Bahá ug sa Guardian. Ang gahom sa Kasabotan mao ang nagkupot sa Bahá’í nga komunidad nga naghiusa ug maoy naghatag kaniya og panalipod batok sa pagkabahin ug pagkabungkag.

Ikaduha, si ‘Abdu’l-Bahá mao ang dili-masayop nga Tighubad sa mga pulong ni Bahá’u’lláh. Halapad kaayo ang Pinadayag ni Bahá’u’lláh, labaw ka lawom ang mga kahulogan nga gitipigan isip balaan diha sa Iyang mga pulong, nga Iyang naisip ang pagbilin og usang tighubad, Usa Kinsa Siya mismo ang modasig. Sa ingon, sa mosunod nga henerasyon, ang katawhan mamahimong makasabot sa mga ginatudlo ni Bahá’u’lláh pinaagi sa pagtuon sa mga hinubad ni ‘Abdu’l-Bahá sa Iyang daghang Tabla ug diha sa napamatud-ang mga nasulat sa Iyang mga pakigpulong. Ang Guardian mao ang tagahubad sa mga panudlo ni Bahá’u’lláh human ni ‘Abdu’l-Bahá; uban kaniya ang buluhatong paghubad natiwas na, ug wala nay bisan kinsa ang adunay awtoridad aron sa paghubad sa mga pulong ni Bahá’u’lláh alang sa nahibilin nga panahon sa Iyang Dispensasyon.

Sa nanglabayng panahon, ang matag relihiyon nakasinati og pagkabahinbahin mahitungod sa nagkalainlaing pagsabot sa mga balasahon gikan sa Sagradong mga Kasulatan. Apan niining Dispensasyon, kon adunay dili sigurado mahitungod sa mga buot ipasabot sa usang pahayag ni Bahá’u’lláh, ang matag usa mobaling ngadto sa pagpasabot ni ‘Abdu’l-Bahá ug sa Guardian. Kon anaay walay-kasigurohan ang mahabilin, ang usa makabaling ngadto sa Universal House of Justice aron makakuha og dugang katin-awan. Busa, walay lugar nga mahabilin alang sa panagbangi kabahin sa kahulogan sa mga pagtulon-an, ug ang kahiusahan sa Pagtuo mapanalipdan.

Ikatulo, si ‘Abdu’l-Bahá mao ang hingpit nga Ehemplo sa mga panudlo sa Iyang Amahan. Bisan kita dili gayod makapaglaom nga makaabot sa maong ang-ang sa kahingpitan, kanunay gihapon natong tan-awon Siya ug maningkamot sa pagsunod sa Iyang ehemplo. Kon kita mobasa sa mga Kasulatan mahitungod sa gugma, mobaling kita ngadto kay ‘Abdu’l-Bahá ug atong makita ang pinakauiyok sa gugma ug kaluoy. Kon kita mobasa mahitungod sa kaputli, hustisya, katarongan, kalipay ug kamanggihatagon, molingi kita ngadto Kaniya ug hunahunaon ang Iyang kinabuhi, ug sa niining paagi atong makita kon giunsa Niya ang pagpadayag kini nga mga kinaiya ngadto sa pinakataas nga kahingpitan.

Ang timaan sa kinabuhi ni ‘Abdu’l-Bahá mao, siyempre, ang Iyang pag-alagad. Ang ngalan nga ‘Abdu’l-Bahá nangahulogan og “ang alagad sa Himaya”, ug kini mao ang titulo nga Iyang nagustohan tali sa tanang uban Niyang mga hiyas. Ang mosunod nga

mga pulong ni ‘Abdu’l-Bahá mao ang pagbutyag sa Iyang madasigong tinguha nga makapag-alagad:

“Ang akong ngalan si ‘Abdu’l-Bahá, ang akong titulo ‘Abdu’l-Bahá, ang akong kamatuoran ‘Abdu’l-Bahá, ang akong pagdalayeg ‘Abdu’l-Bahá. Ang pagsunod sa Balaang Kahingpitan mao ang akong mahimayaon ug masilak nga dayandayan, ug ang pag-alagad sa tibuok banay sa katawhan mao ang akong dumalayong tinuohan...Walay ngalan, walay titulo, walay hisgot, walay pagdalayeg ang alang kanako, hangtod sa kahangtoran, gawas sa ‘Abdu’l-Bahá. Kini ang akong gitinguha. Kini ang akong labing dako nga pangandoy. Kini ang akong dumalayong kinabuhi. Kini ang akong walay-kamatayong himaya.”¹¹

Klaro nga ang plano ni Alejandra sa pagpaambit kauban ang mga Sanchez sa iyang sunod nga pagduaw walay lain kon dili ang paghatag og pasiuna kabahin sa usang nag-inusara nga Tawo; ang ilang pag-ila ug pagdayeg sa estasyon nga giokupar ni ‘Abdu’l-Bahá niining Dispensasyon magpadayon sa pagtubo sa mga katuigang moabot. Sa imong kaugalingong kinabuhi, samtang ikaw naglakaw sa dalan sa pag-alagad, moabot kanimo ang daghang higayon sa paghinumdom sa Iyang ehemplo ug sa pagpamalandong sa Iyang mga pulong. Sa milabayng yunit, imong natun-an pag-ayo ang uban Niyang mga pulong, ug ikaw gidasig sa pagtuon sa pagbutyag sa samang paagi nga Iyang nahimo sa mga ideya nga nahan-ay diha sa Iyang mga Tabla ug mga pampublikong pakigpulong. Sa karon, sa paghugpong sa imong nasabtan na mahitungod sa Iyang estasyon, gikinahanglan ikaw mokonsulta uban ang mga miyembro sa imong grupo sa mga nag-una nga mga punto nga nahisgotan sa ibabaw ug pagbansay sa paglitok og maayo sa ilaha. Ang pagpamalandong sa gikutlo mamahimong makapadasig kanimo sa imong mga pagpaninguha nga makasulong sa dalan sa pag-alagad.

BAHIN 8

Usa ka pangutana nga anaa sa hunahuna ni Alejandra sukad sa pagsugod sa iyang pagduaw kanila Mr. ug Mrs. Sanchez mao ang unsa ang mga temang pagahisgotan nga makatabang pag-ayo aron sila mahimong kumpirmado ug mga madasigong protagonista sa prosesong pagtukod og komunidad diha sa kasilinganan. Sa unang bahin, anaa’y mga tema sama sa pag-ampo, ang pagkawalay-kamatayon sa kalag, ang pagkakanunayon diha sa gugma sa Diyos nga iyang gilaoman nga hisgotan uban kanila, tungod kay ang mga gitukoran sa ilang espirituhanong kinabuhi kinahanglan maipadayon sa pagpalig-on. Sa laing bahin, importante sa kanila nga makaangkon og usang panan-aw sa matang sa komunidad nga karon hinayhinayng gipalambo ug masayod nga sila makabuhay og bililhong mga kontribusyon alang sa katumanan niini. Niadtong ilang kukabildo uban sila Mr. ug Mrs. Sanchez mahitungod sa estasyon ni ‘Abdu’l-Bahá, si Alejandra sa hinayhinay nakaamgo kon unsa ang tema sa sunod niyang pagbisita. “Aduna silay matin-aw nga panabot mahitungod sa tumong sa Pagtuo nga mao ang paghiusa sa katawhan,” siya naghunahuna. “Kon mao kini, ang tema nga angay tingali nga suhiron karon mao ang kon unsaon pagtukod ug pagpadayon sa usa ka nahiusang komunidad.”

Nagsugod si Alejandra sa iyang ikaupat nga pagduaw pinaagi sa paghulagway sa mga kalihokan nga sa karon gipangbuhat sa gamay nga grupo sa mga higala diha sa kasilinganan. “Samtang kita nagkadaghan,” iyang gipatin-aw, “ang dakong mahagitong responsibilidad nga atong gipas-an mao nga kita magpadayong naghiusa sa atong mga pulong, sa atong

gipanghunahuna, ug sa atong mga buhat. Busa, kon kamo mouyon, atong suhiron karon ang tema sa panaghiusa.”

« Akong makita kon unsa ka mahinungdanon ang kahiusahan ngadto sa pagpalambo sa atong komunidad,” tubag ni Mrs. Sanchez.

“Ug kon isipon ang tanan ang mensahe ni Bahá’u’lláh sa kahiusahan ang unang nakadani sa among mga kasingkasing ngadto sa Iyang mga pagtulon-an,” nag-ingon si Mr. Sanchez.

“Nakapili ako og pipila sa mga ideya ug nakakaplag og kinutlo alang sa matag usa sa mga ideya,” ang sulti ni Alejandra. “Kon mosugot kamo, atong suhiron ang matag usa niini ug paghisgotan sila.”

Sa ubos mao ang listahan sa mga ideya ni Alejandra:

- Aron ang atong komunidad mahimong matuod nga naghiusa, ang matag usa kanato kinahanglan molikay sa panag-away ug panagbingkil. Si Bahá’u’lláh nag-ingon:

“Walay lain, niining Adlawa, ang makahatag og mas dakong kadaot niini nga Kawsa kon dili ang pakigsumpaki ug panag-away, pakigbatok, panagbungolay ug dili-pagtinabangay tali sa mga hinigugma sa Diyos. Likayi sila pinaagi sa gahom sa Diyos ug sa Iyang mamandoong pagtabang, ug panglimbasog kamo sa pagdugtong sa mga kasingkasing sa katawhan, diha sa Iyang Ngalan, ang Tighiusa, ang Nahibalo sa Tanan, ang Labawng Maalam.”¹²

- Kinahanglan aduna kitay gugma alang sa matag-usa diha sa komunidad, ang gugma nga nagsalamin sa atong gugma sa Diyos. Si ‘Abdu’l-Bahá nag-ingon:

“Maghiusa kamo sa hingpit. Dili masuko sa usag-usa....Higugmaa ang mga linalang tungod sa Diyos lamang ug dili tungod kanila. Dili kamo mahimong masuko o mawad-an og pailob kon nahigugma kamo kanila alang sa Diyos lamang. Ang katawhan dili perpekto. Aduna gayoy mga kakulangan ang matag usa ka tawo, ug mamahimo kamong masub-anon kon tan-awon ninyo ang katawhan sa ilang kaugalingon. Apan kon tan-awon ninyo ang Diyos, mohigugma kamo kanila, ug maluoy kanila, tungod nga ang kalibotan sa Diyos mao ang kalibotan sa kahingpitan ug bug-os nga kaluoy.”¹³

- Kon adunay motunga nga tensiyon sa atong taliwala, tungod sa anaa na kita’y gugma sa usag-usa, kinahanglan kita dayon mohinumdom niining tambag ni ‘Abdu’l-Bahá:

“Gisugo ko kamo nga ang matag-usa kaninyo mopunting sa mga tinguha sa inyong kasingkasing diha sa gugma ug kahiusahan. Kon ang hunahuna sa kagubot moabot, asdanga kini sa mas makusganong hunahuna sa kalinaw. Ang hunahuna sa kayugot gikinahanglang gun-obon sa mas gamhanang hunahuna sa gugma. Ang mga hunahuna sa kagubot makaguba sa tanang kahusayan, kaayohan, kalinaw ug katagbawan.

“Ang mga hunahuna sa gugma makatabang sa panag-igsoonay, kalinaw, panaghigalaay, ug kalipay.”¹⁴

- Ug kon ato nang nahimo ang tanang paningkamot aron sa mapugngan sila, atong makitan ang atong mga pagbati modaog kanato ug ang atong kaugalingon nakipag-away sa uban, kinahanglan kita mohinudom niining mga pulong ni Bahá'u'lláh:

“Kon adunay kalahian tali kaninyo, tan-awa Ako nga nagbarog atubangan sa inyong nawong, ug hikalimti ang mga kasaypanan sa usag-usa alang sa Akong ngalan ug isip handumanan sa inyong gugma sa Akong dayag ug masilak mga Kawsa.”¹⁵

- Ang espirituhanong disiplina diin kita dili molantaw sa mga kasaypanan sa uban, motutok lamang sa ilang mga dalayegong kinaiya, ug lubosang molikay gikan sa pagpanglibak mao ang labaw ka epektebong pamaagi batok sa pagkabungkag sa komunidad. Ang pagbuntog sa hilig molibak mas sayon buhaton kon kita adunay gugma sa usag-usa. Atong hinumdoman nga kasagaran dili nato lantawon ang kasaypanan niadtong atong hinigugma ug dili usab malisdan motabon sa atong mata sa mga kasal-anan nila. Si ‘Abdu’l-Bahá nag-ingon:

“Ang may kakulangan nga mata makakita sa mga kakulangan. Ang mata nga motabon sa mga kasaypanan motan-aw ngadto sa Magbubuhat sa mga kalag. Siya naglalang kanila, nagtudlo kanila ug nagtuga kanila, naghatag kanila ug kinaadman ug kinabuhi, panan-aw ug pangdungog; busa, sila mga timailhan sa Iyang kahalangdon. Gikinahanglan nga kamo mohigugma ug maluoy ngadto sa tanan, moatiman sa kabos, manalipod sa huyang, moalim sa masakiton, motudlo ug moagak sa mga walay alamag.”¹⁶

Si Bahá'u'lláh nag-awhag kanato:

“O Kauban sa Akong Trono! Pamatia ayaw ang daotan, tan-awa ayaw ang daotan, pakaulawi ayaw ang imong kaugalingon, ayaw pagbakho ug paghilak. Pagsulti ayaw og daotan, nga dili kini nimo hidunggan diha sa imong kaugalingon, ug padak-a ayaw ang mga kasaypanan sa uban nga ang imong mga kasaypanan dili mapadako; ug tinguhaa ayaw ang kaulawanan sa uban, nga ang imong kaulawanan dili mapakita. Puy-i ang mga adlaw sa imong kinabuhi, nga mas mubo pa sa kilab sa panahon, inubanan sa imong pangisip nga walay buling, ang imong kasingkasing nga putli, ang imong hunahuna limpiyo, ug ang imong kinaiyahan balaan, nga, bulag ug adunay katagbawan, ikaw mobiya niining madunot nga lawas, ug mobalik ngadto sa katingalahang paraiso ug mopuyo diha sa dumalayong gingharian hangtod sa kahangtoran.”¹⁷

Ug gisulti Niya kanato:

“O mga Langyaw! Ang dila gilalang Ko alang sa paghisgot Kanako, bulingi kini ayaw sa pagpanaot. Kon ang kalayo sa kaugalingon mobuntog kaninyo, hinumdomi ang inyong mga kasaypanan ug dili ang mga kasaypanan sa Akong mga binuhat, tungod nga ang matag-usa kaninyo nakahibalo sa iyang kaugalingon labaw sa pagkahibalo niya sa uban.”¹⁸

- Ang kahiusahan dili lamang ang pagkawalay-away ug kasumpakian, ug ang gugma dili mapakita pinaagi lamang sa paglitok sa niining pulong. Makaingon lamang kita nga atong panaghiusa tinuod kon ang atong gugma sa usag-usa kanato mahubad ngadto sa

pag-alagad sa komunidad ug kon ang atong mga kalihokan gidumala sa usang espiritu sa pagbinuligay ug binayloay og tabang. Si ‘Abdu’l-Bahá nag-awhag kanato:

“Hunong ayaw, bisan sa makadali, ug pangita ayaw og kaharuhay bisan unsa ka diyotay; hinunoa panglimbasog sa imong kasingkasing ug kalag nga kamo makahimo og maunongong pag-alagad sa bisan usa sa mga higala ug modala og kalipay ug kamaya bisan sa usa ka masanag nga kasingkasing. Kini mao ang matuod nga gasa, ug tungod niini ang agtang ni ‘Abdu’l-Bahá nalamdagan. Sa maong paninguha, himoa ang imong kaugalingon nga Akong kuyog ug kauban.”¹⁹

Ug Siya nag-ingon:

“Ang labawng gikinahanglan sa katawhan mao ang pagtinabangay ug pagbinuligay. Kon mas mapalig-on ang hikot sa panagdait ug kahiusahan sa katawhan, mas mapakusog ang gahom sa kaayohan ug kalamposan sa tanang matang sa kalihokan sa katawhan.”²⁰

- Ang labaw ka mahinungdanong yawi sa usa ka malampusong aksiyon sa komunidad mao ang madayganon ug mahigugmaong pagkonsultahanay sa tanang butang. Pinaagi sa konsultasyon, ang nagkalainlaing panlantaw sa usang hisgotanan maghiusa, ug atong makaplagaan ang talamdan nga kinahanglan atong sundon sa atong kahugpongang mga aksiyon. Pinaagi sa konsultasyon, atong makab-ot ang kahiusahan sa hunahuna, ug uban sa atong nahiusang panghunahuna ug panlantaw, kita mohimo og mga epektibong plano alang sa kauswagan sa atong komunidad. Si ‘Abdu’l-Bahá nag-ingon kalabot sa mga nagkokonsulta:

“Ang labing unang kinahanglanon nila nga magkonsultahanay mao ang pagkalimpiyo sa katuyoan, kasilak sa espiritu, pagkabulag sa tanan gawas sa Diyos, pagkabihag sa Iyang Diyosnong Kahumot, pagkamapaubsanon ug ang dili-pagpataas tali sa Iyang mga hinigugma, pailob ug hataas nga pag-antos diha sa mga kalisdanan ug pag-alagad diha sa Iyang halangdong Bakanan. Kon sila mabination nga mabuligan nga makaangkon niini nga mga hiyas, kadaogan gikan sa dili-makita nga Gingharian sa Bahá ang mapakunsad nganha kanila.”²¹

- Ang kahiusahan sa hunahuna dili pa hingpit kon kini wala pa nahubad ngadto sa kahiusahan sa buhat. Ang paglihok sa kahiusahan dili nagpasabot nga kita tanan mobuhat sa samang butang. Hinunoa, sa nahiusa nga buhat ang nakalainlaing talento sa mga miyembro sa komunidad ang gamiton sa labing bug-os. Ang atong gahom modako, ug bisan kon ang ihap sa atong mga miyembro gamay pa, kita makahimo sa niadtong bisan ang labawng dagko ug magamhanang organisasyon sa kalibotan dili makahimo sa pagkab-ot. Si ‘Abdu’l-Bahá nag-ingon:

“Kon ang mga balaang kalag, nga nagkuha og kusog gikan sa langit, mobarog nga inubanan sa mga hiyas sa espiritu, ug molakaw nga dungan, linya ngadto sa linya, ang matag usa niini nga mga kalag masusama sa usa ka libo, ug ang nagaulbong balod sa nianang makusganong dagat mamahimong susama sa mga batalyon sa Pundok sa kahitas-an.”²²

Paghuman sa imong maayong pagbasa sa anaa sa ibabaw ug napaghisgotan ang matag-usa sa mga punto sa unod nila kauban ang mga sumasalmot sa imong grupo, gustohon ninyo

karon magtinabangay sa pagbansay sa pagpresenta sa tema sama sa inyong nabuhat sa minglabay nga tulong tema. Imong makita nga ang mga pamansay sa ubos makatabang sa imong mga paningkamot.

1. Kompletoha ang mga mosunod nga mga hugpulong:
  - a. Walay lain, niining Adlaw, ang makahatag og mas dakong kadaot niini nga Kawsa kon dili ang _____ ug panag-away, pakigbatok, panagbungolay ug dili-pagtinabangay tali sa mga hinigugma sa Diyos.
  - b. Walay lain, niining Adlaw, ang makahatag og mas dakong kadaot niini nga Kawsa kon dili ang pakigsumpaki ug _____, pakigbatok, panagbungolay ug dili-pagtinabangay tali sa mga hinigugma sa Diyos.
  - c. _____ niining Adlaw, ang makahatag ug mas dakong kadaot niini nga Kawsa kon dili ang pakigsumpaki ug panag-away, pakigbatok, panagbungolay ug dili-pagtinabangay tali sa mga hinigugma sa Diyos.
  - d. Walay lain, niining Adlaw, ang makahatag og mas dakong kadaot niini nga Kawsa kon dili ang pakigsumpaki ug panag-away, pakigbatok _____, ug dili-pagtinabangay tali sa mga hinigugma sa Diyos.
  - e. Walay lain, niining Adlaw, ang makahatag og mas dakong kadaot niini nga Kawsa kon dili ang pakigsumpaki ug panag-away, _____, panagbungolay ug dili-pagtinabangay tali sa mga hinigugma sa Diyos.
  - f. Walay lain, niining Adlaw, ang makahatag og mas dakong kadaot niini nga Kawsa kon dili ang pakigsumpaki ug panag-away, pakigbatok, _____ ug dili-pagtinabangay tali sa mga hinigugma sa Diyos.
  - g. Walay lain, niining Adlaw, ang makahatag og mas dakong kadaot niini nga _____ kon dili ang pakigsumpaki ug panag-away, pakigbatok, panagbungolay ug dili-pagtinabangay tali sa mga hinigugma sa Diyos.
2. Sa ikaduhang kinutlo, si ‘Abdu’l-Bahá nag-ingon kanato:
  - a. Kita kinahanglan mabuhi sa _____ .
  - b. Kita kinahanglan dili _____ .
  - c. Kita kinahanglan mohigugma sa tanang katawhan tungod sa _____ ug dili sa ilang kaugalingon.

- d. Dili kita mamahimong _____ o _____ kon kita mohigugma sa katawhan alang sa _____ .
- e. Ang katawhan dili _____ .
- f. Sa kanunay kita mamahimong _____ kon kita molantaw sa _____ .
- g. Kon kita mo lantaw sa _____ , kita _____ sa mga tawo ug _____ kanila.

3. Sa ikatulo nga kinutlo, si ‘Abdu’l-Bahá nag-ingon kanato:

- a. Ang matag-usa kanato mopunting sa mga tinguha sa atong kasingkasing diha sa _____ ug _____ .
- b. Kon ang hunahuna sa gubat moabot, asdanga kini sa _____ .
- c. Ang hunahuna sa kayugot gikinahanglang gun-obon sa _____ .
- d. Ang mga hunahuna sa kagubot makaguba sa tanang _____ , _____ , _____ ug _____ .
- e. Ang mga hunahuna sa gugma makatabang sa _____ , _____ , _____ , ug _____ .

4. Unsa ang imong kinahanglan buhaton kon mga kasungian motungha tali kanimo ug sa uban diha sa komunidad? _____

_____

_____

_____

5. Ipagsaysay ang espirituhanong disiplina nga makatabang kanimo sa pag-ambag ngadto sa kahiusahan sa imong komunidad: _____

_____

_____

_____

6. Hain sa mosunod ang makaambag ngadto sa kahiusahan?

_____ Ang paglantaw sa kakulangan sa uban

- _____ Ang dili paglantaw sa kasaypanan sa uban
- _____ Ang paghatag og komentaryo ngadto sa usang higala mahitungod sa kakulangan sa ubang tawo
- _____ Ang pagpakapin o pagbag-o sa sugilanon aron mogawas nga daotan ang ubang tawo
- _____ Ang paghunahuna sa kasaypanan sa uban

7. Ngano mang sawayon nato ang pila ka mga tawo kon sila makahimo og sayop, apan dili ang uban kon sila makahimo sa samang sayop? _____

---

8. Posible ba nga adunay kahiusahan diha sa sitwasyon diin ang katawhan nagapanglibak mahitungod sa usag-usa? Nganong dili man? _____

---

9. Klaro kaayo nga sayop ang mamakak kabahin sa ubang tawo. Apan okey lang ba ang pagsulti og hinaway nga tabi sa ubang tawo mahitungod sa tinuoray nga nabuhat sa usa ka tawo? _____

---

10. Unsay kalainan tali sa tsismis, pangpanglibak, ug hinaway nga pagsulti kabahin sa uban? _____

---

11. Unsay mga salangpotan ang modangat ngadto sa komunidad tungod sa ginbuhat nga mga tsismis, pangpanglibak, ug hinaway nga mga pulong? _____

---

12. Unsaon nato pagwagtang niining mga batasan gikan sa atong kinabuhi? _____
 _____
 _____
13. Unsay mahitabo kon kita mohisgot mahitungod sa ubang tawo ug atong isipon nga kini sila anaa ra sa atong duol? _____
 _____
 _____
14. Kon kita molibak atubangan sa mga gagmayng bata, unsay epekto niani ngadto kanila?
 _____
 _____
 _____
15. Asa man nagagikan ang hilig magtsismis ug manlibak? _____
 _____
 _____
16. Si Bahá'u'lláh nag-awhag kanato: “Kon ang kalayo sa kaugalingon mobuntog kaninyo, _____ ug _____, tungod nga ang matag-usa kaninyo nakahibalo _____.”
17. Ang gugma dili madayag pinaagi sa mga pulong lamang, Unsa pa ba ang kinahanglan?
 _____
 _____
18. Kalabot sa kahiusahan ug gugma, si ‘Abdu’l-Bahá nagtawag kanato: “_____ ayaw, bisan sa makadali, ug _____ ayaw og _____, bisan unsa ka diyotay; hinunoa _____ sa imong _____ nga kamo makahimo og _____ sa bisan usa sa mga higala ug _____ bisan sa usa ka masanag nga kasingkasing.”

19. Ug dugang pa Siya nagsaysay: “Ang labawng gikinahanglan sa katawhan mao ang _____ ug _____. Kon mas mapalig-on ang hikot sa _____ ug _____ sa katawhan, mas mapakusog ang gahom sa _____ ug _____ sa tanang matang sa kalihokan sa katawhan.”
20. Unsa ang labing mahinungdanong yawi alang sa kalamposan sa komunidad nga kalihokan? _____
_____
21. Si ‘Abdu’l-Bahá nagsulti ngadto sa mga nagkonsulta: “Ang labing unang kinahanglanon nila nga magkonsultahanay mao ang _____, _____, _____, _____, _____ tali sa Iyang mga hinigugma, _____ diha sa mga kalisdanan ug _____ diha sa Iyang halangdong Bakanan. Kon sila mabination nga mabuligan nga makaangkon niini nga mga hiyas, _____ gikan sa dili-makita nga Gingharian sa Bahá ang _____.”
22. Mahitungod sa gahom nga anaa sa naghiusang pagbuhat, si ‘Abdu’l-Bahá nag-ingon kanato: “Kon ang mga balaang kalag, nga nagkuha og _____, mobarog nga inubanan sa _____, ug molakaw _____, linya ngadto sa linya, ang, _____ niini nga mga kalag masusama sa _____, ug ang nagaulbong balod sa nianang makusganong dagat mamahimong susama sa _____ sa _____.”

BAHIN 9

Niadtong ikaupat nga pagduaw niya sa kanila Mr. ug Mrs. Sanchez, si Alejandra nalipay nga iyang nahimamat ang kanilang apo nga si Beatrice, nga niabot aron siya mopuyo sa kanila samtang magtuon sa usang haduol nga high school. Si Beatrice makisayod kaayo sa temang panaghiusa ug mao nga madasigon siyang misalmot sa diskusyon. Sa dihang pahuman na ang ilang hisgot-hisgot, si Mrs. Sanchez nagpagawas og kape ug keyk alang sa tanan. Nakahatag kini og kahigayonan kay Alejandra aron dugang makaila pa niya si Beatrice, ug siya

nakabuhay og usang kasabotan nga sila magkita sa sunod nga adlaw aron maghisgot kabahin sa mga paningkamot sa pagtukod og komunidad diha sa kasilinganan. “Tingali magustohan niya motuon sa main sequence sa mga kurso,” naghunahuna si Alejandra sa iyang kaugalingon. “Ako siyang matabangan sa iyang pagtuon sa nahaunang pipila ka mga libro sa paaging makanunayon. Tingali unya ganahan siya mosugod og usang klase alang sa mga bata o tingali iya akong matabangan sa junior youth group nga karon gitibuok sa niining dapita. Kon mao kini ang mahitabo, sa hinayhinay iyang mahimo ang pag-angkon og dugang pa nga responsibilidad alang sa grupo samtang siya nagpadayon padulong sa Book 5, nga maoy motabang kaniya sa pag-alagad isip usang animator.” Si Alejandra nakatambong na og pipila ka mga panagtigom alang sa mga kabataan diin natutokan ang pipila ka mga hisgotanan, nga nagpadasig sa daghang kabataan nga mosalmot sa proseso sa institute. Naghukom siya karon nga iyang sundon ang samang han-ay sa mga ideya diha sa iyang kukabildo uban ni Beatrice sa sunod nga adlaw. Mao kini ang pagsugod sa mahimong kukabildo:

Kitang tanan ganahan nga makita ang kalibotan nga mahimong mas maayo ang iyang kahintang. Kita nangandoy nga atong makab-ot ang usang kaugmaon anus-a ang kinatibuk-ang kalinaw natukod ug ang pamilya sa tawo nagpuyo nga nagbuligay. Ang maong kaugmaon dili usa ka damgo ug hinuon kini matukod samtang nagkadaghan kanato ang mobuhay sa mga paningkamot sa pagtampo ngadto sa kaayohan sa kalibotan. Sa kinahiladman sa atong kasingkasing ang matag usa kanato adunay tinguha sa pag-alagad sa atong komunidad. Ang atong kinahanglan mao ang pagpalambo sa atong kapasidad sa paghimo sa dili-makaugalingon nga buhat sa pag-alagad alang sa kaayohan sa tanan.

Mahimong hunahunaon nato ang atong pag-alagad ngadto sa katawhan pinaagi sa paghanduraw og usang dalan sa pag-alagad diin kita nag-uban sa paglakaw. Kini nga dalan abri sa tanan. Ang matag-usa kanato nagpili sa pagsulod niini, ug kita mouswag dinhi segun sa katulin sa atong kaugalingong linaktan. Dili kita naglakaw niining dalan nga nag-inusara; kita mag-alagad kauban ang atong mga higala, nagkat-on nga sama-sama ug nag-ubananay ang usag-usa. Matag lakang nga atong himoon makamugna og kalipay ug kasigurohan, ug matag paningkamot nga atong buhaton makadani sa balaanong mga pagtugot.

Nagustohan ni Beatrice ang iyang nadungog, ug, human niining hamubo nga presentasyon ni Alejandra, usang madasigong kukabildo ang nahitabo. Sa dili pa kita magpadayon, atong isipon makariyot mahitungod sa kinaiyahan sa gihisgotan tali sa duha ka bag-ong mga higala. Gihukman ni Alejandra nga mag-istorya og butang nga mahinungdanon aron iyang ma-agda si Beatrice nga mosalmot sa proseso sa institute. Nganong dili paigo ang pag-ingon lamang kang Beatrice nga anaay usang serye nga mga kurso nga gitanyag sa institute ug iyang imbitahon siya nga mosalmot niini?

BAHIN 10

Ang kolukabildo nila ni Alejandra ug Beatrice nagpadayon sa sulod sa duha ka oras. Sa ubos mao ang mga pipila sa mga ideya nga dugang gipaambit ni Alejandra ngadto sa iyang bag-ong higala. Atong nasabtan, siyempre, nga siya kasagaran molikay sa paghimo og hataas ug walay-hunong nga presentasyon. Daghan ang higayon sulod sa duha ka oras ang nagamit ngadto sa panag-uban nga pagsusi sa mga ideya nga gilatud niining mga parapo:

Kita mga batan-on pa, ug aduna kitay kusog ug dakong kadasig. Ang kadaghanan sa mga tawo naghunahuna nga kita walay gibalak-an. Apan ang baliktad ang tinuod; kita nabalaka sa kahimtang sa katawhan ug gusto natong makita ang matuod nga kausaban sa katilingban. Ug gusto usab natong isipon ang mahitungod sa atong kaugalingong kinabuhi—edukasyon, trabaho, mga higala, pamilya. Sa matag tuig samtang kita nagkahingkod, makita nato ang nagkadaghang responsibilidad nga kinahanglan natong pas-anon; dako usab ang gipaabot sa atong mga ginikanan gikan kanato. Usahay kapag akong mahunahunaan ang tanan nakong mga responsibilidad, sama sa nalunod ang akong gibati. Dayon akong mahinumdoman ang usang kinutlo sa kasulatang Bahá'í nga akong nasaulo: “Ang kinabuhi sa tawo adunay panahon sa tingpamulak ug gitugahan kini sa kahibulongang himaya. Ang panahon sa kabatan-on naghulagway pinaagi sa kusog ug kalagsik ug mobarog isip labing piniling panahon sa tawhanong kinabuhi.”

Ang akong gustong ipahibalo unta kanimo mao nga daghang batan-on sa tibuok kalibotan diha sa mga komunidad nga sama sa atong komunidad ang nakaamgo nga ang kusog nga anaa kanila mahimong madirekta pinaagi sa usang dobleng katuyoan: ang pagdumala sa ilang kaugalingong panghunahuna ug espirituhanon nga paglambo ug pag-ambag ngadto sa kausaban sa katilingban. Kining duha ka mga aspeto sa atong katuyoan nagkadugtong. Samtang atong gipalambo ang atong mga kapabilidad, mahimong mas maayo ang atong pag-alagad sa uban, ug sa atong pagtabang sa usag-usa, kita molambo isip mga indibiduwal ug mapakusog ang atong mga hiyas.

Dinhi karon mosulod ang ideya sa usang dalan sa pag-alagad nga ako nang nasulti kanimo. Ang paglakaw niini nga dalan dili usa ka butang nga idugang lamang sa atong kinabuhi; kini nagdala og kahulogan sa tanan natong buhaton. Ang pag-alagad sa komunidad nagtabang kanato ngadto sa mas maayong pagsabot sa katuyoan sa atong edukasyon, sa pagtin-aw sa atong mga hunahuna mahitungod sa umaabot, pagpalambo sa mga hiyas nga gikinahanglan natong itampo ngadto sa kaayohan sa atong mga pamilya. Nakapalig-on kini sa atong pakipaghigalaay. Kini nagapugong kanato aron ang atong mga enerhiya dili matítí sa walay-hinungdang mga paggukod.

Sa paghunahuna mahitungod sa atong espirituhanon ug intelektuwal nga pagpalambo, kinahanglan kita makahibalo sa daghang puwersa nga makapausab kanato. Pipila sa kanila, sama sa puwersa sa kahibalo, sa hustisya, ug sa gugma, nagpalihok kanato ngadto sa tukmang direksiyon, ug kinahanglan kita makat-on sa pagpahiyon sa atong kaugalingon uban kanila. Ang uban, sama sa mga puwersa sa materyalismo ug pagkamakaugalingon, nagbuhat sa kabaliktaran, ug kinahanglan natong suklan sila. Kinahanglan maningkamot kita nga makab-ot ang kahingpitan ug magbaton og hugot nga pagtuo nga ang atong mga paningkamot mapalanginan sa mga balaanong pagtugot.

Ug sa atong paghunahuna mahitungod sa atong mga pag-ambag ngadto sa kausaban sa katilingban—pagsaylo gikan sa usang kalibotan sa panglugos, kakabos, ug pag-antos ngadto sa usang kalibotan sa kalinaw, kauswagan, ug panag-uyonay—kinahanglan isipon pareho ang materyal ug espirituwal nga paglambo. Ang pagpalambo sa materyal alang sa tanan dili makab-ot kon kita walay paglambo sa espirituwal usab. Anus-aking duha magkagunitay og kamot sa ilang pagsulong makab-ot ang kaayohan sa kalibotan. Ako adunay usa pa nga kinutlo nga akong nasaulo: “Ang materyal nga sibilisasyon mahisama sa lampara, samtang ang espirituhanong sibilisasyon nahisama sa kayahag nga anaa sa lampara. Kon ang materyal ug espirituwal nga sibilisasyon magkahiusa, sa ingon maanaa kanato ang kahayag ug ang lampara nga magkauban, ang sangpotanan mamahimong hingpit.”

Samtang kita naglakaw niining dalan sa pag-alagad, matun-an nato ang pagbuhat kauban ang mga grupo sa mga indibidwal, nga mao ang mga kabataan ug mga junior youth, aron matabangan sila sa pag-angkon og kahibalo, kahanas, ug espirituwal nga mga hiyas. Ato usab nga matun-an ang paghatag og pagtagad ngadto sa kahiusahan sa atong mga komunidad. Ang mga indibidwal, pamilya, ug mga organisasyon nga naghandom sa pagtabang sa paglambo sa usang komunidad kinahanglan sila magtinabangay. Kinahanglan sila motukod og managsalo nga panlantaw ug katuyoan ug biyaan nila ang mga pamaagi sa kasumpakian.

Busa, mahinungdanon nga, isip mga batan-on, atong mapalamabo ang mga gawi sa nagkauyunayng pagkauban sa mga lihok. Kinahanglan kita mahimong mga higala: ubanan ang usag-usa sa atong pagahimoon, dawaton ang atong mga pag-ambag, padasigon ug buligan ang usag-usa, molantaw sa mga kusog nga anaa sa matag-usa, mangita ug manghatag og mapuslanong mga sugyot sa usag-usa, ug malipay diha sa mga kalamposan sa matag-usa. Sa atong pagsubay sa dalan sa pag-alagad, kita kinahanglan mobuhat, mamalandong sa atong mga nahimo, magkonsultahay ug magkauban sa pagtuon.

Sulod sa milabay nga mga dekada, ang Bahá'í nga komunidad nakatukod og usang tinuyo nga institusyon alang sa pagtuon diha sa daghang nasod sa kalibotan. Kini nga mga institute, nga mao ang gamiton sa pagtawag kanila, nagtanyag og mga kurso nga mopalig-on sa atong mga kapabilidad sa pag-alagad sa komunidad. Pinaagi sa pagtuon niining mga kurso, atong maangkon ang espirituhanong mga panabot ug praktikal nga mga kahanas nga gikinahanglan nato aron makapadayon nga magkauban diha sa dalan sa pag-alagad. Samtang nag-uswag kita sa mga kurso, ang atong kapasidad sa pagbuhat sa komplikadong pag-alagad motubo. Sa tanang panahon, kita ubanan niadtong adunay mas halapad nga kasinatian, ug sa usang panahon ngadto-ngadto, ubanan usab nato silang mga higala nga gamay pa lamang ang kasinatian kaysa ato. Sukad sa sinugdanan, maingon nato nga kitang tanan mga protagonista sa personal ug katilingbanong kausaban, nga madasigon sa atong pag-akon sa responsibilidad alang sa kaugalingong pagkat-on ug alang sa pag-alagad sa komunidad.

“Aron mahimong usang protagonista” nangahulugan nga siya adunay kabubut-on nga mobuhat uban ang lubosang paghunahuna, motubay sa iyang mga paninguha, ug mokab-ot ug mogamit sa mga kahibalo sa matag lakang. Ang usang protagonista dili lang usa nga tigdawat og mga kaayohan apan usang aktibong tagatampo ngadto sa kauswagan. Aron mahimong usa ka protagonista kinahanglan niyang matun-an ang pagbuhat og mamugnaon ug disiplinadong inisyatiba. Ang mga kurso sa institute

---

BAHIN 12

Ang pagduaw ni Alejandra ngadto sa pamilyang Sanchez nagpadayon sa pipila pa ka mga semana, ug sila nakapaghisgot sa pipila ka mga tema nga natural lang nga mogikan sa ilang mga pagsabotsabot sa kahinungdanon sa pag-ampo—ang kinabuhi sa kalag, ang paglambo sa mga espirituwal nga hiyas, ang pagsunod sa mga balaod ug ordinansa sa Diyos ug ang pagpabilin diha sa Iyang gugma. Sa usa ka higayon, sila usab nagkulokabildo og diyotay mahitungod sa mga institusyon sa Administrative Order, ilabina mahitungod sa mga Local ug National Spiritual Assembly. Dili na nato kinahanglan hunahunaon ang unod nga naglangkob sa matag usa sa sunodsunod nga mga pagduaw. Apan, adunay duha ka mga pangutana nga sagad mogawas tali sa mga sumasalmot diha sa nahan-ay nga mga kulukabildo ingon nianing atong iniisip. Ang una anaay kalabot sa kinaiyahan sa panagtigom nga gimbuhat sa komunidad, ug ang ikaduha anaay kalabot sa pinansiyal nga mga kahinguhaan. Atong hisgotan ang mahitungod sa mga panagtigom, ilabina ang Nineteen Day Feast, niining bahin, ug diha sa sunod atong lantawon ang mga pangutana sa panalapi.

Alang sa kukabildo mahitungod sa tema sa Nineteen Day Feast, ang mosunod nga mga punto mahimong basehanan:

- Diha sa Bahá’í nga komunidad, ang panagtigom mahitabo para sa nagkalainlaing katuyoan—aron sa pag ampo, sa pagtuon, sa pagsaulog sa mga tinuyo nga mga okasyon, aron magkonsulta mahitungod sa komunidad nga mga kalihokan ug pag-alagad sa katilingban, ug aron paghisgotan ang mga plano sa buhat. Si Bahá’u’lláh naghimo sa mosunod nga saad:

“Sa Ngalan sa Akong Kinabuhi ug Akong Kawsa! Palibot diha sa bisan asang pinuy-anan nga ang kahigalaan sa Diyos mosulod, ug diin ang ilang mga tingog mapalanog samtang sila modalayeg ug mohimaya sa Ginoo, mopalibot usab ang mga kalag sa matuod nga mga tumotuo ug ang tanan nga mga piniling anghel.”²³

- Ang pagpaminaw sa mga Pulong sa Diyos diha sa mga panagtigom tali sa mga higala makahatag og kalipay sa mga kasingkasing ug makapalig-on sa bugkos sa kahiusahan. Si Bahá’u’lláh nag-awhag kanato:

“Angayan sa kahigalaan sa bisan asang dapit sila nagpuyo, nga maghugpong diha sa mga tigom, ug diha molitok sa maalam ug maanindot nga sinultihan, ug mobasa sa mga bersikulo sa Diyos; tungod nga ang mga pulong sa Diyos mao ang modagkot sa kalayo sa gugma ug mopasilaab niini.”²⁴

Si ‘Abdu’l-Bahá nagsulat:

“Pagtukod og mga tigom ug ilitok ug ihoni ang mga langitnong Pagtulon-an, nga unta kana nga nasod malamdagan sa kahayag sa kamatuoran, ug kana nga dapit,

tungod sa mga pagtugot sa Espiritu Santo, mamahimong susama sa madanihong paraiso, tungod nga kini nga panahon mao ang siglo sa Labing Mahimayaong Ginoo, ug ang awit sa kahiusahan sa kalibotan sa katawhan mibagting diha sa mga dalunggan sa Sidlakan ug Kasadpan.”²⁵

- Sa tanang Bahá’í nga tigom, ang Nineteen Day Feast angayan hatagan og paghisgot. Ang Bahá’í nga kalendaryo naglangkob og ikanapulog-siyam ka bulan nga adunay napulog-siyam usab ka mga adlaw, ug, sa matag lokalidad, ang mga Bahá’í magtigom kausa sa usa ka bulan para niini nga miting isip pagtuman sa gisugo ni Bahá’u’lláh mismo:

“Sa pagkamatuod, gimando kini kaninyo nga kamo mohalad og feast, makausa sa usa ka bulan bisan tubig lamang ang inyong idalit; tungod nga buot sa Diyos nga mobugkos sa mga kasingkasing, pinaagi sa yutan-on ug langitnon nga mga pamaagi.”²⁶

- Ang Nineteen Day Feast naglangkob og tulo ka bahin. Ang una mao ang debosyonal nga bahin, anus-a mga pag-ampo ilitok ug ang pahayag gikan sa Sagradong Kasulatan pagabasahon. Ang ikaduha mao ang administratibo nga bahin, diin mahitabo ang konsultasyon sa mga kalihokan sa komunidad. Ang ikatulo mao ang makidaitong bahin.
- Makakuha kita og gamay nga pagsabot mahitungod sa kamahinungdanon sa debosyonal nga bahin sa Nineteen Day Feast gikan sa mosunod nga mga pulong ni ‘Abdu’l-Bahá:

“O kamong mga maunongong alagad sa Karaang Katahom! Sa matag liyok sa kapanahonan ug yugto, ang feast gipili ug gimahal, ug ang pag-andam og lamesa alang sa mga hinigugma sa Diyos giisip nga usa ka dalayegon nga buhat. Kini labing matuod gihapon hangtod karon, niining panahon nga dili-matandi, niining labing mahatagong panahon, kini dalayegon kaayo, tungod nga kini nahilakip sa mga tigom nga gihimo alang sa pagsimba ug paghimaya sa Diyos. Dinhi ang mga balaang bersikulo, ang mga langitnong garay ug pagdalayeg ang ihoni, ug ang mga kasingkasing mapadasig, ug madala palayo sa iyang kaugalingon.”²⁷

- Sa panahon sa administratibo nga bahin sa Feast, ang nagtigom nga mga higala maminaw sa mga pamalita kabahin sa mga kalihokan sa duol ug layo nga mga Bahá’í nga komunidad, magkonsulta sa mga kalihokan sa Pagtuo sa ilang kaugalingong komunidad ug sa ilang pagtampo alang sa kaayohan sa katilingban, mahimo silang masinati sa giya nga nadawat gikan sa Universal House of Justice, mamalandong sa kalamboan sa ilang mga plano, ug magtanyag og mga sugyot ngadto sa mga institusyon sa Pagtuo. Ang konsultasyon diha sa Nineteen Day Feast labaw ka mahinungdanon, tungod kay, pinaagi niini, ang matag usa makasalmot ngadto sa kalihokan sa pangkalibotang komunidad nga Bahá’í.
- Kabahin sa makigdaitong bahin sa Feast, kiining panahona mao ang alang sa panag-uban ug pag-abiabi. Ang sonata mahimong ipatugtog, makabayaw nga istorya mahimong ihatag, ug mga presentasyon sa mga kabataan mahimong ipasundayag. Sa laktod nga pagkasulti, ang piniling mga pagpahayag sa kultura, nga madungganon ug malipayon, mahimong gamiton aron sa pagpalambo niining bahin sa Feast.

- Ang Nineteen Day Feast maoy usa sa mahinungdanong kinaiya sa Administrative Order sa Pagtuo. Gihiusa niini ang debosyonal, administratibo ug katilingbanong aspeto sa kinabuhi sa komunidad. Tanan niining aspeto nagkinahanglan mahatagan og patas nga pagtagad, tungod kay ang kalamposan sa Feast nagsalig sa hustong pagtimbang taliwala niining tulo ka mga bahin. Sa mensahe nga gisulat niadtong Agosto 1989, ang Universal House of Justice nag-ingon:

“Ang Pangkalibotang Pamaagi ni Bahá’u’llah milangkob sa tanang yunit sa katalingban; kini mihiusa sa espirituhanon, administratibo ug pangkomunidad nga mga pamaagi sa kinabuhi; ug mihatag og dalan sa lainlaing matang sa kalihokan sa tawo padulong sa pagtukod og usa ka bag-o nga buhilaman. Ang Nineteen Day Feast milangkob sa tanan niini nga aspeto diha sa kinalapdan nga sukaranan mismo sa katilingban. Gisaulog diha sa balangay, sa lungsod, sa dakbayan, kini usa ka institusyon diin ang tanang katawhan ni Bahá mga miyembro. Ang tumong niini mao ang pagtukod sa kahiusahan, pagsiguro sa kauswagan, ug sa pagpalambo sa kalipay.”²⁸

- Kini nga mahinungdanong panghitabo sama sa Nineteen Day Feast dili mahimong himoon nga dinalian. Pinaagi sa pag-ampo ug pamalandong, ang matag usang indibiduwal kinahanglan mag-andam sa iyang kaugalingon sa pinaaging espirituhanon alang sa iyang pagtambong sa Feast, ug sa panahon mismo sa Feast, ang matag usa angay mosalmot uban ang kasingkasing ug hunahuna, kon magbasa man diha sa debosyonal nga bahin o yanong maminaw sa mga gisaysay nga mga sinulat; kon magpamalita, magdawat og giya, o dili ba kaha maghatag og sugyot; kon siya magsilbi isip ang magpasiugda sa panghitabo o dili ba kaha tagdawat lamang sa iyang pag-abiabi uban ang kalipay ug kahayag. Sa samang sulat mahitungod sa Nineteen Day Feast, ang Universal House of Justice nag-ingon:

“Ang mga mahinungdanong aspeto alang sa pagpangandam sa Feast mao ang husto nga pagpili sa mga basahon, ang pagpili, una pa magsugod, og mga maayo nga mobasa og usa ka han-ay nga pamaagi sa pagpatuman ug sa pagpamati mismo sa devotional nga aspeto niini. Ang hustong pagtagad sa palibot diin ang Feast gisaulog, sa sulod o sa gawas man kini himoa, adunay dako kaayo nga matabang sa kalamposan niini. Ang pagkalimpiyo, ang paghan-ay sa lugar sa praktikal ug sa pagdayandayan niini—sila tanan adunay mahinungdanon nga mahimo. Ang pag-abot sa mga magtatambong sa sakto nga takna usa usab ka timailhan sa maayo nga pagpangandam.

“Sa dako kaayo nga paagi, ang kalamposan sa Feast mag-agad sa pagkamaayo sa pagpangandam ug sa pag-apil sa mga mitambong. Ang hinigugma nga Master naghatag niini nga tambag: ‘Hatagi ug dakong gibug-aton ang mga tigom sa Nineteen Day Feast, nga unta niini nga mga okasyon ang mga hinigugma sa Ginoo ug ang mga babaye nga alagad sa Maluluy-on molingi sa ilang nawong padulong sa Ginghamarian, mokanta sa mga pangadyeon, mangaliyupo sa tabang sa Diyos, malipayon nga mohigugma sa usag-usa, nga sila mouswag sa kaputli ug kabalaan, diha sa kahadlok sa Diyos, ug sa pag-asdang sa tawhanong kahidlaw ug sa kaugalingon. Mao nga sila mobulag gikan niining makita nga kalibotan ug mounlod sa ilang kaugalingon sulod sa kainit sa espiritu.”²⁹

Sa kanunay, kinahanglan nimo basahon ang mga ideya sa ibabaw sa makadaghan ug paghisgotan sila sa imong grupo aron imong makat-onan ang maayong pagsaysay sa kanila. Ang mga mosunod nga pagbansay makatabang kanimo sa pagsabot og dugang mahitungod sa kamahinungdanon sa Nineteen Day Feast:

1. Unsa ang pasalig ni Bahá'u'lláh kanato nga mohulagway sa matag pinuy-anan diin kita magkatigom aron sa pagdayeg ug paghimaya sa Diyos? _____
_____

2. Diha sa ikaduhang kinutlo sa ibabaw, si Bahá'u'lláh nagsulti kanato nga, kon kita magkatigom diha sa mga miting, kinahanglan molitok sa _____ ug _____, g mobasa sa mga _____; tungod nga ang mga pulong sa Diyos mao _____
_____ ug _____.

3. Diha sa ikatulo nga kinutlo sa ibabaw, si 'Abdu'l-Bahá nagtambag kanato sa paghimo og panagtigom ug ibungat ug ihuni ang langitnong mga Panudlo, nga
  - ang nasod diin kita nanginabuhi unta kini _____.
  - ang yuta kon asa kita nagpuyo unta mamahimong _____.

4. Unsa kadaghan ang bulan nga anaa sa Bahá'í nga kalendaryo? _____

5. Pila ka adlaw ang anaa sa matag bulan? _____

6. Unsa ang tinuyo nga panagtigom ang mahitabo sa matag Bahá'í nga bulan? _____
_____

7. Unsa ang tulo ka bahin sa Nineteen Day Feast? _____
_____
_____

8. Ang mga bahin ba sa Nineteen Day Feast gipatuman sa bisan unsang han-ay? _____

9. Unsa ang katuyoan sa debosyonal nga bahin sa Feast? _____
_____
_____
_____

10. Unsa ang katuyoan sa administrabo nga bahin sa Feast? _____
 _____
 _____
 _____
11. Unsa ang katuyoan sa sosyal nga bahin sa Feast? _____
 _____
 _____
 _____
12. Asa sa mosunod nga hisgotanan ang angay nga paghisgotan sa panahon sa administratibo nga bahin sa Feast?
- _____ Ang panalapi nga kinahanglanon sa mga pangkomunidad nga boluhaton
  - _____ Ang iskor sa nasodnong grupo sa football
  - _____ Unsaon pagsulbad sa problema sa dili nagkasinabot nga duha ka miyembro sa komunidad
  - _____ Ang kalamboan sa mga klaseng Bahá'í alang sa mga bata diha sa komunidad
  - _____ Ang kahulogan sa usang pahayag gikan sa Kasulatan nga natun-an sa usa sa mga miyembro sa komunidad sa niaging semana
  - _____ Ang kalagsik sa junior youth nga programa sa komunidad
  - _____ Mga oportunidad sa pagtrabaho giabrihan diha sa ilang dapit para sa mga batan-on
  - _____ Ang suporta sa komunidad nga mahatag alang sa junior youth nga grupo kansang mga proyekto sa pag-alagad nahimong komplikado na
  - _____ Pagduaw sa mga ginikanan sa mga bata ug junior youth nga anaa sa programang pang-edukasyon nga gipasulong pinaagi sa institute
  - _____ Pagpalig-on sa debosyonal nga kinaiya sa komunidad
  - _____ Ang takda sa mga pansundayag nga gisibya sa telebisyon
  - _____ Ang mga kahibalo nga naangkon mahitungod sa pag-amoma sa usan malipayon ug disiplinadong palibot diha sa mga study circle
  - _____ Ang pagsaulog sa umaabot nga Balaang Adlaw
  - _____ Ang mga inisyatiba sa katilingbanong aksiyon nga nigikan sa proseso sa pagtukod sa komunidad
13. Hisgoti ang mosunod nga pangutana sa imong grupo: Ngano man ang balanse tali sa tulo ka bahin sa Feast mahinungdanon kaayo?

14. Karon hisgoti ang duha ka pangutana sa ubos.
- Unsaon nimo pag-andam para sa Feast kon ikaw ang magpasiugda niini?
  - Unsaon nimo pag-andam para sa Feast kon ikaw igo ra mosalmot niini?

BAHIN 13

Ang ikaduhang pangutana nga kanunay motunga diha sa kukabildo mahitungod sa Pagtuo mao ang unsang paagi makab-ot sa Bahá'í nga komunidad ang iyang pinansiyal nga panginahanglanon. Ania dinhi ang pipila ka mga punto nga makatabang kanimo sa pagtubag sa maong pangutana.

- Ang instrumento nga gigamit sa Bahá'í nga komunidad sa iyang pag-atiman sa materyal nga panginahanglan mao ang Bahá'í Fund. Ang nagdumala niini mao ang mga institusyon sa Pagtuo diha sa nagkalainlaing ang-ang: lokal, nasyonal, kontinental ug internasyonal. Nagatuo ang mga Bahá'í nga sila mismo ang moabaga sa mga gastohon sa mga paningkamot alang sa pagpalambo sa ilang Pagtuo; sa ato pa ang pagadawaton sa Pundo mao lamang mga kontribusyon nga gikan sa mga miyembro sa komunidad.
- Ang paghatag sa Pundo usa ka buhat nga kinaugalingon. Kini usab usa ka buhat nga tinago, sa kahulogan nga kini usa ka butang tali sa indibiduwal ug sa mga institusyon sa Pagtuo; ang mga ngalan ug mga kantidad nga gihatag dili ipasundayag. Walay pagpamugos ang ibutang diha sa mga miyembro sa komunidad nga mohatag. Ang mga institusyon nagatawag ngadto sa tibuok komunidad, magpahinumdom sa kanila sa pagkamahinungdanon sa Pundo, ug itudlo ang iyang mga kinahanglanon. Kasagaran, ang komunidad magtakda alang sa iyang kaugalingon og tumong nga aboton sa kontribusyon. Apan alang sa matag miyembro ang kantidad nga ihatag dili igahin sa kaniya, ug ang kuwarta dili singilon. Anaa sa matag indibiduwal ang magbuot, sumala sa iyang pagsabot sa mga prinsipyo nga napailawom niini, sa pila ang iyang itampo.
- Ang sibilisasyon nga atong gipaningkamotan nga itukod maoy usa nga mauswagon, sama sa materyal ug sa espiritu. Ang bahandi madawaton kon makab-ot lamang ang pipila ka mga kahimtang. Kini nga bahandi atong nahuptan pinaagi sa matinud-anong buhat. Kini nga bahandi atong gastohon alang sa kaayohan sa katawhan. Ug ang tibuok komunidad napabayaw usab; dili madawaton kon ang pipila kanato maoy hilabihan kaadunahan samtang ang kadaghanan nagkulang man gani sa kinakubsang panginahanglanon sa kinabuhi. Si Bahá'u'lláh nag-ingon kanato:

“Ang labing mabungahon sa katawhan mao sila nga adunay ilang kaugalingong kabuhian segun sa ilang tawag sa kinabuhi ug mogasto alang sa ilang kaugalingon ug sa ilang banay alang sa gugma sa Diyos, ang Ginoo sa tanang kalibotan.”³⁰

“... gikinahanglan nga kamo mopakita og mga maayo ug katingalahang bunga, nga kamo ug ang uban mahatagan og kaayohan gikan niini. Mao nga angayan sa tanan nga magkat-on og mga pamaagi sa kabuhian ug mga propesyon, tungod kay dinhi niini nagpahipi ang linilong sa bahandi, O katawhan sa pagsabot!”³¹

Ug si ‘Abdu’l-Bahá nagpasabot:

“Ang bahandi dalayegon kaayo, kon ang tanang katawhan adunahan. Apan kon adunay diyotay nga nagkupot og hilabihan kadako nga bahandi samtang ang uban kabos, ug walay bunga o kaayohan nga madawat gikan niana nga bahandi, kana nga bahandi suliran lamang alang sa nagkupot niini.”³²

- Sa pagtukod sa usang katilingban nga gawasnon sa pagkawalay-hustisya ug kaalaot, kinahanglan nga kitang tanan mohatag ug mahimong manggihatagon. Bisan pa kon ang atong pinansiyal nga kahinguhaan diyotay ra, kinahanglan kita sa kanunay mohatag og bisan unsa ngadto sa pagpalambo sa katawhan, tungod kay ang matuod nga kabulahanan maangkon lamang pinaagi sa paghatag. Ang pagkamanggihatagon usa ka hiyas sa kalag sa tawo; walay kalabotan kini sa atong materyal nga kahimtang. Sa *Tinagong Pulong*, si Bahá’u’lláh nag-ingon:

“Ang paghatag ug ang pagkamanggihatagon maoy Akong mga hiyas; bulahan siyang modayandayan sa iyang kaugalingon sa Akong mga hiyas.”³³

- Kinahanglan atong hinumdoman nga ang matuod nga tinubdan sa bisan unsa nga bahandi nga atong maangkon mao ang Diyos, ang Mahinatagon sa Tanan. Siya naghatag kanato sa atong kinahanglanon aron mabuhi; Iyang gihatag kanato ang pamaagi aron kita molambo. Ug kon kita mohatag alang sa Pundo, atong gigasto para sa Iyang Kawsa usang bahin sa kadtong Iyang mga nahatag kanato. Busa, alang sa mga Bahá’í, ang paghatag ngadto sa Pundo dili yano nga butang sa pangkamanggihatagon; kana usab usang espirituhanong gasa ug usa ka dakong responsibilidad. Ang Guardian nagtambag kanato:

“Gikinahanglang mamahimo kitang susama sa busay o tubod nga padayong naghawbwa sa iyang kaugalingon sa tanan niyang gipanag-iya ug padayon nga gihulipan gikan sa usa ka dili-makita nga tinubdan. Ang walay-hunong nga paghatag alang sa kaayohan sa atong isig-kaingon nga walay kahadlok nga mamahimong kabos ug nagasalig lamang sa walay-paglurang nga pagbubo sa Tuboran sa tanang bahandi ug tanang kaayohan—kana ang linilong sa husto nga pagpuyo.”³⁴

Aduna ka pa’y higayon sa paghunahuna sa mas malawom sa pipila sa nianing mga ideya sa umaabot nga korso niining nahan-ay nga mga Libro, mahitungod sa mga pamaaging materyal. Sa karon, ikaw gipadasig, sa kanunay, nga hisgotan ang mga punto sa ibabaw usag-usa ug sa tumanon ang mosunod nga mga pagbansay aron nga imong matun-an ang pagsaysay sa nga ideya nga natural ug kasayon:

1. Base sa mga kinutlo, punoa ang mga blangko aron makompleto ang mga hugpulong sa ubos.
  - a. Si Bahá’u’lláh nagsulti kanato nga kita kinahanglan _____ segun sa atong tawag ug mogasto niana sa _____.

- b. Kita kinahanglan mopakita og mga _____ ug _____ sa bunga, nga kamo sa inyong kaugalingon ug ang uban _____ .
- c. Matag usa kanato kinahanglan _____ og _____ ug _____ , tungod kay diha nagpahipi ang _____ sa _____ .
- d. Si ‘Abdu’l-Bahá nagpatin-aw nga ang bahandi _____ , kon ang _____ adunahan.
- e. Apan kon adunay _____ nga nagkupot og _____ samtang ang _____ , ug walay _____ et _____ gikan niana _____ , kana nga bahandi _____ alang sa _____ .
- f. Si Bahá’u’lláh nag ingon: “Ang _____ ug ang _____ maoy Akong mga hiyas; bulahan siyang _____ sa iyang kaugalingon sa Akong mga _____ .”
- g. Ang Guardian nagdasig kanato nga mamahimo sama _____ o _____ nga padayong _____ sa tanan niyang gipanag-iya ug padayon nga _____ .
- h. Ang walay-hunong nga _____ alang sa _____ sa atong isig-kaingon nga _____ nga _____ ug nagasalig lamang sa _____ — kana ang linilong sa husto nga pagpuyo.

2. Isulat ang mga pagkasunodsunod nga mga ideya subay sa ibabaw nga presentasyon:

BAHIN 14

Aron kita makaangkon og usang pagsabot kabahin sa mga matang sa kukabildo nga mahimong mobuklad diha sa balangay o kasilinganan nga anaay daghang kalihokan, atong gisundan ang mga paninguha ni Alejandra, ang batan-ong estudyante sa unibersidad. Sulod sa usa ka serye nga pagduaw sa sunodsunod nga mga semana, naghisgot siya uban nila Mr. ug Mrs. Sanchez mahitungod sa pipila ka mga tema nga, iyang gilaoman, makatabang sa pagpalawom sa ilang kahibalo sa Pagtuo ug pagpalig-on sa ilang pagsalig ngadto sa mga panudlo nga ila nang gigakos. Sa kadugayan, ang pagtungha sa eksena ni Beatrice, ang apo sa mga Sanchez, nakapahimo kanato sa pagsusi og laing klase sa kukabildo, kini tali sa duha ka batan-on, nga parehong madasigon sa pagtuon kon unsaon ang pag-alagad sa ilang mga komunidad. Sa pagpadayon sa maong asoy ug sa pagbuhat sa mga pagbansay, atong nakita nga, dugang sa pagtubo sa kahibalo sa mga nagkalambigit nga mga hisgotanan, tataw nga pipila ka mga espirituhanong hiyas, kinaiya ug kahanas.

Sa dinhi ug sa sunod nga bahin sa yunit atong usisahon ang mga tema sa lain pang matang—ang gipasabot niini mao kadtong kasagaran ginahisgotan sa panahon sa mga pagduaw sa mga pamilyang may mga bata ug batan-on nga nagsalmot sa programang pang-edukasyon nga gipalambo sa institute. Matod sa gipakita na, ang pagtudlo og klase para sa mga bata ug ang paggiya og junior youth group isip animator mao ang mga buhat sa pag-alagad nga pagatun-an sa mosunod nga mga kurso, diha sa Libro 3 ug Libro 5, nga uyon sa usag-usa kanila. Mahimo nga o wala ka pa nasayod mahitungod sa giingon nga duhang programa, depende sa kon, sa kaniadtong gamay ka pa, nakaapil ka niini.

Una, atong lantawon ang unod nga kasagaran mahimong sumbanan alang sa nagpadayong kukabildo uban ang mga pamilya sa mga junior youth. Maghanduraw kita karon nga milabay na ang panahon sukad kita mibiya sa atong sugilanon ug nga si Beatrice anaa na nagtuon sa Libro 2. Si Alejandra nangutana sa iyang higala kon ganahan ba siyang mouban kaniya anus-a siya moduaw sa mga pamilya sa pipila ka mga batan-on nga nagplanong mahimong usa ka junior youth group pinaagi sa iyang tabang. Siya madasigong midawat sa imbitasyon.

Gipatin-aw ni Alejandra kang Beatrice ang gihunahuna niyang mahitabo. “Atong pagasugdan ang matag pagduaw,” iyang giingon kaniya, “pinaagi sa pagpaila sa mga ginikanan mahitungod sa programa nga ang ilang mga anak nagpakita og kaikag sa pagsalmot ug pinaagi usab sa pag-ingon nga kana nga programa usa ka bahin sa proseso sa pagtukod sa komunidad nga sa karon nagasulong sa kasilinganan. Sunod, atong usisahon uban nila ang pipila ka mga konsepto ug mga ideya nga sentro sa maong programa. Kining pagbisita maoy una sa sunodsunod nga mga pagduaw, ug ang atong paglaom mao nga, samtang ang kukabildo nagauswag sulod sa umaabot na panahon, ang pamilya dili lang madasigong mobulig sa grupo sa paaging nagkalainlain apan usab sila mamahimong mga tigpasiugda sa epirituhanong pagdasig sa mga junior youth diha sa komunidad.”

Si Alejandra ug Beatrice nagpadyon sa paghisgot kabahin sa mga punto nga ilang giplano nga pagahisgotan sa matag pamilya. Ilang gibut-an nga isulat ang tanang mga ideya nga mahinungdanon sa ilang panan-aw, uban ang kaamgo nga pipila lamang niini ang mahisgotan sa unang pagduaw ug ang uban mahisgotan sa sunod lamang nga mga kukabildo. Dinhi nalista nila ang mga punto mahitungod sa mga potensiyal nga anaa sa junior youth:

- Sa kinabuhi sa matag usa ka tawo, ang tulo ka tuig taliwala sa mga edad nga 12 ug 15 maoy usa ka panahon nga mahinungdanon—ang ang-ang sa pagbalhin gikan sa pagkabata ngadto sa pagkahamtong.
- Kanunay natong matawag ang mga binatilyo nga nalangkob sulod niini nga mga edad isip “junior youth.” Sila dili na mga bata apan sila wala pa usab nakaabot sa bug-os nga pagkabantan-on.
- Pagkawalay-suwerte, adunay sayop nga hulagway nga mikaylap mahitungod sa mga junior youth nga sila kono madali-dalion, masupilon, naghunahuna lamang sa kaugalingon, ug kalagmitan anaa kanunay sa krisis. Bisan pa niana, kita nagtan-aw kanila gamit ang laing kahayag. Matuod nga, sulod niining hamubo nga panahon sa kinabuhi, kitang tanan nakasinati og paspas nga kausaban, sa pisikal, emosyonal, ug sa pang-isip. Ug matuod usab nga, tungod niini, kita nakapakita og pagkamasupilon. Apan, sa tinuoray, kini mao ang edad anus-a dako ang atong potensiyal ug saad.
- Kita mismo sa kaniadto mga junior youth usab ug atong mahinumdoman ang mga epekto nga atong gibati tungod niining mga kausaban. Usahay kita adunay kaisog ug usahay kita malikayon. Usahay kita sosyal kaayo ug sa ubang panahon labaw ka maulawon. Kanunay natong isulti nga kita biyaan nga nag-inusara, samtang nagalaom nga tagdon. Gusto natong masabtan kon unsa ang mga butang nga kita maayo ug kon unsa ang mga talento ug abilidad nga anaa kanato. Ug mahinungdanon kaayo kanato kon unsa ang panlantaw sa mga tawo ngadto kanato ug kon unsa ang ilang hunahuna mahitungod sa atong mga ideya.
- Ang importante nga maamgohan mao kini nga ang maong matang nga batasan molabay lamang. Sulod niining mga edara sa kinabuhi sa usa ka tawo, pipila ka mga gahom sa pang-isip ang magdali sa ilang paglambo. Magsugod na kita mangita og mga tubag sa mga masukarong pangutana kabahin sa pagkaanaa sa mga binuhat. Ato nang usisahon ang mga nahitabo diha sa atong palibot ug timbangon ang kasagaran sa mga gitudlo kanato. Ug kita dili na mobuot dayon, kontra kaniadto, sa pagsunod sa unsa man ang isugo sa mga dagko nga atong buhaton, ilabina kon atong makita ang kasumpakian tali sa ilang mga pulong ug mga buhat.

- Kon ang mga binatilyo matabangan man diha sa mabungahong paggamit sa ilang nanggula nga mga gahom, kinahanglan likayan ang pagtrato kanila isip mga bata. Ania ang paghulagway ni ‘Abdu’l-Bahá ang kini nga panahon:

“Paglabay sa panahon, siya mamahimo nang usa ka batan-on, diin ang iyang mga karaang kahintang ug kagustohan ilisdan sa mga bag-ong panginahanglanon nga haom sa pag-uswag sa iyang kahintang. Ang iyang gahom sa panan-aw mapalapad ug mapalawom; ang iyang kinaadman mabansay ug mahigmata; ang kakulangan ug kahintang sa pagkabata dili na makapugong sa iyang mga gahom ug mga mabuhat.”³⁵

- Ang Universal House of Justice, ang nagdumala sa Pagtuong Bahá’í, nag-ingon mahitungod sa pamaagi nga atong gamiton diha sa atong mga paninguha uban ang junior youth:

“Bisan pa kon ang kasagaran sa kalibotan miila niini nga mga linghod nga edad nga problemado, nga nahisalaag sa agulo sa magubot nga matang sa kausaban sa ilang lawas ug pagbati, nga morag walay-pagtagad ug naghunahuna lamang sa ilang kaugalingon, ang Bahá’í nga komunidad—sa matang sa iyang pinulongan ug sa mga pagtagad nga iyang gihimo—pihong mipadulong sa sukwhi nga dalan, ug nakakita diha sa junior youth sa pagkadili-mahakogon, nga sila adunay tin-aw nga panan-aw sa hustisya, kadasig sa pagkat-on kalabot sa kabinuhatan ug usa ka tinguha sa pagtabang alang sa pagtukod og mas maayong kalibotan.”³⁶

Ang sunod nga gihatagan sa pagtagad nila Alejandra ug Beatrice mao ang mismong programa sa espirituwal nga pagpalambo ug ilang gisulayan ang pag-ila sa pipila sa iyang mga kagawian:

- Kadtong anaa tali sa mga edad 12 ug 15 kasagaran mangandoy nga maapil ngadto sa usa ka grupo sa mga higala kang kinsa sila gawasnon mapaambit ang ilang mga hunahuna, mobuhat og mga proyekto, modula og mga esport, ug uban pa. Tungod niini nga pangisip, ang programa gimugna libot sa konsepto sa usang “junior youth group”. Matag grupo gigiyahan sa usang “animator”, kasagaran siya usang maguwang nga batan-on kinsa, isip matuod nga higala sa mga miyembro, nagatabang kanila sa pagpalambo sa ilang mga kapasidad.
- Ang grupo nagatigom kasagaran. Sa ilang mga panagtigom, pagatun-an nila ang pag-usisa sa mga konsepto ug ang pagpadayad sa mga ideya nga walay kahadlok sa panaway ug pagbiaybiay. Gidasig sila nga maminaw, makigpulong, mamalandong, magtuki, maghimo og paghukom, ug buhaton ang giingon.
- Nagpuyo kita sa panahon nga daghang kaayong dili-maayong puwersa nga nagpausab sa mga junior youth sa ilang paagi sa paghunahuna ug pamatasan. Ang mga animator motabang kanila sa ilang pakigbatok niining mga puwersa—dili lamang aron mapanalipdan sa mga junior youth ang ilang mga kaugalingon gikan sa nagkadunot nga moralidad sa katilingban apan aron usab ilang mapaninkamotan ang kaayohan sa kalibotan.
- Ang paninguha niining programa mao ang pag-amoma sa mga gahom nga maoy kinaiyahan diha sa kalag sa tawo, mga gahom nga sa panahon sa pagkabinatilyo

nagsugod na sa pagpakita sa ilang mga kaugalingon ug magpadayon nga mas tataw pa sa umaabot nga panahon. Ang labing importante sa maong mga gahom mao ang panghunahuna ug pagpahayag. Kinahanglan ipalambo sa mga batan-on ang pinulongan nga gikinahanglan pareho aron mapadayag ang mga halawom nga ideya mahitungod sa kalibotan ug aron malitok ang gusto nilang pamaagi aron kini mausab.

- Ang junior youth madasigon sa pagpamalandong sa kahulogan sa mga konsepto nga nagsilbing sukaranan sa kinabuhing may lubos nga katuyoan. Kalipay, paglaom, ug kahingpitan mao ang pipila lamang sa mga pananglitan niini. Napakasubo nga ang katawhan mahilig maghisgot mahitungod niining mga ideya sa paagi nga taphaw lamang. Ang pag-angkon sa lawom nga pagsabot sa ingon nga mga konsepto, pag-ila kon unsaon sila mapadayag sa inadlaw nga kinabuhi, makatabang sa lunhaw nga panghunahuna sa pagtukod sa usang lig-on nga moral nga estruktura ug sa pasagang kontra sa mga makadaot nga mga puwersa sa katilingban.
- Ang pagsabot sa mga konsepto maoy kinahanglan aron molambo ang panghunahuna. Maglisod usahay ang mga junior youth sa eskuylahan tungod kay kinahanglan silang magkat-on og daghang impormasyon diha sa nagkalainlaing panulun-an, apan sila nagkulang sa panabang nga masabtan ang mga konseptong napailawom kanila. Ang programa magpadasig kanila sa paghunahuna og lawom mahitungod sa mga ideya—moral, matematikanhon, sayantipikanhon, ug uban pa—ug kini sa kanunay makapauswag usab sa ilang paningkamot sa eskuylahan.
- Dako ang paninguha sa junior youth nga ilang masabtan ang mga butang o mga panghitabo. Gusto nilang mahibaloan ang mga hinungdan sa mga nahitabo sa ilang palibot. Aron molampos sila niini, kinahanglan sila makakita dili lang sa pagamit sa ilang pisikal nga mga mata apan usab uban ang mata sa espiritu. Mao nga ang usang mahinungdanong tumong sa programa mao ang pagpalambo sa espirituwal nga pagsabot: ang abilidad sa pag-ila sa mga espirituhanong puwersa ug sa pag-ila sa mga espirituhanong prinsipyo nga anaa diha sa mga natagpoan nga mga kahintang.
- Makab-ot ang mga tumong nianing program—ang pagpalambo sa moralidad, espirituwal nga pagsabot, ug ang mga gahom sa pagpadayag—pinaagi sa tabang sa usa ka serye nga mga balasahon. Ang mga balasahon nagsaysay og mga yano nga mga sugilanon kabahin sa mga kinabuhi sa mga batan-on nga nagapuyo sa nagkalainlaing dapit sa kalibotan. Gawas sa ilang magkaubang pagtuon niining mga balasahon, paghisgotay mahitungod sa ilang unod, ug pagkompleto sa mga gipabuhat nga pagbansay, ang junior youth mosalmot sa isport ug pagkat-on og mga arte ug mga binuhat sa kamot.
- Sa tabang sa mga animator, ang mga grupo usab magplano ug magbuhat og usa ka serye nga mga proyekto sa pag-alagad, nga maoy usang mahinungdanong bahin sa programa. Pinaagi niining mga proyekto, ang junior youth makakat-on sa paghunahuna kabahin sa komunidad ug mga kinahanglanon niini, sa pagkonsulta, ug sa pagtinabangay tali sa ilang mga kaugalingon ug kauban ang uban diha sa komunidad.
- Nagkalainlaing ang hisgotanan nga gilangkob sa mga balasahon; ang matag usa nagpunting sa usa ka tema nga gikinahanglan sa pagpalambo sa espiritu sa junior youth. Ang unang teksto, sama pananglit, naghigot sa temang “kompermasyon”—nga tugotan sa Diyos ang mga paningkamot nga atong himoon sa pagkab-ot sa halangdong

mga tumong. Diha sa lain balasahon ang gihisgotan ang mahitungod sa “paglaom”—giunsa nga kita kinahanglan molantaw sa umaabot inubanan sa paglaom bisan sa mga labing lisod nga panahon. Lain pa nga balasahon moanalesa sa konsepto sa “kahingpitan”. “Ang kalipay” mao ang tema sa usa ka sugilanon, samtang “ang gahom sa pulong” mao ang hisgotanan nga pamalandongon diha sa usa pa. Kauban sa mga balasahon kabahin sa mga konseptong matematika, ang usa nag-usisa sa mga gawi sa usang mahan-ayong panghunahuna. Kabahin sa siyensiya, adunay balasahon nga nakatumong sa pag-atiman sa kahimsog—pisikal, pang-isip, ug espirituhanon. Ug adunay pay sobra sa usa ka dosena nga matun-an nianing mga junior youth sulod sa tulo ka tuig.

Si Alejandra ug Beatrice nagplano nga magdala og duha nianing mga balasahon, enkaso anaay mga ginikanan nga ganahan motan-aw kanila. Kon ikaw wala nasinati sa maong mga teksto, makatabang kanimo ang paggahin og panahon aron imong mabasa ang daghan, taman sa mahimo, nianing mga sugilanon—kini makatabang kanimo sa pagsunod sa mga lainlaing gihisgotan nga nanggula diha sa komunidad. Sa pagkakaran, ikaw gidasig nga maghisgot kauban ang mga sumasalmot diha sa imong grupo mahitungod sa mga ideya nga gilahad sa ibabaw, nga usisahon naman nga mas detalyado sa Libro 5. Kon, human sa imong pagtuon sa maong libro, buot nimo nga mobuhat isip usa ka animator sa usang junior youth group, imong duawon ang mga pamilya sa matag miyembro ug paghisgotan uban kanila kining mga ideya ug uban pa nga sama nila. Apan bisan karon, sama ni Beatrice, ganahan ka na mouban sa usa ka tawo nga adunay kasinatian sa pipila sa mga pagduaw sa pamilya sa mga junior youth sa imong komunidad.

BAHIN 15

Sa sunod nga adlaw, si Alejandra ug Beatrice mibisita sa mga balay sa tulo ka mga batan-on nga moapil sa bag-ong grupo nga gihulma diha sa kasilinganan. Nalipay si Beatrice nga makita ang kadasig sa mga ginikanan sa ilang pagsalmot sa kukabildo mahitungod sa espirituhanong pagpalambo nga programa. Sa kataposan nianang hapon, asegurado na si Beatrice nga buot niyang tabangan si Alejandra sa pag-uban niini sa junior youth group ug tun-an ang paaging pag-alagad diin siya mismo ang animator sa usang bag-ong grupo, hinaot sulod niining tuiga. Iyang naamgohan naman nga adunay pipila pa ka libro sa institute nga angay niyang humanon sa pagkakaran. Apan siya determinado na mosulong sa pagtuon sa mga libro diha sa samang makanunayong linaktan nga nagdala kaniya ngadto sa kon asa siya karon.

Mao kana nga uban sa makanunayong pagtabang ug pagdasig ni Alejandra, si Beatrice nagpadayon diha sa dalan sa pag-alagad. Ato na usab nga ipadayon ang iyang sugilanon. Pipila na ka bulan ang milabay ug si Beatrice hapit na mahuman sa Libro 3. Ang tutor sa iyang study circle nihangyo kay Maribel, usa ka children’s class teacher, nga iyang agdon si Beatrice ug ang mga kauban sa circle nga usa-usang mouban kaniya sa mga pagduaw ngadto sa mga ginikanan sa mga bata sa bag-o lang nahulma nga klase para sa Grado 1. Nabati ni Beatrice nga daghan ang iyang nakat-unan gikan sa iyang pagtuon sa Libro 3. Ug iyang nahibaloan gikan kay Alejandra, nga nihisgot usahay kabahin niani, nga ang mga nakuha niyang pagsabot gikan sa libro makapauswag sa iyang kapasidad sa pag-alagad isip animator.

Sa dihang sila nagkauban na, si Maribel nag-ingon kay Beatrice nga sila moduaw sa inahan ni Emma. “Siya’y usang makalipay nga gamayng bata nga buot kaayo mokat-on,”

gipaambit ni Maribel. “Miduaw na ako kausa sa iyang mga ginikanan ug gipatin-aw ko sa kanila ang kinaiyahan sa usa ka Bahá’í children’s class. Malipayon naman silang mitugot nga si Emma mosalmot. Ang iyang inahan nagpakita og kaikag maminaw mahitungod sa klase, ug ako naman nagsaad nga mobalik aron paghisgotan og diyotay ang mahitungod sa mga ideya sa edukasyon nga nagpailawom sa mga materyales nga atong itudlo. Sa tinuoray akong gisulat para sa akong kaugalingon ang pipila niining mga ideya. Kon gusto nimo, ato silang tan-awon ug paghisgotan.” Si Beatrice nisugot naman. Mao kini ang mga gipanghisgotan nila:

- Una, akong isulti kay Mrs. Martinez ang akong dakong kalipay nga anaa si Emma sa klase ug usab akong ipahibalo kaniya ang uban sa mga maayong batasan nga anaa sa iyang anak.
- Mao rag maayo mosugod ang hisgotanan pinaagi sa pagbasa uban kaniya kining kinutlo gikan sa Kasulatan ni Bahá’u’lláh:

“Hunahuna ang tawo nga sama sa mina nga adunahan kaayo og mga mutya kansang kabilihon dili gayod mabanabana. Ang Edukasyon lamang ang makahimo niini sa pagbutyag sa iyang mga bahandi ug mohimo nga ang katawhan mahatagan og kaayohan gikan niini.”³⁷

- Mahimo nakong ipaambit ang pipila ka mga hunahuna mahitungod sa kon unsa kadakong kausaban ang nahatag niining pahayag kanako isip usa ka magtutudlo. Ang akong kasingkasing mag-awas sa kalipay, akong maingon, anus-a man gani ako magtan-aw sa mga bata sa klase ug mag-isip nga silay mga mina nga puno og mga bilihong mutya. Matag usa kanila adunay potensiyal nga magpagawas sa langitnong mga kalidad. Matag usa kanila adunay mga talento nga mahimong makaplagan ug mapalambo. Matag usa kanila mahimong motubo hangtod sila mamahimong mga bilihong miyembro sa katilingban ug motampo sa kaayohan sa kalibotan.
- Sunod, ako tingali kinahanglan mohatag og pipila ka mga pananglitan sa mga mutya nga paningkamotan pinaagi sa edukasyon nga mapagawas diha sa matag bata. Akong maingon ang pipila sa mga gahom sa hunahuna, pananglit, nga mokaplag sa mga balaod sa kinaiyahan, nga mohimo og maanindot nga buhat sa arte, ug mopagawas sa halangdong mga hunahuna. Ang kabataan mahimong mosugod sa pag-ugmad nianing mga gahom, ako usab isulti, kon sila makadawat sa husto nga edukasyon. Apan, aron kini mahitabo, kinahanglan nilang maangkon ang pila ka mga hiyas diha sa sayo nga panuigon. Pananglit sila kinahanglan makat-on mohatag og pagtagad, magkugi sa pagbuhat anus-a kini gikinahanglan, ug motutok ngadto sa ilang ginahimo. Sila kinahanglan motubo ngadto sa mga indibiduwal nga adunay pagkabana mahitungod sa kaayohan sa uban ug buot moalagad sa komunidad. Mao kana kon ngano mahinungdanon ang pagpalambo sa ilang kinaiya diha sa linghod pa ang edad.
- Kini karon ang maayo nga dapit nga mohangyo kay Mrs. Martinez kon buot niyang ipahibalo kanato ang pipila sa iyang mga hunahuna mahitungod sa kon unsang klase nga tawo buot niya nga mahimo ang iyang anak nga babaye. Unsa man ang pila ka mga kinaiya nga iyang giisip nga mahinungdanon nga mahuptan unta ni Emma?
- Kauban sa mga hiyas nga iyang isulti, ang pila seguradong mahulog sa kategorya sa espirituhanong hiyas, nga mao naman ang sunod nga akong paghisgotan. Akong isulti nga ang matag tawo angay moangkon og pipila ka mga hiyas nga mao ang sukaranan

sa iyang pagkatawo. Kini sila sakop sa kalag sa tawo. Atong mapalambo sila pinaagi sa atong paglimpyo sa salamin sa atong kasingkasing aron makita dinha ang mga hiyas sa Diyos. Kini sila atong tawagon nga mga espirituwal nga hiyas, ug ang mga pagtulon-an nga itudlo sa atong mga klase sa unang Grado mitotok kasagaran niining mga hiyas.

- Seguro ako mopadayon og pagingon sa pipila ka mga espirituwal nga hiyas nga anaa diha sa mga pagtulon-an sa unang Grado sa Libro 3 ug ipamahin kaniya ang kanilang mga katugbang kinutlo. Akong ipatin-aw nga saulohon ni Emma kining mga kinutlo ug nga mahimo niyang hangyoon ang iyang anak nga pagbungat kining mga kinutlo kaniya, ingon man sa mga pag-ampo nga iyang matun-an:
  - Gugma:
“O Higala! Diha sa hardin sa imong kasingkasing pagtanom og walay lain gawas sa rosa sa gugma . . .”³⁸
  - Hustisya:
“Paglakaw diha sa dalan sa Katarong, tungod nga kini, sa pagkamatuod, mao ang tul-id nga dalan.”³⁹
  - Pagkamatinud-anon:
“Ang pagkamatinuoron mao ang sukaranan sa tanang tawhanong hiyas.”⁴⁰
  - Kalipay:
“O Anak sa Tawo! Pagmaya diha sa kalipay sa imong kasingkasing, nga ikaw mahimong takos nga mohimamat Kanako ug mosalamin sa Akong Katahom.”⁴¹

Gihukman nila ni Maribel ug Beatrice nga ang anaa sa ibabaw nga mga ideya paigo na alang sa usa ka pagduaw. Ikaw mismo sa umaabot motuon sa ikatulong Libro ug makabaton og kahigayonan sa pagpamalandong sa ubang mga prinsipyo nga naghulma sa unom ka tuig nga programa sa Ruhí Institute para sa espirituwal nga edukasyon sa kabataan. Kon, dili pa niabot ang panahon, ug anaay okasyon nga motungha sa pagduaw sa pipila ka mga ginikanan uban ang usang teacher sa children’s class, ang mga ideya nga nahan-ay dinhi tinuod nga makatabang kanimo, apan sa karon kinahanglan ninyo sa study circle maghisgot punto por punto mahitungod sa maong mga ideya.

BAHIN 16

Bag-o pa lamang natong nabasa ang mosunod nga mga pulong ni ‘Abdu’l-Bahá: “Sa higayon nga ang mga higot sa panag-uban ug panaghiusa mokusog ang pagbugkos tali sa katawhan, mokusog usab ang gahom alang sa pagtukod ug kahimoan sa tanang natad sa tawhanong kalihokan.” Ang Universal House of Justice nag-ingon kanato nga, sa pagduaw ngadto sa mga panimalay ug ang atong pag-agda sa uban nganha sa atong kaugalingong balay, kita sa ingon niani “nagpanday og mga higot sa espirituhanong kaparyentehan nga magpalambo sa usang pagbati sa komunidad.” Kinahanglan dili nato ipaubos ang kabug-aton sa atong panan-aw ang kausaban niining kultura sa atong nagatubo nga komunidad.

Sa mga niaging bahin atong gitan-aw ang ubay-ubay ug lahilahing klase sa pagkukabildo nga mahimong mahitabo sa panahon sa mga pagduaw nga himoon sa matag-usa kanato. Kitang tanan, samtang nagalakaw sa dalan sa pag-alagad, mosalmot diha sa nagdakong panaghisgotay sa atong balangay, lungsod o kasilinganan mahitungod sa pagsaylo ngadto sa buhat sa mga pagtulon-an ni Bahá'u'lláh sa atong matag-usa ug hinugpong nga kinabuhi. Usahay kini mahitabo pinaagi sa sunodsunod ug pormal nga pagduaw nga giandaman aron sa mahimo sa usang nagdaghang mga tawo ang ilang pagpalawom sa kaugalingong kahibalo nianing mga tudlo. Sa daghan ug ubang mga okasyon, ang programang pang-edukasyon sa institute, ang ilang tumong ug unod, mao ang mga butang nga hisgotan. Ang pag-agda aron mosalmot diha sa proseso sa pagtukod sa komunidad mopadayon ngadto sa daghan pang mga silingan ug mga higala. Samtang ikaw nagalantaw sa umaabot ug ngadto sa dalan sa pag-alagad nga nalatag sa imong atubangan, ikaw kinahanglan maningkamot sa pagkat-on og maayo sa unod nga gilahad niini nga yunit, sa pagkuha og kasinatian magkukabildo kabahin sa matag tema, ug, siyempre, sa pagpalawom sa imong kaugalingong kahibalo sa mga panudlo ni Bahá'u'lláh. Sa ingon niana maanaa kanimo ang walay-kataposang kalipay nga mogikan sa pagpaambit ngadto sa uban sa Pulong sa Diyos.

REFERENCES

1. Bahá'u'lláh, *The Hidden Words* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2003, 2012 printing), Arabic no. 4, p. 4.
2. Bahá'u'lláh, in *Bahá'í Prayers: A Selection of Prayers Revealed by Bahá'u'lláh, the Báb, and 'Abdu'l-Bahá* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 2002, 2017 printing), p. 4.
3. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1983, 2017 printing), IV, par. 1, p. 5.
4. *Ibid.*, V, par. 2, pp. 6–7.
5. 'Abdu'l-Bahá, in *Bahá'í Prayers*, p. 81.
6. *Ibid.*, p. 111.
7. *Ibid.*
8. From a talk given on 16 August 1912, published in *The Promulgation of Universal Peace: Talks Delivered by 'Abdu'l-Bahá during His Visit to the United States and Canada in 1912* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2012), par. 23, p. 364.
9. 'Abdu'l-Bahá, in *Bahá'í Prayers*, p. 130.
10. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, XLV, par. 1, pp. 111–12.
11. 'Abdu'l-Bahá, cited by Shoghi Effendi, *The World Order of Bahá'u'lláh: Selected Letters* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1991, 2012 printing), p. 139.
12. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, V, par. 5, p. 8.
13. From a talk given by 'Abdu'l-Bahá on 5 May 1912, published in *The Promulgation of Universal Peace*, par. 4, p. 128.
14. From a talk given on 21 October 1911, published in *Paris Talks: Addresses Given by 'Abdu'l-Bahá in 1911* (Wilmette: Bahá'í Publishing, 2006, 2016 printing), no. 6.7–8, p. 22.
15. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CXLVI, par. 1, p. 357.
16. From a talk given by 'Abdu'l-Bahá on 5 May 1912, published in *The Promulgation of Universal Peace*, par. 4, p. 128.
17. *The Hidden Words*, Persian no. 44, p. 37.
18. *Ibid.*, Persian no. 66, p. 45.

19. From a Tablet of ‘Abdu’l-Bahá. (authorized English translation)
20. From a talk given by ‘Abdu’l-Bahá on 25 September 1912, published in *The Promulgation of Universal Peace*, par. 2, pp. 478–79.
21. *Selections from the Writings of ‘Abdu’l-Bahá* (Wilmette: Bahá’í Publishing, 2010, 2015 printing), no. 43.1, p. 125.
22. *Ibid.*, no. 207.3, p. 360.
23. Bahá’u’lláh, in *Bahá’í Meetings: Extracts from the Writings of Bahá’u’lláh, ‘Abdu’l-Bahá, and Shoghi Effendi*, compiled by Research Department of the Universal House of Justice (Wilmette: Bahá’í Publishing Trust, 1976, 1980 printing), p. 3.
24. *Ibid.*
25. *Tablets of Abdul-Baha Abbas* (New York: Bahá’í Publishing Committee, 1916, 1930 printing), vol. 3, p. 631. (authorized English translation)
26. Bahá’u’lláh, in *The Kitáb-i-Aqdas: The Most Holy Book* (Wilmette: Bahá’í Publishing Trust, 1993, 2013 printing), par. 57, p. 41.
27. *Selections from the Writings of ‘Abdu’l-Bahá*, no. 48.1, p. 130.
28. From a letter dated 27 August 1989, published in *Messages from the Universal House of Justice, 1986–2001: The Fourth Epoch of the Formative Age* (Wilmette: Bahá’í Publishing Trust, 2010), no. 69.2, pp. 132–33.
29. *Ibid.*, no. 69.9–10, p. 135.
30. *The Hidden Words*, Persian no. 82, p. 51.
31. *Ibid.*, Persian no. 80, p. 51.
32. ‘Abdu’l-Bahá, *The Secret of Divine Civilization* (Wilmette: Bahá’í Publishing, 2007, 2016 printing), par. 46, p. 33.
33. *The Hidden Words*, Persian no. 49, p. 39.
34. Shoghi Effendi, cited in *Bahá’í News*, no. 13 (September 1926), p. 1.
35. From a talk given by ‘Abdu’l-Bahá on 17 November 1912, published in *The Promulgation of Universal Peace*, par. 3, p. 617.
36. From a message dated 21 April 2010, published in *Framework for Action: Selected Messages of the Universal House of Justice and Supplementary Material, 2006–2016* (West Palm Beach: Palabra Publications, 2017), no. 14.16, p. 82.

37. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CXXII, par. 1, p. 294.
38. *The Hidden Words*, Persian no. 3, p. 23.
39. *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, CXVIII, par. 1, p. 283.
40. ‘Abdu’l-Bahá, cited by Shoghi Effendi, *The Advent of Divine Justice* (Wilmette: Bahá’í Publishing Trust, 2006, 2018 printing), par. 40, p. 39.
41. *The Hidden Words*, Arabic no. 36, p. 12.